

การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ปริญญานิพนธ์
ของ
สกุลกานต์ คติวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน
พฤษภาคม 2553

การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ปริญญานิพนธ์
ของ
สกุลกานต์ คติวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บทคัดย่อ
ของ
สกุลกานต์ คติวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน
พฤษภาคม 2553

สกุลกานต์ คติวัฒน์. (2553). การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาการการประเมิน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ,
รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีประเด็นการประเมิน 3 ประเด็น คือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชนและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว และศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือสถานที่พักแรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 เขตที่ตั้ง ดังนี้ เขต 1 ได้แก่บริเวณอ่าวคลองสน อ่าวสับปะรด หาดทรายขาว หาดไข่มุกและแหลมไชยเชษฐา เขต 2 ได้แก่บริเวณหาดคลองพร้าว หาดไก่แบ้ อ่าวโปลาและหาดท่าหน้า เขต 3 ได้แก่บริเวณชุมชนหาดบางเบ้า อ่าวสลักเพชร-สลักคอกและชายหาดฝั่งตะวันออก ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย จากการประเมิน พบว่า

1. ผลการประเมินในภาพรวมพบว่า สถานที่พักแรมในเขต 2 ผ่านการประเมินในภาพรวมทุกประเด็น เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 6 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวม และศักยภาพในด้านความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละมากที่สุด เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวพบว่า สถานที่พักแรมให้บริการพื้นฐานนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวได้สนุกสนานไปกับการชื่นชมธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ ให้มีความสำคัญด้านความปลอดภัยและการรักษาความสะอาดในสถานที่พักแรม มีการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ผลการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชนพบว่า สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตไม่ผ่านการประเมิน เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้พบว่าในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพบว่า สถานที่พักแรมส่วนใหญ่ขาดการวางแผนที่ดีเกี่ยวกับนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อม ขาดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชนพบว่า สถานที่พักแรมในชุมชนบางแห่งมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชน

เพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น ในปัจจุบันยังไม่มี การก่อกำเนิดความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่สถานที่พักแรมในชุมชนยังไม่ได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในการร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน ผลการประเมินโดยผู้วิจัยสอดคล้องกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชนพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการประเมินของผู้วิจัย ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมไม่ได้แสดงออกถึงเจตนารมณ์และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน แม้การดำเนินกิจการไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากเกินไปแต่ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง สถานที่พักแรมในชุมชนบางแห่งมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชน ไม่มีความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่นแต่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในการร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการประเมินของผู้วิจัย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชื่นชอบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก การดูแลรักษาความปลอดภัยและความสะอาดภายในสถานที่พักแรมและมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการนำเสนอและอำนวยความสะดวกของสถานที่พักแรม แต่ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพบว่ามีความขัดแย้งกับผลการประเมินของผู้วิจัย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานที่พักแรมได้แสดงออกให้นักท่องเที่ยวเห็นหรือรับทราบถึงการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีส่วนกระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

POTENTIAL EVALUATION OF ACCOMMODATION IN KOH CHANG,
KOH CHANG DISTRICT, TRAT, UNDER SUSTAINABLE TOURISM
DEVELOPMENT PRINCIPLES

AN ABSTRACT
BY
SAKOOLKARN KATIWAT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Evaluation Methodology
at Srinakharinwirot University

May 2010

Sakoolkarn Katiwat. (2010). *Potential Evaluation of accommodation in Koh Chang, Koh Chang District, Trat, under sustainable tourism development principles*. Master thesis, M.S. (Evaluation Methodology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr. Suthiwan Peerasaksopol, Assoc. Prof. Dr. Chanwit Tiamboonprasert.

The purpose of this research is to evaluate the potential of accommodation in Koh Chang, Koh Chang District, Trat, under sustainable tourism development principles. There are 3 aspects to be evaluated: Nature-friendly, Community-friendly and Traveler-friendly, including study of local people and tourists opinions toward accommodation in Koh Chang.

The samples are accommodations which are divided into 3 zones – Zone 1 which covers the areas of Klongson Bay, Supparod Bay, White Sand Beach, Kai Mook Beach and Chaiyachet Cave, Zone 2 which covers the areas of Klongpraw Beach, Kaibae Beach, Bailan Bay and Ta-Nam Beach and Zone 3 which covers the areas of Bangbao Village, Slakpetch-Slakkod Bay and East side Beach, local people and tourists. Tools used for data collection are Accommodation Evaluation Form, Local people and Tourists Opinion Questionnaire Form. Statistics used for data analysis are frequency, percentage and average. The evaluation results found that:

1. The overall evaluation result shown that Accommodations in Zone 2 passed the evaluation. When considered each accommodation individually, there are 6 of them passed the evaluation in overall. The aspect of Traveler-friendly gained the best score in percentage. When consider certain indicators in this aspect, the results showed that most of the accommodations are able to provide efficient service. Tourists can enjoy local culture and natural environments within the accommodations. Safety and cleanliness measures are considered as a major. Accommodations are able to facilitate or organize local cultural and natural excursions or activities for tourists.

2. The evaluation result in Nature-Friendly and Community-Friendly aspects shown that every zone failed. When consider certain indicators, the results showed in Nature-Friendly aspect that most of accommodations do not have a clear policy in environmental management, environment study and conservation. In Community-Friendly aspects, the

results showed that some accommodations try to maintain friendly atmosphere with local people and community and there are no conflicts in the present. However, the accommodations have not yet contributed or supported local economic and living.

3. The study result of local people opinion toward accommodation in Nature-friendly and Community-friendly aspects conform to the evaluation result evaluated by researcher that they are not completely friendly to nature and community. Most of local people opined that accommodations do not show their strong environmental commitment or policy. Even the operation does not affect much to nature but it is not an ideal Nature-friendly operation. Some of accommodations try to build up relationship with communities. So far, there is no conflict with communities but they have not yet supported or promoted economic opportunities to local communities.

4. The study result of tourists opinion toward accommodation in Traveler-friendly aspect conforms to the evaluation result evaluated by researcher that they are friendly to travelers. Most of tourists satisfied with efficient services, facilities, cleanliness and security measures in accommodations. In Nature-friendly aspect, the study result opposes to the evaluation result evaluated by researcher. Most of tourists opined that accommodation had shown their commitment in environmental conservation.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ของ

สกุลกานต์ คติวัฒน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ชิตพงศ์)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ) (รองศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ หวังพานิช)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิวรรณ พิศัยโสภณ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ชิตพงศ์ และ รองศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ หวังพานิชกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำที่ดีในการตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ด้วยความดูแลเอาใจใส่ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นอย่างมาก ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ อาจารย์ยุวรินทร์ ธนิกัญญา อาจารย์ ดร.รักษพงศ์ วงศาโรจน์ นางสาวนันทัน นพเก้า นักวิชาการ เทศบาลตำบลเกาะช้างที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาวิทยาการการประเมิน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สถานประกอบการที่พักแรมบนเกาะช้างทุก ๆ ท่านที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ ทุกคน ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาตลอด คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้อันจะพึงเกิดขึ้น ผู้วิจัยน้อมรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัยอันประเสริฐสุด ที่บันดาลให้ผู้วิจัยได้เห็นคุณค่าของการศึกษาทุกระดับชั้น

สกุลกานต์ คติวัฒน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	10
แนวคิดเรื่องมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว	15
แนวคิดเรื่องการประเมิน	20
บริบทพื้นที่ศึกษา เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด	26
แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดตราด	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ศึกษาบริบทพื้นที่และตรวจสอบเอกสาร	49
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมายของการวิจัย	82
ขอบเขตของการวิจัย	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	82
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก	100
ภาคผนวก ข	111
ภาคผนวก ค	113
ประวัติย่อผู้วิจัย	140

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กรอบและแนวคิดในการประเมิน	9
2 ข้อมูลที่พักรวม ค่าใช้จ่ายและรายได้จากการท่องเที่ยว	31
3 ข้อมูลสถานที่พักรวมจำแนกตามประเภท	32
4 รายได้จากการท่องเที่ยวจำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ	33
5 กรอบและแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
6 คำนำนักประเมินการประเมินและตัวบ่งชี้	61
7 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักรวมในแต่ละเขต	64
8 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักรวมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้	66
9 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักรวมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้	68
10 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักรวมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้	71
11 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักรวมในประเด็นความเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้	74
12 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักรวมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้	75
13 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักรวมในประเด็นความเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้	77
14 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักรวมในประเด็นความเป็นมิตรกับ นักท่องเที่ยว แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้	78
15 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักรวมใน 3 ประเด็น เปรียบเทียบกับผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักรวม	79

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่เกาะช้าง	27
2 การเจริญเติบโตของปริมาณนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 – 2550	30
3 ความสัมพันธ์ระหว่าง อพท. และหน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยว	35
4 แผนผังแสดงการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	41
5 เขตที่ตั้งสถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตบนเกาะช้าง	50

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เกาะช้างเป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีความสวยงามและเป็นที่ยอมรับในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีชายหาดที่มีความสวยงาม สงบ อีกทั้งมีแนวปะการังที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลได้หลายรูปแบบ มีสภาพภูมิประเทศเป็นป่าดิบชื้นประมาณร้อยละ 81 ของพื้นที่เกาะ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2552 : ออนไลน์) มีทั้งพื้นที่ราบและเขาสูงชันซึ่งเอื้อต่อการทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางบกในหลายรูปแบบ จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะช้างมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี จากรายงานสถิตินักท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแสดงอัตราการเติบโตเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2550 อยู่ที่ร้อยละ 20.09 ต่อปี ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2550 เป็นจำนวนเงิน 4,497.49 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2548 คิดเป็นร้อยละ 33.99 และ 25.81 ตามลำดับ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (2547) รายงานว่าหมู่เกาะช้างเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าแห่งหนึ่งของประเทศซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมด้วยป่าดิบชื้น ป่าชายเลน และทะเล สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล

ด้วยศักยภาพของหมู่เกาะช้างดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2545-2546 จำนวน 573 ล้านบาท เพื่อการพัฒนาหมู่เกาะช้างในเบื้องต้น โดยเฉพาะโครงข่ายถนน การรักษาสีเขียวแวดล้อม การพัฒนาชุมชน การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และการวางแผนผังพัฒนาพื้นที่ ฯลฯ ในกรณีนี้ กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย (ณ เวลานั้น) ได้รับงบประมาณดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงครอบคลุมหมู่เกาะช้างรวม 52 เกาะและพื้นที่เชื่อมโยงฝั่งเมืองตราดซึ่งได้ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2546-2547 องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้รับการจัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2546 และเริ่มดำเนินงานเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 โดยจัดทำแผนแม่บท แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงหลักการผังเมืองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดในเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินและพัฒนาชุมชน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ป่าและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ส่งเสริมมวลชนสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และวิถีชีวิตท้องถิ่น (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2547: 1-1) โดยมีเกาะช้างเป็นพื้นที่พิเศษแห่งแรก มีสำนักงานพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและ

พื้นที่เชื่อมโยงเป็นผู้ดำเนินงานในพื้นที่ แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้าง และพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มียุทธศาสตร์สำคัญ 3 ประการ คือ 1. การพัฒนาและเชื่อมโยงพื้นที่เพื่อเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว 2. การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของแหล่งท่องเที่ยวและบริการ และ 3. การระดมการมีส่วนร่วมเพื่อให้การพัฒนาเกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน (อพท. 2547: 1-2)

จากยุทธศาสตร์เรื่องการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของแหล่งท่องเที่ยวและบริการ ผู้วิจัยมุ่งประเด็นสนใจไปที่สถานที่พักแรมเนื่องจากสถานที่พักแรมเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของธุรกิจท่องเที่ยวและเป็นหน่วยธุรกิจมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ถือเป็นการให้บริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ในบางโอกาสโดยตัวของธุรกิจท่องเที่ยวเองก็เป็นตัวดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดการเดินทางท่องเที่ยวด้วย (บุญเลิศ จิตต์วัฒนา. 2548: 100-101) ผู้ประกอบการสถานที่พักแรมบนเกาะช้างควรมีความตระหนักดีว่าสถานที่พักแรมของตนตั้งอยู่ในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีความพิเศษและมีความชัดเจนในด้านของบริบทพื้นที่ซึ่งเปรียบเสมือนนิยามที่แตกต่างจากพื้นที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในประเทศไทย นโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาพื้นที่คือ “กรอบ” ให้ผู้ประกอบการธุรกิจสถานที่พักแรมตระหนักและบริหารจัดการสถานประกอบการของตนให้สอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กล่าวคือ ผู้ประกอบการต้องพัฒนาให้บริการสถานที่พักแรมแก่นักท่องเที่ยวอย่างประทับใจ ในขณะเดียวกันก็ต้องอนุรักษ์สภาพแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้ผู้ประกอบการต้องรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวที่มาพักแรมมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย ผู้ประกอบการต้องศึกษาให้เข้าใจถึงผลกระทบของธุรกิจต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกแก่พนักงานของตนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ต้องไม่เปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ที่จะทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินและการเปลี่ยนแปลงเดินของน้ำ ไม่ปิดกั้นและรุกรานพื้นที่สาธารณะในขั้นตอนการออกแบบ การก่อสร้างและการดำเนินงาน ต้องออกแบบอาคารให้เหมาะสมและกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ต้องไม่ประดับสถานที่ทั้งภายนอกและภายในอาคารด้วยชิ้นส่วนของสัตว์ป่า สัตว์ทะเล วัตถุโบราณและวัตถุมงคลอันเป็นที่เคารพนับถือของชุมชน ต้องลดปริมาณและการใช้สารเคมีที่เป็นตัวทำลายชั้นบรรยากาศ ต้องหาทางนำขยะมาใช้หมุนเวียนใหม่

แต่โดยสภาพการดำเนินงานของสถานที่พักแรมบนเกาะช้างที่ปรากฏในขณะนี้ สามารถกล่าวได้ว่ายังไม่ได้มีการดำเนินงานภายใต้หลักและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยแท้จริง ผู้วิจัยเคยอยู่ในธุรกิจให้บริการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง ทราบดีว่าสถานที่พักแรมส่วนใหญ่ไม่มีนโยบายและการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงานที่ชัดเจน ยังไม่มีการให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่พนักงานและนักท่องเที่ยว ยังไม่มีการลดปริมาณขยะและ

ส่งเสริมการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ มีสถานที่พักผ่อนเพียงบางแห่งเท่านั้นที่ศึกษาและตระหนักถึงผลกระทบจากธุรกิจของตนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน อมรรัตน์ วิถีสวัสดิ์ (2550: 117-118) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดย่านตามขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่เกาะช้าง พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นเป็นผลทำให้จำนวนที่พักบนเกาะช้างเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการใช้น้ำประปาและมีปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้น จากการสอบถามนักท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประทับใจความสวยงามของหาดทรายและทรัพยากรธรรมชาติ แต่เห็นว่ามีปัญหาพื้นที่เพื่อก่อสร้างสถานที่พักผ่อนและมีปริมาณขยะตกค้างสูง ส่วนชุมชนท้องถิ่นแม้ส่วนใหญ่มีความพอใจกับรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยวแต่ในทางกลับกันพบว่าสถานที่พักผ่อนก็สร้างปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เช่นเดียวกับผลการศึกษาวิจัยของบุปผา พิกุลแก้ว และคณะ (2550: 134) โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง (ในขณะนั้น) จังหวัดตราด พบว่าสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มีจำนวนลดลง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นป่าชายเลน มีการรุกรานบริเวณป่าชายเลนเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจในท้องถิ่น โดยเฉพาะการก่อสร้างสถานที่พักผ่อนเพิ่มขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวของภาคธุรกิจ นอกจากนี้ยังก่อปัญหาแหล่งทิ้งขยะไม่เหมาะสม ทางสาธารณะลงสู่บริเวณชายหาดมีน้อย และเมื่อค้นคว้าเพิ่มเติมพบว่ามีสถานที่พักผ่อนเพียง 3 แห่งบนเกาะช้าง ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวประเภทโรงแรมและรีสอร์ทจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2552: ออนไลน์) และ 2 แห่งที่ได้รับ “รางวัลดีเด่นด้านสิ่งแวดล้อม” โดยมูลนิธิไบโม่เซียเป็นผู้ดำเนินการพิจารณาโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะโรงแรมที่มีการทำโครงการและการดำเนินธุรกิจที่เน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (วารสาร อพท. นิวส์ เดือนมกราคม, 2551: 5)

ภายใต้กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐ ลักษณะการดำเนินงานของสถานที่พักผ่อนในปัจจุบันควรส่งผลในเชิงบวกต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากกว่านี้ ภาพลักษณ์ของสถานที่พักผ่อนบนเกาะช้างควรถูกนำเสนอต่อสาธารณะและนักท่องเที่ยวด้วยภาพลักษณ์ที่โดดเด่นในการเป็นสถานที่พักผ่อนเชิงอนุรักษ์หรือมีการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับทั้งสิ่งแวดล้อม ชุมชนและนักท่องเที่ยวมากกว่าที่เป็นอยู่ซึ่งไม่ได้มีความโดดเด่นใดๆ ในประเด็นเหล่านี้เลย นี่เป็นที่มาของคำถามในการวิจัยว่าสถานที่พักผ่อนบนเกาะแห่งนี้มีการดำเนินงานอย่างไรในปัจจุบัน มีความพร้อมและขีดความสามารถเพียงใดในการดำเนินงานภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อะไรเป็นสาเหตุให้สถานที่พักผ่อนบนเกาะช้างยังคงเป็นเหมือนสถานที่พักผ่อนแห่งอื่นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงประเมินศักยภาพสถานที่พักผ่อนเพื่อให้เห็นถึงสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของสถานที่พักผ่อน โดยนำ

หลักการและแนวทางในการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาเป็นกรอบและแนวทางในการประเมิน มีประเด็นในการประเมิน 3 ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชนและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวอันเป็นหลักการพื้นฐานในการประกอบกิจการเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550: 3) ผลการประเมินแสดงให้เห็นศักยภาพ ซึ่งหมายถึง สภาพการดำเนินงาน ความพร้อมหรือขีดความสามารถของสถานที่พักแรมในการดำเนินงานภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สถานที่พักแรมสามารถนำผลการประเมินไปปรับใช้และพัฒนาสถานประกอบการของตนในการดำเนินกิจการไปในทิศทางนี้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต ภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของแหล่งท่องเที่ยวและการบริการซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นเครื่องมือและข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่แห่งนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการประเมินแสดงให้เห็นศักยภาพซึ่งหมายถึงสภาพการดำเนินงาน ความพร้อมหรือขีดความสามารถของสถานที่พักแรมในการดำเนินงานภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สถานที่พักแรมสามารถนำผลการประเมินไปปรับใช้และพัฒนาสถานประกอบการของตนในการดำเนินกิจการไปในทิศทางนี้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต ภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของแหล่งท่องเที่ยวและการบริการซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นเครื่องมือและข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่แห่งนี้ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีประเด็นในการประเมิน 3 ประเด็นคือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด มีขอบเขตและประเด็นศึกษาคือ

2.1 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน

2.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

ขอบเขตพื้นที่ประเมิน

เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มี 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มสถานที่พักแรม ได้แก่ สถานที่ประกอบการที่เปิดให้บริการที่พักแรมในรูปแบบของ โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์หรือที่พักแบบโฮมสเตย์แก่นักท่องเที่ยวบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด มีประชากรจำนวน 148 แห่ง มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 แห่ง มีตัวแทนสถานที่พักแรมเป็นผู้ให้ข้อมูล

2. กลุ่มประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกับที่ตั้งของสถานที่พักแรมที่ได้รับการเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีประชากรจำนวน 3,940 ครัวเรือน มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 ครัวเรือน โดยมีตัวแทนครัวเรือนเป็นผู้ให้ข้อมูล

3. นักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ใช้บริการสถานที่พักแรมระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน มีนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรมที่ได้รับการเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมิน หมายถึง การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร หลักฐานในการวางแผน และดำเนินงานของสถานที่ประกอบการที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการ

พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะและแนวทางในการจัดการสถานที่พักแรมในปัจจุบัน ความพร้อมและขีดความสามารถในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการสถานประกอบการสถานที่พักแรมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. ศักยภาพ หมายถึง สภาพการดำเนินงานและขีดความสามารถในการดำเนินงานของสถานที่พักแรมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3 ประการคือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

3. สถานที่พักแรม หมายถึง สถานประกอบการที่เปิดให้บริการที่พักแรมแก่นักท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ เช่น โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์และที่พักแบบโฮมสเตย์ บนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

4. การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวและการให้บริการด้านการท่องเที่ยว โดยต้องดำเนินไปภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชนชนบทธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว บนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ผู้ประกอบการให้บริการที่น่าประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมพื้นถิ่น มีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน และนักท่องเที่ยว มีแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3 ประการคือ

4.1 ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง สถานที่พักแรมออกแบบและบริหารจัดการสถานประกอบการโดยคำนึงถึงการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.2 ความเป็นมิตรกับชุมชน หมายถึง สถานที่พักแรมมีส่วนช่วยให้คนในชุมชนกินดีอยู่ดีและส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นถิ่น ดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่น

4.3 ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่พักแรมให้บริการพื้นฐานนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวได้สนุกสนานไปกับการชื่นชมธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีกรอบและแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน 3 ประเด็นคือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชนและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้ในแต่ละประเด็น ดังนี้

1.1 ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1.1.1 การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ
- 1.1.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม
- 1.2 ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มีตัวบ่งชี้ ดังนี้
 - 1.2.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 1.2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน
- 1.3 ประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้ ดังนี้
 - 1.3.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่
 - 1.3.2 ความปลอดภัย ความสะอาดและความสะดวกสบายในสถานที่พักผ่อน
 - 1.3.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรม

ท้องถิ่น

ในการประเมินศักยภาพสถานที่พักผ่อน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินศักยภาพสถานที่พักผ่อนเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากคู่มือ “วิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย” ของสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมูลนิธิ Bumi Kita ประกอบกับการศึกษามาตรฐานที่พักแรมเพื่อการท่องเที่ยวของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาและมาตรฐานใบไม้เขียว ของมูลนิธิใบไม้เขียวเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน มีตัวแทนสถานที่พักผ่อนเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการประเมินด้วยตนเอง

2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักผ่อน เพื่อพิจารณาประกอบและสนับสนุนผลการประเมินสถานที่พักผ่อน มีประเด็นศึกษา 2 ประเด็น คือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักผ่อนเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกับที่ตั้งสถานที่พักผ่อนที่ได้รับการเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล มีตัวบ่งชี้ในแต่ละประเด็น ดังนี้

- 2.1 ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ ดังนี้
 - 2.1.1 การวางแผนและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น
 - 2.1.2 ผลกระทบจากการดำเนินงานที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
- 2.2 ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มีตัวบ่งชี้ ดังนี้
 - 2.2.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 2.2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน

3. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักผ่อนเพื่อพิจารณาประกอบและสนับสนุนผลการประเมินสถานที่พักผ่อน มีประเด็นศึกษา 2 ประเด็น คือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แลความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรมที่ได้รับการเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล มีตัวบ่งชี้ในแต่ละประเด็น ดังนี้

3.1 ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1.1 การวางแผนและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น

3.2 ประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.2.1 การรักษาสภาพเดิมและความงามของสถานที่

3.2.2 ความปลอดภัย ความสะอาดและความสะดวกสบายในสถานที่พักแรม

3.2.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและ

วัฒนธรรมท้องถิ่น

ในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดนี้ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาคู่มือ “วิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย” ของสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมูลนิธิ Bumi Kita ประกอบกับมาตรฐานที่พักแรมเพื่อการท่องเที่ยวของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา และมาตรฐานใบไม้เขียวของมูลนิธิใบไม้เขียว ปรับข้อความและตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายในการวิจัย กรอบและแนวคิดในการวิจัย ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 กรอบและแนวคิดในการประเมิน

กรอบและแนวคิดในการประเมิน					
การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด					
ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
ความมุ่งหมายของการวิจัย	สิ่งที่ประเมิน/ศึกษา	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	แหล่งข้อมูล	ผลและข้อมูลที่ได้
1. ประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด	- ศักยภาพในการดำเนินงานของสถานที่พักแรม	1. ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. ความเป็นมิตรกับชุมชน 3. ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	แบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม	ตัวแทนผู้ประกอบการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด	สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันและขีดความสามารถของสถานที่พักแรมในการดำเนินงานภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด	- ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม	1. ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. ความเป็นมิตรกับชุมชน	แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม	ตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกับสถานที่พักแรม	ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อสถานที่พักแรมในด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน
	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม	1. ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม	นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรม	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและนักท่องเที่ยว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. แนวคิดเรื่องมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเรื่องการแข่งขัน
4. บริบทพื้นที่ศึกษา เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
5. แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง

เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดตราด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2548–2549 มูลนิธิ Bumi Kita และสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ร่วมมือกันดำเนินการวิจัยทั่วประเทศเพื่อจัดพิมพ์หนังสือ The Natural Guide to Thailand การดำเนินการเพื่อจัดพิมพ์หนังสือ The Natural Guide to Thailand ทำให้คณะทำงานได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ดี ซึ่งอาจเป็นวิธีที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วไปที่จะก้าวสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนถือปฏิบัติได้ การจัดทำคู่มือวิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอยู่ภายใต้ โครงการ “การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานยุโรป: การสร้างศักยภาพผู้ประกอบการไทยและกำหนดนโยบาย และการส่งเสริมวิธีปฏิบัติที่ดีในภาคการท่องเที่ยวไทย” ซึ่งเป็นหนึ่งโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ Bumi Kita Foundation จากประเทศฝรั่งเศส

หลักการของ The Natural Guide to Thailand ได้แก่

1. เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว (Traveler - Friendly) โรงแรมหรือบริษัทนำเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวสนุกสนานไปกับการชื่นชมธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Nature - Friendly) ออกแบบและบริหารจัดการสถานประกอบการโดยคำนึงถึงการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. เป็นมิตรกับชุมชน (Community – Friendly) สถานประกอบการมีส่วนช่วยให้คนในชุมชนกินดีอยู่ดีและส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นถิ่น

หลักการดังกล่าวจัดอยู่ในกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน หรือเป็นที่รู้จักกันในนามของ “แนวทางพื้นฐาน 3 ประการ” ซึ่งประกอบด้วย ความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ ผสมกับความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ภายใต้หลักการแต่ละหลักการ มีการกำหนดเกณฑ์อย่างละเอียดโดยอิงกับระบบการรับรองคุณภาพที่มีอยู่และแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศและหน่วยงานต่างๆ (เช่น UNWTO, WWF, UNEP, Green Globe 21, IHEI, ฉลากนิเวศด้านการท่องเที่ยวของยุโรป และระบบรับรองคุณภาพของประเทศอื่นๆ เช่น ระบบที่ใช้กันในประเทศผู้นำด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของคอซตาริกาและออสเตรเลีย) จากนั้นคณะทำงานได้พัฒนาตัวชี้วัดระดับท้องถิ่นโดยได้รับคำแนะนำจากองค์การระดับชาติและนานาชาติที่ให้ความร่วมมือ ตัวแทนจากชุมชนและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ในการนี้ คณะทำงานได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเบื้องต้นเพื่อประชุมผู้เชี่ยวชาญจากภาคการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้มาจาก The World Conservation Union, WWF, องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, มูลนิธิใบไม้เขียว, REST (Responsible and Ecological Social Tour Project), มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย, กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กระทรวงวัฒนธรรม, บริษัทต่างๆ และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมักเกรงว่าการทำงาน “เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” มักจะทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นและมีกำไรน้อยลง อันที่จริง มีผลประโยชน์โดยตรงทางเศรษฐกิจอยู่หลายประการที่เกิดจากการจัดการสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น

1. ได้ลูกค้าที่ซื้อสัตย์และช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถานประกอบการในสายตาของชุมชน ปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมสังคมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยการแลกเปลี่ยนความรู้และการลงมือปฏิบัติตามแนวทางนี้ นักท่องเที่ยวจะยิ่งยอมรับและซื้อสัตย์กับสถานประกอบการมากขึ้น และจากการกระจายข่าวเกี่ยวกับโรงแรมหรือธุรกิจท่องเที่ยวนั้นๆ ไปสู่บุคคลอื่นต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงภาพลักษณ์ของสถานประกอบการในสายตาของเพื่อนบ้านและประชาชนส่วนใหญ่ด้วย สถานประกอบการก็จะได้รับผลประโยชน์จากการเป็นที่รู้จักในด้านความพยายามเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและอุทิศตนเพื่องาน หลักการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังครอบคลุมถึงการทำให้พนักงานมีความกินดีอยู่ดี ถ้าผู้ประกอบการพยายามปรับปรุงสภาพการ

ทำงานและเพิ่มค่าตอบแทนให้พนักงาน พนักงานก็จะสนใจที่บริษัทประสบความสำเร็จและดำเนินไปอย่างยั่งยืน สิ่งนี้จะเพิ่มแรงจูงใจ ความซื่อสัตย์และความขยันขันแข็งให้แก่พนักงาน แบบ และช่วยลดอัตราการลาออกจากงาน

3. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องพยายามทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและพึงแนใจว่าชาวบ้านได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมในรูปของเงินบริจาคเพื่อความกินดีอยู่ดีและการพัฒนาชุมชน ระบบสาธารณูปโภคที่ดีขึ้น โอกาสในการทำงานและธุรกิจ การกระทำดังนี้จะช่วยลดความขัดแย้งกับชาวบ้าน และโรงแรมหรือสถานประกอบการพึงแนใจว่าจะรักษาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเมื่อต้องการ

4. ผลประโยชน์ทางธุรกิจในระยะยาว การร่วมมือกับธุรกิจอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความสนใจที่คล้ายกันและวิธีปฏิบัติที่ดีในอันที่จะเพิ่มความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์และพัฒนาโครงการร่วมกัน ในท้ายที่สุดการร่วมมือในลักษณะดังกล่าวอาจมีส่วนช่วยอย่างยิ่งในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในชุมชนตลอดจนสภาพทางสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานของความยั่งยืนของธุรกิจ

5. โอกาสทางธุรกิจใหม่ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรป ออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกา มีผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจำนวนมากขึ้นที่ส่งเสริม “การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” ผู้ประกอบการเหล่านี้มองหาคุณค่าที่ปฏิบัติตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนหรือการท่องเที่ยวรับผิดชอบต่อสังคมจากทั่วโลก โดยการปฏิบัติตามแนวทางนี้และแสดงให้เห็นเจตนาที่มุ่งมั่นที่จะดำเนินการต่อไป

หลักปฏิบัติที่ดีในการดำเนินธุรกิจเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว / Traveler – Friendly

หมวดเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวนี้ใช้มุมมองของนักท่องเที่ยวเป็นเกณฑ์กลุ่มเป้าหมายทางการตลาดในที่นี้คือ “นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Eco-tourist)” หรือนักท่องเที่ยวที่สนใจเรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างมีความรับผิดชอบ มีผู้ประกอบการการท่องเที่ยวหลายรายจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมไว้รองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม มีหลายรายเช่นกันที่ลืมนึกไปว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะยั่งยืนและเป็นแหล่งรายได้ให้กับชุมชนได้ก็ต่อเมื่อมีนักท่องเที่ยวและมาเยี่ยมเยือน เพราะฉะนั้นการสนองตอบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงจัดเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” เช่นกัน เกณฑ์ที่สำคัญของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่

1. การรักษาสภาพเดิมและความงามของสถานที่

1.1 คุณภาพของพื้นที่รอบสถานที่ประกอบการ (รัศมี 1-5 กิโลเมตร)

- 1.2 คุณภาพของพื้นที่ที่ติดกับสถานที่ประกอบการ (รัศมี 0 – 500 เมตร)
- 1.3 โอกาสที่จะได้ชื่นชมความงามของทิวทัศน์โดยรอบจากห้องพักและมุมอื่น ๆ
2. ความปลอดภัย ความสะอาดและความสะดวกสบายในสถานประกอบการ
 - 2.1 คุณภาพของที่พักร (ส่วนห้องพักและห้องน้ำ)
 - 2.2 คุณภาพของอาหาร: ความหลากหลาย ความสดใหม่ ความสะอาดของครัวและบรรยากาศของห้องอาหาร
 - 2.3 คุณภาพของบริเวณอื่น ๆ เช่น สวน สระว่ายน้ำและชายหาด
 - 2.4 สถานประกอบการเหมาะสมสำหรับครอบครัวที่มาพร้อมเด็ก ๆ
3. พนักงานมีความเป็นมิตรและมีประสิทธิภาพในการทำงาน
 - 3.1 ทักษะคติของพนักงาน: ความเป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นมิตรต่อผู้มาเยือน
 - 3.2 ความหลากหลายและประสิทธิภาพของการบริการ
 - 3.3 สถานประกอบการสามารถรองรับความต้องการของแขกพิเศษ
4. การเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - 4.1 มีการจัดเตรียมข้อมูล คำอธิบายและกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติในท้องถิ่น
 - 4.2 มีการจัดเตรียมข้อมูล คำอธิบายและกิจกรรมเพื่อการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่น

เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม / Nature – Friendly

การดำเนินการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเกิดจากความพยายามของหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่นับวันมีแต่จะเลื่อมโทรมลง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อความเสียหายอันไม่อาจประเมินได้ที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศทั้งทางบกและทางทะเล ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไปกำลังลดน้อยลง ขาดแคลน หรือเสื่อมโทรมจนไม่อาจฟื้นฟูได้ เนื่องจากการใช้อย่างเกินพอดี การจัดการสิ่งแวดล้อมโดยผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็กแบ่งออกได้ 4 แนวทาง ได้แก่

1. การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบาย การจัดการ การออกแบบภูมิทัศน์และอาคาร
 - 1.1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การออกแบบและการจัดการ
 - 1.2 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากก่อสร้างสถานประกอบการ ผลกระทบด้านภูมิทัศน์
การพยายามทำให้สิ่งก่อสร้างกลมกลืนไปกับสิ่งแวดล้อมและการดัดแปลงสภาพแวดล้อมเดิม
 - 1.3 วัสดุก่อสร้าง
2. การอนุรักษ์น้ำและพลังงาน การลดการใช้สารเคมี
 - 2.1 ขั้นตอนลดการใช้น้ำและลดการพึ่งพาน้ำบาดาลและน้ำประปา

- 2.2 ขั้นตอนลดการใช้พลังงานและใช้พลังงานทดแทน
- 2.3 ขั้นตอนลดการใช้สารเคมีอันตรายหรือใช้อย่างปลอดภัย
3. การจัดการขยะมูลฝอยและการจัดการน้ำเสีย
 - 3.1 ขั้นตอนลดการสร้างขยะและการใช้ผลิตภัณฑ์รีไซเคิล
 - 3.2 ขั้นตอนการกำจัดน้ำเสียอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - 3.3 ขั้นตอนการกำจัดขยะอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
4. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 การกระตุ้นจิตสำนึก ผูกอบรมและชักชวนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 4.2 การกระตุ้นจิตสำนึก ให้ข้อมูลและชักชวนให้แขกมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - 4.3 การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในโครงการด้านสิ่งแวดล้อมกับชุมชน กลุ่มธุรกิจหรือองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

เป็นมิตรกับชุมชน / Community – Friendly

เกณฑ์เป็นมิตรกับชุมชนมุ่งเน้นชุมชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานประกอบการหรือธุรกิจ การให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบและการดำเนินธุรกิจเป็นทางนำไปสู่ความกินดีอยู่ดีของชุมชนและการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชนท้องถิ่นจะช่วยให้บรรยากาศการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวที่ดีขึ้น จะทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดใจยิ่งขึ้น เกณฑ์เป็นมิตรกับชุมชนมุ่งเน้นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์กับพนักงาน
 - 1.1 พนักงานทุกคนได้รับคำตอบแทนและรายได้เสริมที่ยุติธรรม
 - 1.2 สัมพันธภาพที่ดีระหว่างฝ่ายบริหารกับพนักงาน
 - 1.3 การฝึกอบรมสำหรับพนักงาน
2. ความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 2.1 ความร่วมมือที่ดีกับชุมชนในท้องถิ่น การป้องกันความขัดแย้ง
 - 2.2 ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 การส่งเสริมการกินดีอยู่ดีของชุมชน
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน
 - 3.1 การจ้างคนงานท้องถิ่น
 - 3.2 ใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและช่วยเหลือเรื่องการพัฒนาและจัดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
 - 3.3 การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในบริการและกิจกรรมการท่องเที่ยว

4. การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

4.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชน

4.2 การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

4.3 การส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมพื้นบ้าน

แนวคิดเรื่องมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว

มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวประเภทสถานพักตากอากาศ (Resort) ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา

มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ ได้มีการนำเสนอเกณฑ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการพิจารณาในการดำเนินการก่อสร้าง ปรับปรุง และเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในระดับที่นานาชาติให้การยอมรับ

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการจัดทำมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อจัดทำมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ (Resort) ให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล
2. เพื่อนำมาตรฐานที่จัดทำขึ้นใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล

หลักเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการพิจารณา

มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ (Resort) มีรายละเอียดประกอบ ดังนี้

1. ขอบข่าย

มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศครอบคลุมเฉพาะสถานประกอบการที่เป็นไปตามข้อกำหนด กฎกระทรวง พระราชบัญญัติ หรือกฎหมายที่ควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจโรงแรม

2. บทนิยาม

ที่พักเพื่อการท่องเที่ยว (Accommodation) มีวัตถุประสงค์เป็นที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย แบบที่มีค่าตอบแทนตามช่วงเวลาที่เข้าพัก มีอยู่หลายประเภท ได้แก่

โรงแรม สถานพักตากอากาศ บริการห้องชุด เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ หรือค่ายพักแรม ซึ่งการแบ่งประเภทดังกล่าว อาจจะไม่ตรงกับชื่อหรือความหมายเดิม ทำให้มีปัญหาในการให้คำจำกัดความที่พักประเภทต่างๆ ดังนั้นในการกำหนดมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ จึงกำหนดค่านิยาม ดังนี้

สถานพักตากอากาศ (Resort) หมายความว่า สถานที่ประกอบการเชิงการค้าที่นักท่องเที่ยวตั้งขึ้นมีลักษณะเป็นโรงแรมประเภทหนึ่ง มีที่ตั้งอยู่ในแหล่งธรรมชาติ หรืออยู่ใกล้กับธรรมชาติ มีบรรยากาศดี เพื่อบริการที่พักชั่วคราวสำหรับผู้เดินทาง ในเรื่องของที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยและเดินทางหรืออาคารที่มีห้องนอนหลายห้องติดต่อกันเรียงรายกันในอาคารหลังหนึ่ง หรือหลายหลัง ซึ่งมีบริการต่างๆ เพื่อความสะดวกของผู้ที่มาพัก โดยมีค่าตอบแทน และคิดค่าบริการเป็นรายวันหรือไม่เกิน 1 เดือน

3. เกณฑ์ในการพิจารณาและระดับของมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวประเภทสถานพักตากอากาศ

สำหรับประเทศไทย การจัดระดับที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ มีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ต้องเป็นไปตามข้อกำหนด กฎกระทรวง หรือกฎหมายที่ควบคุมในแต่ละประเภทของธุรกิจ
2. ต้องมีคุณภาพในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งผู้ให้บริการและผู้ให้บริการ ซึ่งจะให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัย และอาจจะสูงกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้
3. ต้องมีคุณภาพถูกอนามัยและสุขลักษณะ ตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข
4. คำนึงถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ชยะและของเสียต่างๆ รวมถึงการจัดการการใช้พลังงาน
5. คำนึงถึงคุณภาพชีวิตของพนักงานตามกฎหมายแรงงานและสิทธิมนุษยชนรวมถึงมีสวัสดิการให้เหมาะสม
6. คำนึงถึงการลดผลกระทบและไม่สร้างความรบกวนต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมการจัดระดับรีสอร์ท มีการแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. ระดับ 1 ดาว ★
2. ระดับ 2 ดาว ★ ★
3. ระดับ 3 ดาว ★ ★ ★
4. ระดับ 4 ดาว ★ ★ ★ ★
5. ระดับ 5 ดาว ★ ★ ★ ★ ★

หลักเกณฑ์และตัวชี้วัดคุณภาพมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศหลักเกณฑ์ของมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ เน้นการให้บริการเพิ่มเติมจากกฎหมายกำหนดไว้ มีองค์ประกอบในการพิจารณาออกเป็น 11 หมวด 45 เกณฑ์ 450 ตัวชี้วัด โดยแต่ละระดับดาวจะมีองค์ประกอบที่ไม่เท่ากัน ตามหลักเกณฑ์การตรวจประเมินมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ และคู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศกำหนด

องค์ประกอบของหลักเกณฑ์ มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานพักตากอากาศ มีดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไป และที่จอดรถ

หมวดที่ 2 โถงต้อนรับ ห้องน้ำสาธารณะ ลิฟท์ และทางสัญจรภายในอาคาร

หมวดที่ 3 ห้องพักแบบ Standard (รวมทางเดิน ระเบียง และห้องน้ำ)

หมวดที่ 4 ห้องพักแบบ Suite

หมวดที่ 5 ห้องอาหาร คอฟฟี่ช็อป บาร์ และห้องครัว

หมวดที่ 6 ส่วนบริการด้านสันทนาการ Fitness Center, Sauna, Steam Bath, Massage Room, Spa, Jacuzzi และสระว่ายน้ำ

หมวดที่ 7 บุคลากร และการบริการ

หมวดที่ 8 ระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป

หมวดที่ 9 ทรัพยากร และชุมชนแวดล้อม

หมวดที่ 10 ส่วนของพนักงาน

หมวดที่ 11 คุณลักษณะเสริมอื่นๆ

มาตรฐานใบไม้เขียวของมูลนิธิใบไม้เขียว

มูลนิธิใบไม้เขียวเป็นองค์กรที่มีความต้องการที่จะพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมได้ก่อตั้งขึ้นด้วยความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและความตั้งใจจริงของทั้ง 6 องค์กร รวมทั้งองค์กรที่ได้ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมนี้ คือ โครงการใบไม้เขียว ซึ่งอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท. ซึ่งได้จัดทำแบบประเมินการรักษาสีเขียวในการดำเนินงานโรงแรมไว้ให้โรงแรมตรวจสอบการปฏิบัติงานของคน เพื่อให้คณะกรรมการ คสสท. ได้ตรวจสอบและประเมินผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่คณะกรรมการ คสสท. ได้จัดทำจากโรงแรม อ้างอิงจากผลการประเมินนี้คณะกรรมการ

คสท. จะได้จัดอันดับโรงแรมต่างๆ เพื่อมอบเกียรติบัตรใบไม้เขียว (The Green Leaf Certificate) ทั้งหมด 1-5 ใบ ตามลำดับความสามารถในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (Accreditation System) ในโรงแรม มูลนิธิใบไม้เขียว เชื่อมโยงถึงศักยภาพความมุ่งมั่นของเจ้าของ ผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติการ และผู้มีสนับสนุนด้านการดำเนินธุรกิจโรงแรมที่จะร่วมกันจัดการดำเนินธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังให้เป็นที่ยอมรับขององค์กรต่างๆ ทั่วโลก โดยให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมของคนไทยเพื่อความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงของธุรกิจท่องเที่ยวต่อไปในอนาคตโครงการใบไม้เขียว ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการดำเนินงานมูลนิธิใบไม้เขียว ที่สร้างปรากฏการณ์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้บังเกิดเป็นรูปธรรม อย่างเด่นชัด โดย 79 โรงแรมทั่วประเทศที่ได้รับเกียรติบัตรแห่งความสำเร็จด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้น จะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่า การร่วมมือกันยกระดับการจัดมาตรฐานด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของทุกองค์กรจะนำพาให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ และเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการดำเนินงานอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของโครงการใบไม้เขียว

1. ผลักดันให้ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานให้มีและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. พัฒนามาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการและการพัฒนาประสิทธิภาพของเทคโนโลยี
3. ส่งเสริมการมีบทบาทและส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมและการท่องเที่ยว
4. พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของโรงแรมและการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

แนวทางการดำเนินงานโครงการใบไม้เขียว

1. จัดและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว เช่น การประชุม สัมมนา จัดกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ และไม่เป็นภาระต่อสิ่งแวดล้อม
2. จัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมชม ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดให้มีการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและวิจัย เพื่อจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการวัดประสิทธิภาพการให้บริการของสถานประกอบการ
4. จัดทำและมอบเกียรติบัตรใบไม้เขียว ให้แก่โรงแรมและสถานประกอบการการท่องเที่ยวเพื่อแสดงระดับการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้วยจำนวนใบไม้ตั้งแต่ 1-5 ใบ

5. จัดทำสมุดบันทึกรายชื่อโรงแรมและสถานประกอบการการท่องเที่ยวที่ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว เพื่อเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ
6. เผยแพร่รายชื่อโรงแรมเพื่อโลกสวยและกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจในสื่อต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ
7. จัดให้มีการพัฒนาและปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีการเปลี่ยนแปลงตามพัฒนาการของสังคม
8. จัดและส่งเสริมกิจกรรมที่จะเสริมสร้างบทบาท และการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น

มาตรฐานของโรงแรมเพื่อโลกสวย (โรงแรมใบไม้เขียว)

แบ่งการจัดการเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การตรวจสอบโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการฯ (Screening Questionnaire) ว่ามีการดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นทางด้านกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากผ่านขั้นตอนนี้จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการใบไม้เขียว หรือ Green Leaf Letter of Participation
2. การพิจารณาในเรื่องขอบเขตของความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงแรม (Qualifying Questionnaire)
3. การตรวจสอบการปฏิบัติการทุกแผนกในการดำเนินธุรกิจ (Grading Questionnaire) เพื่อตรวจสอบว่าขั้นตอนต่างๆ นี้ ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร โดยในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วยคำถามรวม 11 หมวด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบพัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้บริการของสถานประกอบการ ซึ่งประกอบด้วยหมวดต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - หมวดที่ 1 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม
 - หมวดที่ 2 การจัดการของเสีย
 - หมวดที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ
 - หมวดที่ 4 การจัดซื้อ
 - หมวดที่ 5 คุณภาพอากาศภายในอาคาร
 - หมวดที่ 6 มลพิษทางอากาศ
 - หมวดที่ 7 มลพิษทางเสียง
 - หมวดที่ 8 คุณภาพน้ำ
 - หมวดที่ 9 การเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษ

หมวดที่ 10 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

หมวดที่ 11 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

โดยในชั้น ตอนที่ 3 นี้จะแบ่งการดำเนินงานออกเป็น

- 1) เมื่อโรงแรมได้รับแบบสอบถามแล้ว จะมีเวลา 15 วัน ในการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจตามแบบสอบถามนั้น ๆ และจะต้องแนบเอกสาร รูปภาพ หรือ ข้อมูลที่สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการตอบแบบสอบถาม
- 2) เมื่อส่งมาถึงกรรมการฯ แล้ว กรรมการฯจะส่งต่อไปให้คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการตรวจสอบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานในโรงแรม คณะกรรมการจะตรวจสอบแบบสอบถามและเอกสารที่แนบมาเพื่อเตรียมพร้อมในการไปตรวจสอบที่โรงแรมนั้นๆ โรงแรมจะได้รับการติดต่อภายใน 48 ชั่วโมง คณะตรวจสอบจะเดินทางไปทำการตรวจสอบโรงแรมและเมื่อได้รับผลการตรวจสอบแล้วคณะกรรมการจะประมวลผลคะแนน เปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานที่ได้จากโรงแรมอ้างอิง 20 โรงแรม เพื่อจัดอันดับของโรงแรมในการเข้ารับเกียรติบัตรใบไม้เขียว 1-5 ใบ

คะแนนมาตรฐานของโรงแรมใบไม้เขียว

น้อยกว่าร้อยละ 52	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียวจำนวน 1 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 52-56.8	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียวจำนวน 2 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 56.9-61.7	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียวจำนวน 3 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 61.8-66.5	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียวจำนวน 4 ใบ
มากกว่าร้อยละ 66.5	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียวจำนวน 5 ใบ

แนวคิดเรื่องการประเมิน

ความหมายของการประเมิน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 20-21) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการใช้ดุลยพินิจ และหรือค่านิยมและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ (เชิงคุณค่า) เพื่อช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ไพศาล หวังพานิช (อ้างอิงจาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 2) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบหรือการพิจารณาตัดสินคุณลักษณะของสิ่งหนึ่งสิ่งใด

หรือของกิจกรรมใด ๆ เพื่อกำหนดคุณค่า คุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสม โดยอาศัยเกณฑ์เป็นหลักสรุปได้ว่า การประเมิน คือ การพิจารณาหรือกำหนดคุณค่าสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง สุวิมล ตีรภานันท์ (2543 : 2) ได้ให้ความหมายการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถใช้ในการพิจารณาการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างทันท่วงที

สมคิด พรหมจ้อย (2542 : 27-28) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ว่ามีมากน้อยเพียงใด เป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ กล่าวคือ โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด

ทองหล่อ เดชไทย (2540 : 271) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการใช้บทเรียนต่างๆ อย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่และปรับแก้การวางแผนงานโดยการพิจารณาเลือกทางเลือกอย่างระมัดระวังสำหรับอนาคต ซึ่งเกี่ยวข้องถึงการวิเคราะห์โครงการด้านความเกี่ยวข้อง (Relevance) การกำหนดเกณฑ์ (Formulation) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และการยอมรับ (Acceptance) ของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

นิศา ชูโต, นงราม เศรษฐพานิช และนิตยา ภัสสรศิริ (2536 : 144-145) ได้สรุปความหมายของการประเมิน หมายถึง กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการนำนโยบาย แผนงาน หรือโครงการไปปฏิบัติแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่แรกหรือไม่เพียงใด

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1971) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการกำหนดปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

ลักษณะของการประเมิน

พิสนุ พงศ์ศรี (2550 : 5-6) รวบรวมและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของการประเมินว่าการประเมินเป็นการรวมระหว่างสาขาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน ทั้งจิตวิทยา มานุษยวิทยา สถิติและวิจัย มากกว่าจะเป็นสาขาใดสาขาหนึ่งเพียงอย่างเดียว ซึ่งในเรื่องการรวมศาสตร์ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสคิลิฟเวน (Scriven, 1994 อ้างในสุมล ว่องวานิช, 2541: 162-164) ที่กล่าวว่า การประเมินถือเป็นวิทยาการหนึ่งที่เรียกว่า Transdiscipline เนื่องจากเป็นวิทยาการที่เป็นเครื่องมือ (Tool Discipline) เหมือนกับวิทยาการด้านสถิติหรือวัดผลที่สามารถนำไปใช้ในสาขาอื่นๆ หรือศาสตร์อื่นๆ ได้ ในขณะที่นำความรู้จากสาขาและศาสตร์อื่นๆ มาใช้ในการประเมินได้เช่นกัน

ลักษณะของ Transdiscipline จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นแกน (Core Discipline) ซึ่งเป็นแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน และส่วนที่เป็นการประยุกต์ (Applied Discipline) ซึ่งเป็นการนำเนื้อหาไปใช้กับวิทยาการสาขาอื่นๆ ที่เรียกว่า Big Six คือการประเมินบุคคลากร (Personnel Evaluation) การประเมินผลการดำเนินงาน (Performance Evaluation) การประเมินผลิตภัณฑ์ (Product Evaluation) การประเมินข้อเสนอหรือเค้าโครง (Proposal Evaluation) การประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) และการประเมินโครงการ (Project Evaluation)

การประเมินนอกจากจะเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินแล้วยังช่วยพัฒนาสิ่งที่ประเมินหรือโครงการที่จะประเมินให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ด้วย ดังนั้น ถ้าจะให้การประเมินมีความสมบูรณ์และอยู่ในวิสัยที่ทำได้ นักประเมินก็ควรจะกำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินและทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก รวมทั้งเป็นนักพัฒนาทำหน้าที่พัฒนาโครงการที่จะประเมินไปในตัวด้วย

เป้าหมายของการประเมิน

เกี่ยวกับเป้าหมายของการประเมินได้มีผู้ศึกษาและสรุปว่าการประเมินมีเป้าหมายจาก 2 แนวทางที่สำคัญ ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี: 2545: 8-10)

1. แนวทางประโยชน์นิยม (Utilitarianism) เป็นแนวทางที่ที่นำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือสังคมให้มากที่สุด โดยนักประเมินมีหน้าที่เพียงเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหาร การจัดตัดสินใจเป็นหน้าที่ของผู้ใช้สารสนเทศ
2. แนวทางพหุนิยม (Pluralism) เป็นแนวทางที่นอกจากจะนำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาแล้วยังเพิ่มเป้าหมายอื่นๆ ด้วย เช่น เป็นกลไกในการบริหาร นักประเมินทั้งเสนอสารสนเทศและตัดสินคุณค่าสิ่งที่ประเมิน ซึ่งผลการตัดสินอาจตรงหรือไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศได้ ถือว่านักประเมินมีความเชี่ยวชาญ น่าเชื่อถือเพียงพอ

วิธีการประเมิน

วิธีการประเมินแบ่งได้ 2 วิธีใหญ่เช่นเดียวกับเป้าหมายของการประเมิน ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545: 10-11)

1. วิธีเชิงระบบ (Systematic Approach) จะใช้แนวทางปรนัยนิยม (Objectivism) โดยนักประเมินจะใช้มาตรฐานหรือเกณฑ์สากล เน้นวิธีเชิงระบบด้วยการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ใช้เครื่องมือมาตรฐานในการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

2. วิธีเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Approach) จะใช้แนวทางอัตนิยม (Subjectivism)

นักประเมินจะกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าขึ้นเองตามเหตุผลของตน เน้นวิธีเชิงธรรมชาติ โดยดำเนินการอย่างยืดหยุ่น รวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมตามสภาพธรรมชาติ

การกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด

แหล่งต่างๆ ที่จะนำมากำหนดประเด็นการประเมิน ได้แก่ รูปแบบการประเมิน วัตถุประสงค์ของโครงการ ความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศ จากการพิจารณาร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องและจากประสบการณ์ของผู้ประเมินหรือใช้หลายๆ แหล่งรวมกันได้ เมื่อได้ประเด็นการประเมินที่เหมาะสมแล้วก็จะใช้เป็นหลักในการกำหนดตัวชี้วัดต่อไป

การกำหนดตัวชี้วัดซึ่งเปรียบเสมือนส่วนย่อยหรือลูกของประเด็นการประเมินจะมีจำนวนมากกว่า จึงยุ่งยากกว่าการกำหนดประเด็นการประเมินซึ่งอาจได้จากการเลือกตัวชี้วัดที่มีผู้ใช้ก่อนแล้วหรือแนวทางที่เสนอไว้จากแหล่งต่างๆ เช่นเดียวกับประเด็นการประเมินหรือนำมาปรับให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะประเมินที่เรียกว่าพัฒนาตัวชี้วัด หรือต้องสร้างขึ้นใหม่ หรือทั้งเลือก ปรับและสร้างขึ้นใหม่ร่วมกันก็ได้ หลังจากนั้นก็จะนำไปเป็นหลักในการกำหนดเกณฑ์การประเมินและองค์ประกอบอื่นๆ ในกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมินต่อไป

ตัวชี้วัด คือสิ่งที่บอกคุณลักษณะในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพของสิ่งที่จะวัด โดยนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่กำหนดไว้ตามตัวชี้วัดนั้นๆ เพื่อมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตัวชี้วัดที่ดีควรมีลักษณะที่เอื้อต่อการวัดและการประเมิน นั่นคือมีความตรง (Validity) มีความเที่ยง (Reliability) มีความเป็นกลาง (Neutrality) มีความไว (Sensitivity) และใช้ง่าย (Practicality)

การกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนัก

การกำหนดเกณฑ์การตัดสินถือว่าเป็นเรื่องยุ่งยากที่สุดในการประเมินสิ่งต่างๆ เพราะว่าเกณฑ์การตัดสินจะทำให้ผลการประเมินคือความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ต่างกันได้ นั่นคือถ้ามีการปรับเกณฑ์ก็ย่อมทำให้ผลการประเมินเปลี่ยนได้ การกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายจึงทำได้ยาก ผู้ประเมินที่ดีจึงต้องหาวิธีกำหนดเกณฑ์ให้ลงตัวภายใต้สภาพปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ตั้งแต่เกณฑ์ที่หยาบที่สุดไปจนถึงละเอียดมากที่สุดตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

นอกจากการกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมจะช่วยให้สารสนเทศมีความละเอียดหรือมีคุณค่ามากขึ้นแล้ว การกำหนดค่าน้ำหนักให้แก่ตัวชี้วัดและประเด็นการประเมินก็จะเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้ผลการ

ประเมินมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น ค่าน้ำหนัก (Weight) เป็นปริมาตรหรือตัวเลขที่แสดงถึงความสำคัญของตัวชี้วัดแต่ละตัวและประเด็นการประเมินแต่ละประเด็น ซึ่งจะช่วยให้สารสนเทศที่ได้จากผลการประเมินสอดคล้องกับสภาพความจริง ทำให้เห็นภาพรวมความสำเร็จหรือความล้มเหลว รวมทั้งเห็นภาพรวมของประเด็นการประเมินในแต่ละประเด็นอีกด้วย

การประเมินศักยภาพ

มัทนา นวลเจริญ (2548) ศึกษาศักยภาพของชุมชนในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในชุมชนที่จะให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ประชาชนและผู้ให้ข้อมูลได้มีส่วนร่วมในการศึกษาศักยภาพของชุมชน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวชุมชน ให้นิยามศักยภาพชุมชนว่าหมายถึงสิ่งที่แสดงถึงสภาพของชุมชน ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ประเพณี ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การในชุมชนและการจัดการการท่องเที่ยวภายในชุมชน ใช้กระบวนการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้รูปแบบเชิงสำรวจ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การจัดประชุมกลุ่มใหญ่ ส่วนการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากรเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปจากการศึกษา การประเมินศักยภาพชุมชนโดยวิธีกำหนดค่าตัวแปร ให้ค่าน้ำหนักแต่ละตัวแปร (Weighting Score Method) การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป วิเคราะห์หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าไคว์สแควและความสอดคล้องของค่าตัวแปรโดยใช้ความสัมพันธ์ Likelihood Ratio เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วยแบบสอบถามศักยภาพและความต้องการของชุมชน แบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยว เก็บข้อมูลศักยภาพชุมชนโดยการจัดการประชุมเปิดเวทีชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนที่จะเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว การลงพื้นที่ในชุมชน ใช้การสำรวจพื้นที่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ สอบถามทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ครู อาจารย์ ผู้นำท้องถิ่น ชาวบ้าน และร้านค้า การเก็บข้อมูลความต้องการของชุมชนใช้แบบสอบถาม โดยการลงชุมชน เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรโดยคณะผู้วิจัยเข้าไปสัมภาษณ์และให้ตอบแบบสอบถามความต้องการของชุมชน การเก็บข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยว ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

เพทาย บำรุงจิตต์ และคณะ (2549) ศึกษาศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ให้นิยามศักยภาพของภาคีเครือข่ายชุมชน หมายถึงความพร้อมในคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความพร้อมด้านความดึงดูดใจ/ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรและการจัดการในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสำรวจข้อมูลจุดเด่น- จุดด้อยทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย แบบสอบถามความสนใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย โดยกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุลำดับตัวเลข 1 - 5 เพื่อแสดงระดับความสนใจ กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเพื่อระบุระดับศักยภาพ และแบบสอบถามความสนใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพและความพร้อมของภาคีเครือข่ายชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

พิชญา โคตรชมภู (2543) ทำการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติภูกระดึง (ด้านบนหลังแป) โดยนิยามศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวว่าหมายถึง ความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวนั้นว่าจะมีมากน้อยเพียงใด เพียงพอที่จะดึงดูดใจให้ผู้มาท่องเที่ยวหรือไม่ และถ้าจะดำเนินการพัฒนาในเชิงธุรกิจจะต้องพิจารณาว่าผลตอบแทนคุ้มค่าพอที่จะลงทุนหรือไม่ โดยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แล้วนำไปหาศักยภาพและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ด้วยวิธี ถ่วงน้ำหนัก (Weighting Score Method) โดยในการหาศักยภาพนั้นแบ่งเกณฑ์การศึกษาออกเป็น 6 เกณฑ์ คือ ด้านการมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว

สุจินดา สุขกำเนิด (2549) ประเมินศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ได้ให้นิยามการประเมินศักยภาพ ว่าหมายถึง หมายถึง พลัง หรือความสามารถที่แฝงอยู่ และสามารถที่จะทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้ตาม กรอบงานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดกับกรอบงานทางสังคมและสุขภาพใหม่ๆที่เปลี่ยนแปลง โดยเน้นการวิเคราะห์ศักยภาพใน 6 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะความสามารถ บทบาทของอสม. กระบวนการทำงาน วิธีคิดการทำงาน และขีดความสามารถในงานที่ควรพัฒนา ตามหน้าที่ความรับผิดชอบของอสม. โดยวิเคราะห์กลไกการสนับสนุนการทำงานของ อสม. การจัดสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจ รวมทั้งประเมินความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและอบต.ต่อคุณค่าของอสม.ในการพัฒนา

งานสุขภาพในชุมชน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ ข้อมูลทุติยภูมิ และ ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการเก็บแบบสัมภาษณ์ในกลุ่มเป้าหมาย

บริบทพื้นที่ศึกษา เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

สภาพทั่วไปทางกายภาพ

1. ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่และอาณาเขต – กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งกิ่งอำเภอเกาะช้าง ขึ้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2537 โดยใช้อาคารของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างเป็นที่ว่าการอำเภอเกาะช้างชั่วคราว กิ่งอำเภอเกาะช้างมีลักษณะเป็นหมู่เกาะห่างจากอำเภอแหลมงอบทางทะเล 9 กิโลเมตร ห่างจาก ตัวจังหวัดตราดทางทะเล 25 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 340 กิโลเมตร ประกอบด้วย หมู่เกาะน้อยใหญ่รวม 28 เกาะ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 650 ตารางกิโลเมตร เฉพาะเกาะช้างมีพื้นที่ 429 ตารางกิโลเมตร เป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศรองจากเกาะภูเก็ตซึ่งมีพื้นที่ 543 ตารางกิโลเมตร จนกระทั่งเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 คณะรัฐมนตรีมีความเห็นชอบอนุมัติให้ร่างพระราชบัญญัติยกฐานะของกิ่งอำเภอขึ้นเป็นอำเภอ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค

2. อาณาเขต - ทิศเหนือจด ทะเลอ่าวไทยและอำเภอแหลมงอบ ทิศใต้จด ทะเลอ่าวไทยและกิ่งอำเภอเกาะกูด ทิศตะวันออกจด ทะเลอ่าวไทยและอำเภอเมืองตราด และทิศตะวันตกจด ทะเลอ่าวไทย

3. ลักษณะภูมิประเทศ – พื้นที่ทั้งหมดเป็นเกาะมีที่ราบบริเวณชายฝั่งและอ่าวต่าง ๆ ประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่กิ่งอำเภอทั้งหมด และร้อยละ 85 เป็นภูเขา ซึ่งมีความสูงระดับปานกลาง มียอดเขาสูงสุดระดับ 743 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีเนื้อที่ 406,250 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 52.46 ของพื้นที่ทั้งหมด

4. พืชพันธุ์เป็นพื้นที่ป่าไม้ แบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่ ป่าดิบชื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ขนาดกลาง ถึงใหญ่ ป่าชายหาด และป่าชายหาดป่าโกงกาง

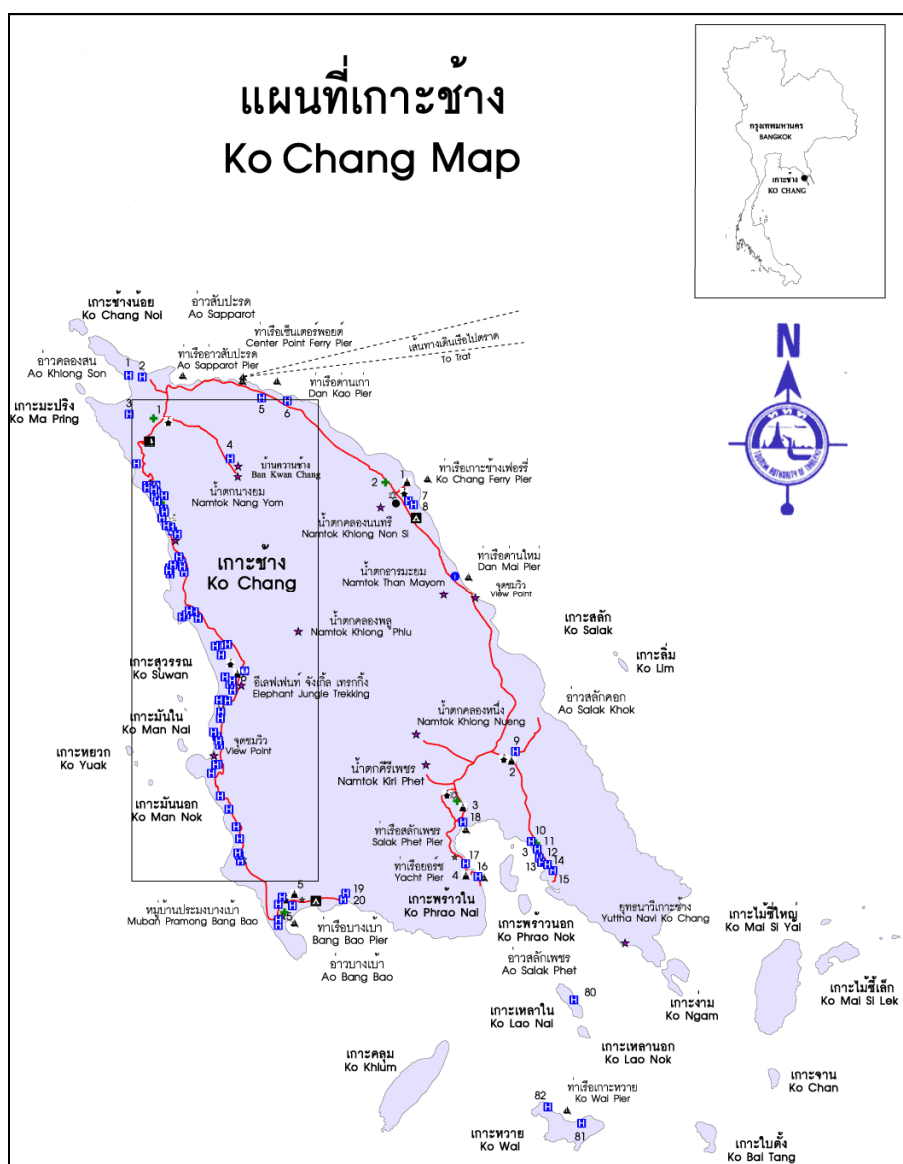
สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1. การปกครองและเขตการปกครอง ปัจจุบันการปกครองของเกาะช้างได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 ตำบล 9 หมู่บ้าน

1.1 ตำบลเกาะช้าง มี 4 หมู่บ้าน คือ คลองนนทรี หมู่ที่ 1 บ้านด่านใหม่ หมู่ที่ 2 บ้านคลองสน หมู่ที่ 3 และบ้านคลองพร้าว หมู่ที่ 4

1.2 ตำบลเกาะช้างใต้ มี 5 หมู่บ้าน คือ บ้านบางเป้า หมู่ที่ 1 บ้านสลักเพชร หมู่ที่ 2 บ้านเจ๊กแบ้ หมู่ที่ 3 บ้านสลักคอก หมู่ที่ 4 และบ้านสลักเพชรเหนือ หมู่ที่ 5

นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากขึ้นโดยที่เกาะช้างได้แบ่งการปกครองเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ ซึ่งในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวได้มีการบริหารงบประมาณเอง โดยมีหน้าที่จัดเก็บเงินภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ภาษีป้าย และจัดสรรเงินไปใช้จ่ายตามโครงการที่กรมการบริหารส่วนตำบลเห็นสมควร

ภาพประกอบ 1 แผนที่เกาะช้าง

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). ข้อมูลท่องเที่ยวจังหวัดตราด. ออนไลน์.

การประกอบอาชีพ

ราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการประมงและทำสวนซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมเนื่องจากพื้นที่ของกิ่งอำเภอเกาะช้างมีสภาพเป็นหมู่เกาะล้อมรอบด้วยทะเล ประชาชนส่วนมากจะทำการประมงขนาดเล็กเป็นการทำประมงชายฝั่ง ประเภทยวนลาก อวนปู และอวนกุ้ง ผลผลิตจากการทำประมงที่ขึ้นชื่อและสร้างรายได้ให้กับคนในเกาะช้างจึงได้แก่ กะปิ ส่วนการทำสวนพบว่ามักทำสวนมะพร้าวและสวนผลไม้ ซึ่งสวนมะพร้าวนิยมปลูกกันมาก่อน แต่ปัจจุบันมีผลผลิตค่อนข้างต่ำ ชาวสวนจึงนิยมหันมาทำสวนผลไม้แทน ซึ่งนิยมปลูกทุเรียน เงาะ มังคุด และส้มโอเพราะสร้างรายได้ที่ดีกว่า นอกจากนี้ยังมีการทำสวนยางในพื้นที่ตอนในของเกาะ แต่จากการที่เกาะช้างได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ในปัจจุบันประชากรบางส่วนได้เปลี่ยนไปประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น บริการที่พัก ร้านอาหาร และเรือบริการแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

ลักษณะการท่องเที่ยวโดยทั่วไป

แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของเกาะช้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติซึ่งมีสถานที่ที่น่าสนใจซึ่งมีลักษณะทางกายภาพ สภาพการเข้าถึงและลักษณะทั่วไปดังนี้

1. หาดธารมะยม เป็นชายหาดปานกลาง ตั้งอยู่ด้านตะวันออกของเกาะช้างมีคลองธารมะยมไหลลงตอนกลางชายหาดชายหาดตอนเหนือมีลักษณะเป็นหาดหิน ส่วนหาดตอนล่างเป็นหาดเลนปนหิน หาดนี้เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง
2. น้ำตกธารมะยม เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงที่สุดของเกาะช้าง มีน้ำไหลตลอดปี เป็นน้ำตกขนาดกลาง สภาพป่าโดยรอบยังสมบูรณ์ดี
3. เกาะช้างน้อย-แหลมช้างน้อย เกาะช้างน้อยเป็นเกาะเล็ก ๆ ประกอบด้วยโขดหินและต้นไม้แซม ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของเกาะช้าง ส่วนแหลมช้างน้อยเป็นแหลม ด้านเหนือสุดของเกาะช้างเป็นแหลมหินเกือบไม่มีต้นไม้อยู่เลย ท้องน้ำระหว่างแหลมช้างน้อยและเกาะช้างน้อยเป็นแนวปะการังซึ่งในช่วงเวลาน้ำลดสามารถเดินข้ามปากได้
4. อ่าวคอเขาขาด-ท่าเปรมวดี พื้นที่ตอนบนสุดของเกาะช้างและแหลมช้างน้อยเป็นช่วงรอยต่อคอขวด เรียกว่าคอเขาขาด มีที่พักและชุมชนเล็ก ๆ พร้อมท่าเรือเปรมวดี
5. อ่าวสับปะรด เป็นที่ตั้งของชุมชนเล็ก ๆ ถัดจากอ่าวคอเขาขาด ส่วนใหญ่เป็นหาดหิน เป็นที่ตั้งท่าเรือประมง และเรือโดยสารในฤดูมรสุม
6. อ่าวคลองสน เป็นอ่าวอยู่ทางเหนือสุดของเกาะฝั่งตะวันตก เป็นที่ตั้งของชุมชนบ้านคลองสน มีบั้งกะโหลแบบประหยัดอยู่บ้าง ใกล้เคียง ๆ อ่าวคลองสนมีแนวปะการังใต้น้ำ
7. หาดทรายขาว เป็นหาดทรายที่มีความยาวมากแห่งหนึ่ง ลักษณะชายหาดเป็นสีขาว สะอาดอยู่ประมาณ 10 กว่าแห่ง ด้านหลังหาดเป็นสวนมะพร้าว

8. หาดไก่แบ้ เป็นหาดทรายที่มีความยาวติดต่อกันกับหาดคลองพร้าว หาดไก่แบ้เป็นหาดที่ลาดพอสมควรสามารถเล่นน้ำได้โดยไม่เป็นอันตราย

9. หมู่บ้านบางเบา-หาดบางเบา เป็นหมู่บ้านประมงที่น่าสนใจมากที่สุดบนเกาะเนื่องจากปลูกบ้านพักอาศัยโดยปักเสาลงในทะเล แล้วทำสะพานเดินเชื่อมติดต่อกันโดยตลอด โดยมีสะพานเทียบเรือ 3 แห่ง สภาพหมู่บ้านสะอาดกว่าหมู่บ้านประมงทั่วไปมาก เหมาะแก่การเดินทางเที่ยวชมชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพประมงดักปลาหมึก

10. บริเวณยุทธนาวีเกาะช้าง ในช่วง พ.ศ. 2483-2484 ไทยกับฝรั่งเศสเกิดกรณีพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางด้านตะวันออก เนื่องจากฝรั่งเศสเข้ามายึดครองจันทบุรีตั้งแต่ พ.ศ. 2484 และฝรั่งเศสได้ลาดตะเวนโดยเครื่องบินบริเวณเกาะช้าง เกาะกูด เกาะเสม็ด และสัตหีบ ทหารไทยจึงส่งเครื่องบินสกัดและขับไล่ ต่อมาวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2484 ได้เกิดการสู้รบกันในบริเวณเกาะช้าง ซึ่งไทยสามารถขับไล่เข้าศึกได้ ดังนั้นในวันที่ 17 มกราคม ของทุกปี จึงได้มีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลในบริเวณที่มีการสู้รบ ซึ่งเรียกว่าเกาะช้างยุทธนาวี เป็นสถานที่ที่อยู่ทางตอนใต้ของเกาะช้างใกล้อ่าวสลักเพชร

11. บ้านสลักคอกและอ่าวสลักคอก เป็นชุมชนใหญ่แห่งหนึ่งตั้งอยู่โดยรอบอ่าวสลักคอก อ่าวสลักคอกเป็นเว้าเข้าไปในตัวเกาะ ด้านที่ติดทะเลเป็นช่อง แคบๆ ภายในเป็นเว้ากว้างเป็นป่าชายเลนใช้เป็นที่หลบคลื่นลมของเรือประมงเป็นอย่างดี มีท่าเรือ 1 แห่ง และวัด 1 แห่ง มีคลองวัดเป็นคลองสำคัญในการเดินเรือและเป็นป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์จนถึงปากอ่าว

12. หาดทรายยาว หาดทรายยาวอยู่ถัดจากอ่าวสลักคอกพื้นที่โดยรอบเป็นส่วนมะพร้าวและป่า มีบังกะโล 1-2 แห่ง

13. บ้านสลักเพชร-บ้านโรงถ่าน เป็นสองชุมชนใหญ่ที่สุดบนเกาะช้าง ตั้งอยู่ติดกันทางตอนใต้ของเกาะรอบอ่าวสลักเพชร ซึ่งเป็นอ่าวที่ใหญ่ที่สุดของเกาะ ประชากรที่อาศัยอยู่มีอาชีพประมง บริเวณชุมชนมีเรือประมงจอดหลบคลื่นลมอยู่เป็นจำนวนมากเนื่องจากมีท่าเทียบเรืออยู่หลายแห่ง

14. น้ำตกคลองพลู เป็นน้ำตกขนาดใหญ่มีน้ำตลอดปี ตกจากหน้าผาสูงลงมาเป็นเส้นสู่อ่างน้ำเบื้องล่างประมาณ 3 ชั้น ซึ่งชั้นแรกสูงประมาณ 100 เมตร ชั้นบนต่อไปอยู่ติดกันสูงกว่าชั้นแรกมาก สภาพป่าโดยรอบสมบูรณ์ดีมาก ทำให้มีธารน้ำแยกจากน้ำตกคลองพลูหลายสาย น้ำตกคลองพลูมีทางขึ้นจากชุมชนอ่าวคลองพร้าวด้านกึ่งกลางทิศตะวันตกของเกาะ อยู่ห่างจากชุมชนประมาณ 3 กิโลเมตร จากนั้นต้องเดินป่าอีกประมาณ 20 นาที ทางเดินยังไม่ได้ปรับปรุงให้สะดวกนัก เล่ากันว่าน้ำตกคลองพลูเดิมน่าจะเขียนว่า น้ำตกคลองภู เพราะมาจากชื่อภูผาเมฆสวรรค์ ซึ่งเป็นยอดเขาในบริเวณนี้และกล่าวกันว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็เคยเสด็จประพาสถึง 2 ครั้ง

15. น้ำตกคลองนนทรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ เป็นน้ำตกที่มีชั้นเล็ก ๆ คล้ายน้ำตกแม่กลาง มีทางเดินเท้าจากบ้านด่านใหม่เข้าไปประมาณ 3 กิโลเมตร หรือจากที่ทำการอุทยานฯ ไปเป็นระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร

16. น้ำตกศรีเพชร เป็นน้ำตกชั้นเดียวอยู่ลึกจากชุมชนบ้านสลักเพชรผ่านสวนยางประมาณ 3 กิโลเมตร น้ำตกมีความสูงมากและพบกล้วยไม้ป่าหลากหลายชนิด นอกจากนี้น้ำตกนี้ยังเป็นแหล่งน้ำของประชาชนในหมู่บ้านใช้น้ำจากแหล่งน้ำนี้เพื่อการอุปโภคบริโภค

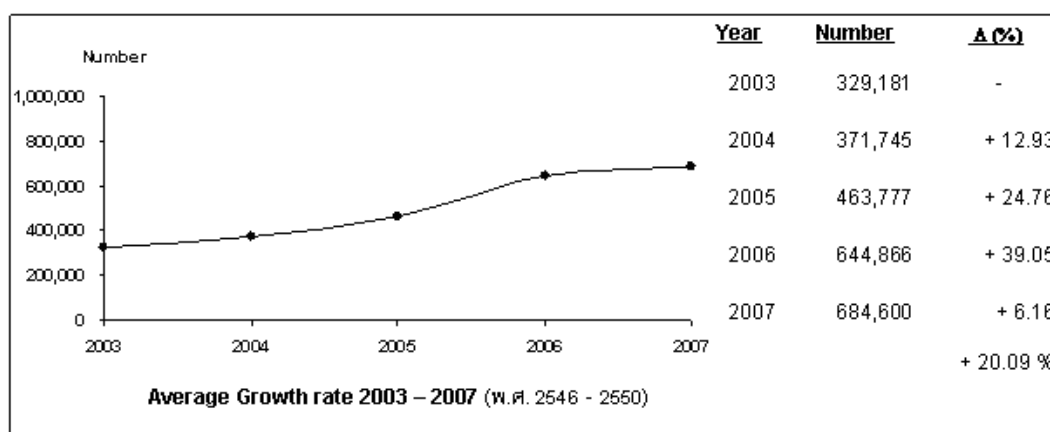
17. น้ำตกคลองหนึ่ง เป็นน้ำตกขนาดเล็กแห่งหนึ่งอยู่ลึกจากชุมชนบ้านสลักเพชรใกล้ น้ำตกศรีเพชร

18. น้ำตกคลองเจ้า เป็นน้ำตกที่สวยงาม เนื่องจากเป็นน้ำตกจากผาสูงถึง 10 เมตร มีอ่างน้ำกว้าง เหมาะแก่การเล่นน้ำ ทางเข้าสู่ น้ำตกต้องผ่านคลองเจ้า ซึ่งสองคลองเป็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์

สถิติด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทำการสรุปข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกาะช้าง จ. ตรวาด ประจำปี พ.ศ. 2550 และแยกเป็นหัวข้อดังนี้

1. การเจริญเติบโตของปริมาณนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 – 2550

ภาพประกอบ 2 การเจริญเติบโตของปริมาณนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 – 2550

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). รายงานประจำปี พ.ศ. 2549 – 2550. ออนไลน์

2. สถิติแสดงข้อมูลที่พักรวม ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายและรายได้จากการท่องเที่ยวเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลที่พักแรม ค่าใช้จ่ายและรายได้จากการท่องเที่ยว

ข้อมูล	พ.ศ.2550	(%)	พ.ศ.2549	(%)
ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ย (วัน)	2.91	-	2.47	-
ชาวไทย	2.28	-	2.10	-
ชาวต่างชาติ	4.01	-	3.29	-
ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)				
นักท่องเที่ยว	2,265.05	+ 11.37	2,033.87	+ 0.42
ชาวไทย	1,851.09	+ 2.69	1,802.53	+ 1.73
ชาวต่างชาติ	2,672.84	+ 13.16	2,362.06	+ 1.14
นักทัศนาจร	1,026.24	+ 10.49	928.82	+ 8.33
ชาวไทย	1,006.56	+ 13.36	887.92	+ 9.39
ชาวต่างชาติ	1,085.60	+ 6.15	1,022.72	+ 9.64
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)				
ผู้เยี่ยมเยือน	4,497.49	+ 39.99	3,212.72	+ 25.81
ชาวไทย	1,825.22	+ 9.25	1,670.74	+ 35.92
ชาวต่างชาติ	2,672.27	+ 73.30	1,541.98	+ 16.43
สถานพักแรม				
จำนวนสถานพักแรม	148	+ 9.63	135	+ 8.00
จำนวนห้องพัก	4,697	+ 3.76	4,527	+ 9.61
อัตราการเข้าพัก (%)	45.33	+ 0.62	44.71	- 1.69
ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ย (วัน)	3.18	-	3.11	-
จำนวนผู้เข้าพัก	630,514	+ 3.45	609,473	+ 39.94
ชาวไทย	402,727	- 3.45	417,117	+ 41.76
ชาวต่างชาติ	227,787	+ 18.42	192,356	+ 36.15

หมายเหตุ : นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน นักทัศนาจร : ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน
 ผู้เยี่ยมเยือน : นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). รายงานประจำปี พ.ศ. 2549 – 2550.

ออนไลน์

3. สถิติแสดงข้อมูลที่พักแรม จำแนกตามประเภทสถานพักแรม เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลสถานที่พักแรมจำแนกตามประเภท

ข้อมูล	พ.ศ.2550	พ.ศ.2549	(%)
จำนวนสถานพักแรม (แห่ง)	148	135	+ 9.63
กลุ่ม 1: ราคาตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป	16	16	-
กลุ่ม 2: ราคาตั้งแต่ 1,500 - 2,499 บาท	17	16	+ 6.25
กลุ่ม 3: ราคาตั้งแต่ 1,000 - 1,499 บาท	26	20	+ 30.00
กลุ่ม 4: ราคาตั้งแต่ 500 - 999 บาท	49	48	+ 2.08
กลุ่ม 5: ราคาต่ำกว่า 500 บาท	40	35	+ 14.29
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	4,697	4,527	+ 3.76
กลุ่ม 1: ราคาตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป	1,156	1,156	-
กลุ่ม 2: ราคาตั้งแต่ 1,500 - 2,499 บาท	1,003	961	+ 4.37
กลุ่ม 3: ราคาตั้งแต่ 1,000 - 1,499 บาท	917	588	+ 55.95
กลุ่ม 4: ราคาตั้งแต่ 500 - 999 บาท	1,043	1,284	- 18.77
กลุ่ม 5: ราคาต่ำกว่า 500 บาท	578	538	+ 7.43
อัตราการเข้าพักเฉลี่ย (%)	45.33	44.71	+ 0.62
กลุ่ม 1: ราคาตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป	45.04	45.60	- 0.56
กลุ่ม 2: ราคาตั้งแต่ 1,500 - 2,499 บาท	53.49	54.04	- 0.55
กลุ่ม 3: ราคาตั้งแต่ 1,000 - 1,499 บาท	49.89	47.23	+ 2.66
กลุ่ม 4: ราคาตั้งแต่ 500 - 999 บาท	38.22	43.48	- 5.25
กลุ่ม 5: ราคาต่ำกว่า 500 บาท	37.33	26.33	+ 11.00
จำนวนนักท่องเที่ยวพัก (คน)	630,514	609,473	+ 3.45
กลุ่ม 1: ราคาตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป	140,768	151,209	- 6.91
กลุ่ม 2: ราคาตั้งแต่ 1,500 - 2,499 บาท	160,623	152,694	+ 5.19
กลุ่ม 3: ราคาตั้งแต่ 1,000 - 1,499 บาท	139,709	88,796	+ 57.34
กลุ่ม 4: ราคาตั้งแต่ 500 - 999 บาท	129,942	190,271	- 31.71
กลุ่ม 5: ราคาต่ำกว่า 500 บาท	59,472	26,503	+ 124.40

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). รายงานประจำปี พ.ศ. 2549 – 2550. ออนไลน์.

4. สถิติแสดงข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือน จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่าย
ต่างๆ ในปี พ.ศ. 2550 (หน่วย: ล้านบาท) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 รายได้จากการท่องเที่ยวจำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ

รายได้จำแนกตามหมวด ค่าใช้จ่าย	ไทย	%	ต่างชาติ	%	รวม	%
1. ค่าที่พัก	697.62	38.22	915.17	34.25	1,612.79	35.86
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	390.03	21.37	542.27	20.29	932.30	20.73
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	184.07	10.08	268.40	10.04	452.47	10.06
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	196.73	10.78	363.80	13.61	560.53	12.46
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายใน จังหวัด	95.86	5.25	259.99	9.73	355.85	7.91
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	191.04	10.47	246.50	9.22	437.54	9.73
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	69.87	3.83	76.14	2.86	146.01	3.25
รวมทุกหมวดค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	1,825.22	100.00	2,672.27	100.00	4,497.49	100.00

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). รายงานประจำปี พ.ศ. 2549 – 2550.
ออนไลน์.

แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดตราด

ความเป็นมา

หมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ
ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าแห่งหนึ่งของประเทศซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพ
ประกอบด้วยป่าดิบชื้น ป่าชายเลน และทะเล สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมาตรฐาน
ระดับสากล ด้วยศักยภาพของหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลจึงได้ให้การ
สนับสนุนงบประมาณการพัฒนาในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2545-2546 จำนวน 573 ล้านบาท เพื่อการ
พัฒนาหมู่เกาะช้างเบื้องต้น โดยเฉพาะโครงข่ายถนน การรักษาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาชุมชน การ
พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และการวางแผนผังพัฒนาพื้นที่ ฯลฯ ในการนี้ กรมการผังเมือง

กระทรวงมหาดไทย (ณ เวลานั้น) ได้รับงบประมาณดำเนินการจัดทำแผนผังแม่บทเพื่อการพัฒนา หมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงครอบคลุมหมู่เกาะช้างรวม 52 เกาะและพื้นที่เชื่อมโยงฝั่งเมืองตราด ซึ่งได้ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2546-2547 องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2546 และเริ่มดำเนินงาน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2547-2550 ตามที่ คณะกรรมการการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กพท.) โดย อพท. เสนอ ซึ่งได้กำหนดพื้นที่เป้าหมาย การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ หมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง จ. ตราด เชียงใหม่ในท้าวพาริ จ. เชียงใหม่ หมู่เกาะเสม็ดและพื้นที่เชื่อมโยง จ. ระยอง แล่นกั่วงอกและพื้นที่เชื่อมโยง จ. กาญจนบุรี หมู่เกาะพีพี จ. กระบี่ หมู่เกาะตะรุเตาและพื้นที่เชื่อมโยง จ. สตูล หาดเจ้าไหมและหมู่เกาะทะเลตรัง จ. ตรัง และ ภูเก็ต ภูเก็ต ภูเก็ต จ. เลย เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. สอดคล้องตามภารกิจที่กำหนดไว้ในมาตรา 20 และ มาตรา 21 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง อพท. ซึ่งกำหนดว่า อพท. จะต้องจัดทำแผนแม่บท แผน ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึง หลักการผังเมืองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินและพัฒนาชุมชน
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยว
3. การอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน
5. ส่งเสริมมวลชนสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และวิถีชีวิตท้องถิ่น

ขณะเดียวกันในช่วงมีนาคม – เมษายน พ.ศ. 2547 อพท. ได้ประมวลแผนผังแม่บทการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง ซึ่งดำเนินการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อให้ได้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงขึ้นเบื้องต้น และได้มีการนำเสนอต่อที่ประชุม กพท. นัดพิเศษ ซึ่งมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร) เป็นประธาน เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2547 และที่ประชุม กพท. ได้ให้ อพท. พิจารณาปรับปรุงแผนผังแม่บทดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ข้อเสนอแผนงาน โครงการในการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างฯ มีความชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง อพท. ได้มีการประชุมหารือผู้บริหารแล้ว เห็นว่า การศึกษาจัดทำแผนผังแม่บทการพัฒนาหมู่เกาะช้างที่ผ่านมา ได้จัดทำไว้ก่อนหน้าที่จะมีการกำหนดนโยบายและแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบ

แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากความโดดเด่นในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่หมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง รวมถึงความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์หนึ่งของพื้นที่ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย เปรียบเสมือนอัญมณีที่ยังไม่ได้ถูกเจียรรยให้ส่องประกายเจิดจรัส สร้างความประทับใจให้ผู้พบเห็น และหากถูกละเลยไม่ให้ความสำคัญในการบริหารการพัฒนาที่เหมาะสม หรือปล่อยให้มีการเติบโตอย่างไร้ทิศทาง โดยขาดกรอบความคิดการพัฒนาที่ชัดเจนก็จะทำให้ประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดตราดสูญเสียโอกาสที่จะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่ก้าวขึ้นสู่ระดับสากล (World Class) ไปอย่างน่าเสียดาย และเกิดความสูญเสียทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวไปมากยิ่งขึ้น ดังนั้น อพท. ในฐานะองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษฯ จึงต้องเตรียมความพร้อม ในเชิงรุกโดยจัดเตรียมแผนแม่บทฯ ไว้เป็นแนวทางในการบริหารการพัฒนาอย่างบูรณาการและดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมรองรับกระบวนการพัฒนาอย่างบูรณาการซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบและไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในส่วนของแผนงาน โครงการ การปฏิบัติการ งบประมาณทั้งนี้เพื่อขจัดเกลาเจียรรยให้พื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นผลพวงจากการสร้างสรรค์ ความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอันเป็นมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแห่งนี้ ให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว

แนวความคิดและวิสัยทัศน์

1. แนวความคิดการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง เป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางธรรมชาติสูง ทั้งบนบกและในทะเล รวมทั้งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชนที่ดำรงคุณค่าและมีความยั่งยืน ดังนั้นแนวความคิดในการพัฒนา จึงควรให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนและส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม

1.1 ลักษณะเฉพาะของพื้นที่บนเกาะ มีความโดดเด่นในด้านความเป็นป่าดิบชื้น (Tropical Rain Forest) ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ที่ควรรักษาไว้และนำมาใช้สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างมีความสมดุล

1.2 มีความโดดเด่นด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และนำมาใช้สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ปะการัง สหรัยสีทอง ใต้ทะเล และป่าชายเลนที่มีความสมบูรณ์มีลักษณะเฉพาะไม่แพ้พื้นที่ด้านอันดามัน

1.3 เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่ผสมผสานกันระหว่างธรรมชาติกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมในระดับชาติ อาทิ มีพื้นที่สนามรบทางทะเลที่ถือเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ของชาติ ได้แก่ บริเวณยุทธนาวีเกาะช้าง รศ.116 และเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์การกู้ชาติของพระเจ้าตากสินมหาราช รวมถึง วิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ยังมีซากหลักฐานปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม ควรแก่การอนุรักษ์และส่งเสริมเรื่องราวเหล่านั้นให้บันทึกอยู่ในความทรงจำและใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

1.4 เป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมด้านการเกษตรที่หลากหลาย เช่น สวนผลไม้เขตร้อนขึ้นนานาชนิดมีผืนดินที่ลุ่มดินตะกอนปากแม่น้ำที่สามารถใช้เพาะปลูก พืชพันธุ์ ัญญาหาร สำหรับเลี้ยงผู้คนในพื้นที่หมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง ได้เป็นอย่างดี

2. วิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงผสมผสานความหลากหลายของทรัพยากรทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชุมชน เพื่อพัฒนาเอกลักษณ์และมาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยวของท้องถิ่นในพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างฯ ให้ได้มาตรฐานระดับสากลโดยอาศัยกระบวนการบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาการอนุรักษ์สู่การท่องเที่ยวที่เป็นเลิศได้รับการกล่าวขวัญในระดับสากลเพื่อรักษาให้พื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างฯ ยังคงสามารถดำรงรักษาคุณสมบัติของทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ได้อย่างยั่งยืนตามที่ได้กล่าวข้างต้น จำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการการพัฒนาอย่างบูรณาการ มีเอกภาพ ด้วยระบบธรรมาภิบาลและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของพื้นที่หมู่เกาะช้างฯ สู่ระดับสากล สามารถสร้างรายได้และกระจายประโยชน์สู่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับ เอกลักษณ์ และเสริมสร้างเสน่ห์ของพื้นที่ อันจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตามแนวความคิดและวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่

ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนา

ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง เน้นการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการใช้ประโยชน์ เพื่อการพัฒนาให้เกิดความสมดุลและเหมาะสมตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) ซึ่งจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากการพัฒนาที่จะเกิดผลต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่าของหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงการกำหนดแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการฯ ได้วางกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงไว้ 3 ประการคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและเชื่อมโยงพื้นที่เพื่อเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของแหล่งท่องเที่ยว

และการบริการ และยุทธศาสตร์ที่ 3 การระดมการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการพัฒนาเกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาและเชื่อมโยงพื้นที่เพื่อเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว

มาตรการที่ 1: การจัดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินควบคู่ไปกับการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ วางกรอบแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อจัดระเบียบชุมชนให้เหมาะสมและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยประสานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำผังเมืองรวมพื้นที่หมู่เกาะช้างฝั่งเมืองเฉพาะ และจัดแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) ควบคู่ไปกับการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

- ผลผลิต: ผังชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ตัวชี้วัด: ความสำเร็จของการจัดระเบียบชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติตามผัง

มาตรการที่ 2: พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานวางกรอบการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและบริการพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวทั้งระบบ พร้อมกับสร้างมาตรฐานการจัดการในทุกๆ ด้าน รวมถึงด้านความปลอดภัยและคุณภาพของการบริการการท่องเที่ยว

- ผลผลิต: โครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานคุณภาพเพียงพอ
- ตัวชี้วัด: ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

มาตรการที่ 3: การจัดระบบโครงข่ายแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจัดทำกรอบการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของหมู่เกาะใกล้เคียง และระบบโครงข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

- ผลผลิต: โครงข่ายการท่องเที่ยวทางทะเลที่หลากหลาย
- ตัวชี้วัด: แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นและเป็นที่พึงพอใจของ

นักท่องเที่ยว

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของแหล่งท่องเที่ยวและการบริการ

มาตรการที่ 1: พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์

วัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน วางกรอบการพัฒนาหมู่เกาะช้างและจังหวัดตราดให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว มีกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวหลากหลาย และคงไว้ซึ่งวิถีชุมชนโดยการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีการเชื่อมโยงชุมชนท้องถิ่นกับการท่องเที่ยวโดยรักษาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

- ผลผลิต: พื้นที่พิเศษมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานคุณภาพระดับสากล
- ตัวชี้วัด: จำนวนและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเพิ่มมากขึ้น

มาตรการที่ 2: สร้างสรรค์มาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น สร้างเอกลักษณ์สินค้าและผลิตภัณฑ์กิจกรรมการผลิตมีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นพร้อมด้วยการวิจัยพัฒนาวัตถุดิบธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์

- ผลผลิต: ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความหลากหลายและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว
- ตัวชี้วัด: ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จำหน่ายเพิ่มมากขึ้น และชุมชนมีรายได้สูงขึ้น

มาตรการที่ 3: ปรับปรุงระบบบริการท่องเที่ยวและบุคลากรให้มีมาตรฐานคุณภาพระดับสากล ปรับปรุงระบบบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานควบคู่กับการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพทั้งชุมชนและผู้ประกอบการ

- ผลผลิต: ระบบบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานระดับสากล
- ตัวชี้วัด: ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดระบบบริการด้านการท่องเที่ยว

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3: การระดมการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน

มาตรการที่ 1: การพัฒนาพื้นที่พิเศษแบบสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ การสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยการจัดการด้านอุปสงค์นักท่องเที่ยวไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) กิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่ ได้แก่ ทะเล ป่าไม้ การจัดการบริการโครงสร้างพื้นฐาน และวิถีชีวิตของชุมชน

- ผลผลิต: แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่
- ตัวชี้วัด: คุณภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวและเกณฑ์การใช้ประโยชน์ทรัพยากร

การท่องเที่ยวพื้นที่พิเศษ

มาตรการที่ 2: ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมการพัฒนาของทุกภาคีมีการกำหนดกลไกบริหารจัดการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาอย่างเป็นระบบที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เข้ามาร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ พัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างอย่างมีเอกภาพอย่างยั่งยืน

- ผลผลิต: การพัฒนาพื้นที่พิเศษได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคีการพัฒนา
- ตัวชี้วัด: อัตราร้อยละของภาคีการพัฒนาที่สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่พิเศษ

เป้าหมายหลักของแผนแม่บท

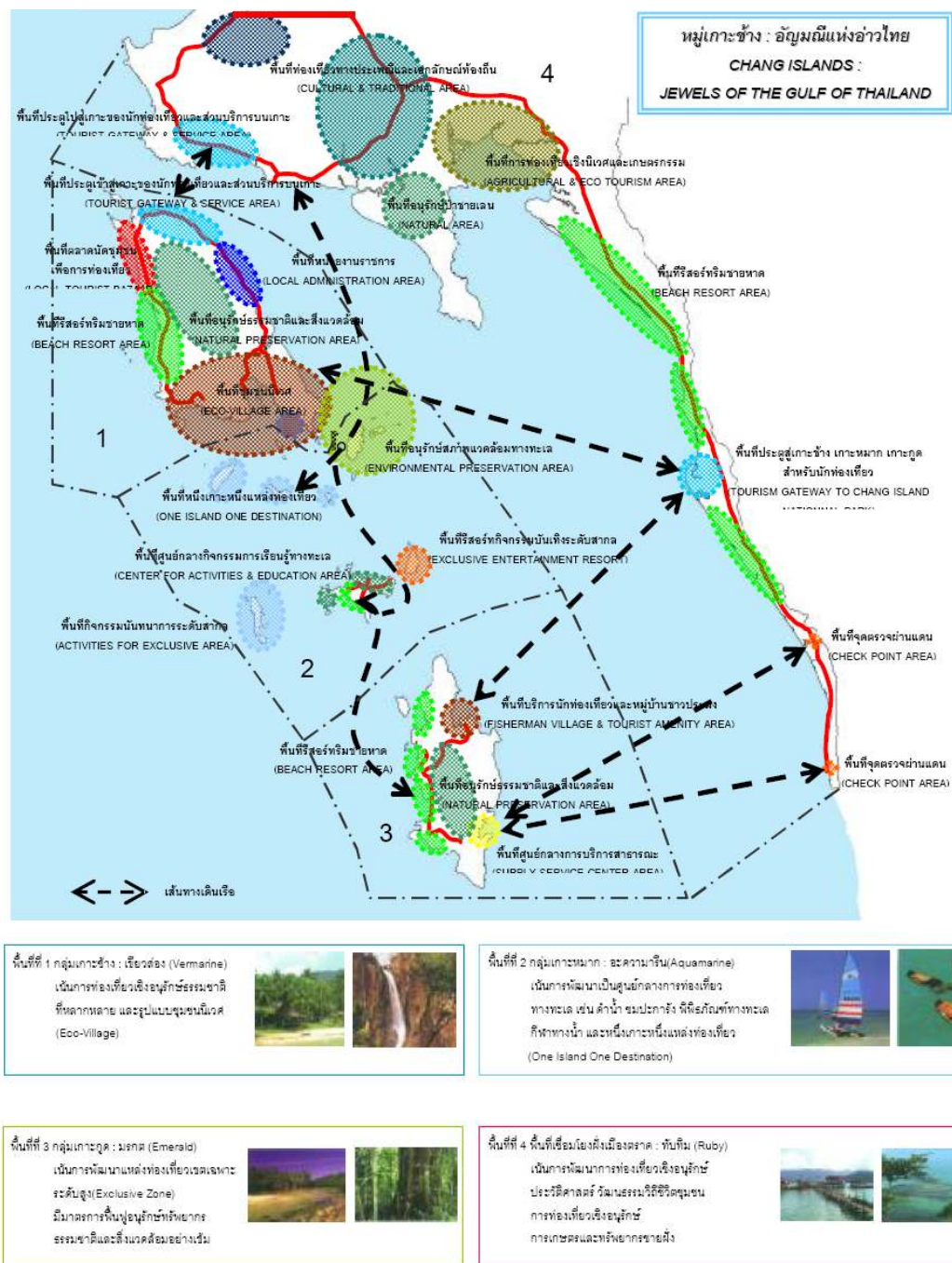
1. พัฒนาเชิงอนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศของป่าดิบชื้น ป่าชายเลน และทะเลให้ดำรงคงอยู่ โดยให้พื้นที่หมู่เกาะช้างฯ สามารถก้าวสู่แหล่งท่องเที่ยวระดับโลก (World Class Destination)
2. ปรับปรุงและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจำนวน 24 ชุมชน
3. พัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้ได้มาตรฐานสากลภายในปี พ.ศ. 2556
4. สามารถเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นและการท่องเที่ยวภาคตะวันออกและภูมิภาคได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว
5. จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มจาก 460,000 คน ในปี พ.ศ.2548 เป็น 800,000 คน ในปี พ.ศ. 2556 (Carrying Capacity ภายในปี 2556 ประมาณ 860,000คน)
6. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มจาก 1,800 บาท (พ.ศ. 2548) เป็น 3,600 บาท/วัน/คน (พ.ศ. 2556) และนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มจาก 2,500 บาท (พ.ศ. 2548) เป็น 5,000 บาท/วัน/คน (พ.ศ. 2556)

หลักการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง

เพื่อให้การกำหนดแผนปฏิบัติการมีความชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันการจัดบริการและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและประสิทธิภาพการบริหารการพัฒนา ในพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง อันนำไปสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน จึงเห็นควรกำหนดหลักการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ ดังนี้

1. รัฐ โดยคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กพท.) เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐาน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนา ตลอดจนกำหนดมาตรฐานการจัดบริการและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษฯ และประสานการพัฒนาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานดังกล่าว เพื่อให้พื้นที่พิเศษมีความเป็นเลิศระดับโลก
2. รัฐ โดย คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กพท.) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนพัฒนาธุรกิจหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษฯ ทั้งในรูปแบบโครงการรายสาขาหรือโครงการพัฒนาพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จตามข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กพท.) และผู้ลงทุน ทั้งนี้รัฐจะไม่เป็นผู้ดำเนินการประกอบการแข่งขันกับภาคเอกชน
3. รัฐ โดย คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กพท.) พิจารณาจัดบริการโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นซึ่งภาคเอกชนไม่ประสงค์เข้าดำเนินการเพื่อประโยชน์ต่อ

การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ โดยให้ อพท. ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการ โดยมีแนวคิดการบริหารการท่องเที่ยวที่เน้นเพิ่มรายได้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น

ภาพประกอบ 4 แผนผังแสดงการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน

ที่มา: องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2550). บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร รายงานความก้าวหน้าการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อมรรัตน์ วิถีสวัสดิ์ (2550) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดย่านตามขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่เกาะช้างโดยใช้การใช้อินเทอร์เน็ตสารสนเทศในสองช่วงเวลาของช่วงปี พ.ศ.2536-2539 และ พ.ศ.2539-3546 เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจุบัน ปัญหา ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและประเมินความเหมาะสมตามขีดความสามารถในการรองรับทางกายภาพจากการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อเสนอแนวทางการกำหนดย่านและมาตรการสำหรับการบริหารจัดการรองรับการขยายตัวของกิจกรรมท่องเที่ยวในอนาคตตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เกาะช้างจากการที่รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณเพื่อพัฒนาหมู่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียงในปี พ.ศ. 2545 ทำให้เกิดการลุกล้ำที่ชายหาดและพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยไม่สามารถควบคุมได้อย่างทั่วถึงแต่อย่างใด เนื่องจากยังไม่มีแผนแม่บท แผนพัฒนาและแผนการวางผังเมืองรวม (Zoning) ควบคุมพื้นที่ ขาดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ท้องถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรมดั้งเดิม จนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และขาดการมีส่วนร่วมหรือพัฒนาศักยภาพของประชาชน

ผลการศึกษาพบว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพในช่วงปี พ.ศ. 2536-2539 และ พ.ศ.2539-2546 โดยใช้ข้อมูลจากการแปลภาพถ่ายจากดาวเทียม LANDSAT-5 ปี พ.ศ. 2536, 2539 และภาพถ่ายจากดาวเทียม LANDSAT-7 ปี พ.ศ.2546 พบว่า พื้นที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรม และพื้นที่แหล่งน้ำช่วงก่อนที่จะได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล (พ.ศ.2536-2539) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 และร้อยละ 40 ตามลำดับ ในขณะที่พื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนลดลง ร้อยละ 1.15 และ 20.69 ตามลำดับ และช่วงหลังจากได้รับการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2539-2546) พื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 18 แต่พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่แหล่งน้ำลดลงร้อยละ 1.71 10.87 และ 40.82 ตามลำดับ สอดคล้องกับข้อมูลสถิติและความเห็นที่ได้จากแบบสอบถามชุมชน นักท่องเที่ยว และหัวหน้าหน่วยงานที่เห็นว่าที่พักและสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นทำให้ปริมาณการใช้น้ำเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย และเกิดการบุกรุกพื้นที่ป่ามากขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชน จึงได้ทำการกำหนดย่านเพื่อควบคุมและจัดการการเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวในเกาะช้างให้เป็นระเบียบ มีความยั่งยืน โดยแบ่งพื้นที่เกาะช้างออกเป็น 4 ย่าน 1) ย่านพื้นที่ท่องเที่ยวชายหาดและทางทะเล ได้แก่บริเวณชายหาดทางด้านตะวันตกของเกาะช้าง 2) ย่านพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ได้แก่บริเวณภูเขาสูงตอนกลางของเกาะและบริเวณป่าชายเลน 3) ย่านท่องเที่ยวแบบวิถีชุมชน ได้แก่พื้นที่ที่เป็นชุมชนเก่าแก่ เช่น บ้านบางเบ้า บ้านสลักเพชร และบ้านเรือของชาวบ้านในพื้นที่

เกษตรกรรม เป็นต้น และ 4) ย่านพื้นที่บริการการท่องเที่ยว ได้แก่ ท่าเรือเฟอร์รี่ สถานที่ราชการ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล เป็นต้น และแหล่งสถานบันเทิงที่สามารถควบคุมและดูแลได้สะดวก ใน การศึกษาวิจัยนี้ข้อเสนอแนะ คือ 1) รายละเอียดของข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมน้อยเกินไปที่จะจำแนก ข้อมูลรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างชัดเจน 2) ความต่อเนื่องของข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมที่มีช่วงเวลาของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มีระยะห่างของช่วงเวลาไม่เท่ากัน ความไม่สัมพันธ์กันของข้อมูล ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนและข้อมูลผลกระทบที่เกิดขึ้นควรเป็นข้อมูลที่อยู่ในช่วงเวลาเดียวกันและควรมี ระยะห่างของช่วงเวลาที่เหมาะสม ก็น้อยอย่างน้อยสองช่วงเวลาที่สุดคล้องกับข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม 3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐกิจด้วย

บุปผา พิกุลแก้ว และคณะ (2550) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัด ตราด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนา ปัจจัยข้อจำกัด ในการเข้าไปมีส่วนร่วม และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ

สรุปได้ว่าสถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่ เกาะช้างของภาคธุรกิจที่เข้ามาลงทุนบนพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่และมีภาคธุรกิจเพียงบางส่วนที่ เคยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างซึ่งกระบวนการในการมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่ แหล่งท่องเที่ยว และการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางอ้อม คือ การให้บริการด้านที่พัก ด้าน นำเที่ยว ด้านร้านอาหาร และด้านร้านจำหน่ายของที่ระลึก และการมีส่วนร่วมในการการรักษา สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกจากนั้นภาคธุรกิจยังมีกระบวนการจัดการระบบการ บริหารจัดการในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวโดยการกำหนดกฎเกณฑ์นโยบาย มาตรการ ระเบียบปฏิบัติ ต่างๆ แก่ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตลอดจนการ เสริมสร้างพัฒนาอาชีพการจัดการท่องเที่ยวโดยการสนับสนุนส่งเสริม พัฒนาอาชีพให้กับบุคลากรใน ท้องถิ่นในการให้บริการการท่องเที่ยวโดยการจ้างแรงงานในท้องถิ่นให้เข้ามาทำงานในสถาน ประกอบการ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น และเป็นการปลูกฝังให้บุคคลเห็นถึงคุณค่าของการ จัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ในด้านการให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยที่ เป็นข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของ ภาคธุรกิจ จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐเป็นปัจจัยข้อจำกัดใน ระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย/ กฎเกณฑ์ที่กำหนดจาก หน่วยงานภาครัฐ และระบบการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจมีความเห็น

สอดคล้องกันว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบังคับใช้กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ในท้องถิ่นอาจมีการลดหย่อนต่อบุคคลบางกลุ่ม โดยเฉพาะกับกลุ่มภาคธุรกิจที่เป็นคนในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งการบังคับใช้เฉพาะกลุ่มบุคคลจะแตกต่างกันไปตามสาขาอาชีพโดยเฉพาะภาคธุรกิจซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งภาคธุรกิจในพื้นที่เกาะช้างส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอกพื้นที่เข้ามาลงทุนประกอบกิจการเกี่ยวกับการให้บริการการท่องเที่ยวซึ่งปัจจุบันมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายจึงเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของภาคธุรกิจให้ถูกต้องเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสาธารณะ หรือส่งผลกระทบต่อสภาวะการท่องเที่ยว โดยกฎหมายจะมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการใช้ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว

วัลย์ธิดา วิวัฒน์พนชาติ และคณะ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง อุปทานแรงงานสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาถึงอุปทานแรงงานสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง สรุปเรื่องอุปทานได้ดังนี้ 1) อุปทานการท่องเที่ยว โดยที่อุปทานการท่องเที่ยวบนเกาะช้างคือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ประกอบด้วย ป่าเขา ทะเล น้ำตก วิธีการดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่น แต่ความเจริญจากการท่องเที่ยวกระทบต่อสภาพความเป็นธรรมชาติ และสังคมของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปตามผลจากการสัมพันธเชิงลึก 2) อุปทานแรงงาน อุปทานแรงงานในกิจกรรมการท่องเที่ยวมีการหมุนเวียนสูงมาก ทั้งจากธุรกิจนอกเครือข่าย และนอกเครือข่าย ทั้งนี้เพราะทักษะของแรงงานในกลุ่มนี้เกิดจากประสบการณ์และสามารถทำงานทดแทนกัน ลักษณะของแรงงานในด้านการท่องเที่ยวจึงมีลักษณะคล้ายตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ราคาค่าจ้างของแรงงานภายในแต่ละกิจกรรมจะใกล้เคียงหรือเท่ากัน เมื่อพิจารณาด้านอุปสงค์ สรุปได้ดังนี้ 1) อุปสงค์การท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติต้องการมาชมความเป็นธรรมชาติบนเกาะช้างภายใต้การให้บริการของผู้ประกอบการท่องเที่ยวทุกสาขา แต่จากสภาพการท่องเที่ยวที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ รวมถึงการมีขยะมูลฝอยจำนวนมาก ทำให้อุปสงค์หรือความต้องการอยากมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวลดลง นอกจากนั้นการขยายตัวของท่องเที่ยวทำให้มีการนำความเจริญมาสู่เกาะช้าง ทำให้อุปทานการท่องเที่ยวของเกาะช้างเปลี่ยนจากสภาพชุมชนท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้มีส่วนลดทอนความต้องการการท่องเที่ยวเช่นกัน 2) อุปสงค์แรงงาน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การสาธิตอุปโภคบนเกาะช้างมีปัญหาทั้งด้านไฟฟ้าสาธารณะ ถนนชำรุด ปัญหาเหล่านี้ควรเป็นการรับผิดชอบขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดหาแรงงานมาดูแลปัญหาสิ่งเหล่านี้ ขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ต้องการให้แรงงานที่ให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยวมีมาตรฐาน ได้รับใบรับรอง

คุณสมบัติ มีจิตใจในการให้บริการที่ดี ทั้งแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างเท่าเทียมกัน ผู้ประกอบการต้องการแรงงานที่มีทักษะภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษควรเป็นการดำเนินงานภายใต้การช่วยเหลือของ ททท.

การกำหนดแนวทางพัฒนาแรงงานสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพอุปทานการท่องเที่ยว โดยที่การท่องเที่ยวบนเกาะช้างเป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติแรงงานด้านการท่องเที่ยวทุกแรงงานจึงควรตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติซึ่งเมื่อสูญหายไปแล้วไม่อาจสร้างขึ้นใหม่ได้ เพื่อเป็นการรักษาสภาพความเป็นธรรมชาติให้ยาวนานที่สุด ภาครัฐส่วนท้องถิ่นควรมีการอบรมผู้ประกอบการทุกเดือน เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติบนเกาะช้างและให้ผู้ประกอบการช่วยต่อกันซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งสอดส่องดูแลผู้ที่ละเมิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้วย

2. สภาพอุปทานแรงงาน จากการที่เกาะช้างเป็นแหล่งท่องเที่ยว แรงงานบนเกาะช้างเกือบทั้งหมดจึงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การพิจารณาอุปทานแรงงานสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงมองจากอุปสงค์ หรือความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลักว่า นักท่องเที่ยวต้องการได้รับการบริการจากแรงงานคุณภาพระดับใด เพื่อให้มีการจัดฝึกอบรมหรือพัฒนาคุณภาพแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างไรก็ดี ในการพัฒนาคุณภาพแรงงานให้เพียงพอต่อการบริการในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว นั้นจำเป็นต้องมีองค์กรภาครัฐเป็นแกนนำในการดำเนินการ

3. ควรกำหนดแนวทางการพัฒนาแรงงานเป็นนโยบายให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และควรตรากฎหมายออกใช้บังคับให้ทุกสถานประกอบการใช้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

เกียรติสกุล ชลคงคา (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยโครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนและบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย ตลอดจนการศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างให้ยั่งยืนสืบไป จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชน มีหลายหน่วยงานภายใต้กฎหมายหลายฉบับที่ต่างลำดับศักดิ์กันทำให้การสร้างงานในเชิงบูรณาการยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ภาคประชาชนและภาคธุรกิจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นอย่างดี แต่ก็มีบางกรณีที่ยังฝ่า

ฝึกกฎหมายอยู่บ้างเพราะไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบ ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีทั้งส่วนที่เป็นตัวกฎหมายเองที่เป็นอุปสรรค การบังคับใช้กฎหมายภายใต้นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ยังไม่ชัดเจน และต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายมีสูง มาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้ คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายอาญา มาตรการทางกฎหมายแพ่ง มาตรการทางกฎหมายปกครอง และมาตรการการส่งเสริมในกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการใช้กฎหมายในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างอย่างยั่งยืน

เพทาย บำรุงจิตต์ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยกลุ่มของวัด เมืองโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงราย เมื่อศึกษาถึงความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจมากในเรื่องของ ความเก่าแก่/คุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม อรรถาธิบายไมตรีของคนเชียงราย และเอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงราย ส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศให้ความสนใจมากในเรื่องของธรรมชาติ การชมทัศนียภาพของจังหวัดเชียงราย สามเหลี่ยมทองคำ วัฒนธรรมที่แตกต่าง วิถีชีวิตของคนเชียงราย และประทับใจในอรรถาธิบายไมตรีของคนเชียงราย และศึกษาพบว่าศักยภาพ และความพร้อมของภาคีเครือข่ายชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวเชียงราย มีศักยภาพและความพร้อมมาก ในด้านความสะดวกในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ ด้านความดึงดูดใจและความสวยงาม ตามลำดับ ศักยภาพและความพร้อมระดับต่ำ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการจัดการในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามลำดับ

มัทนา นวลเจริญ และคณะ (2548) ได้ศึกษาศักยภาพของชุมชนในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ของจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในชุมชนที่จะให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ประชาชนและผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีส่วนร่วมในการศึกษาศักยภาพของชุมชน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพชุมชนในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต มีศักยภาพสูง 14 ตำบล และศักยภาพปานกลาง 3 ตำบล ในจังหวัดพังงามีศักยภาพสูง จำนวน 34 ตำบล และมีศักยภาพปานกลาง 14 ตำบล ในจังหวัดกระบี่ มีศักยภาพชุมชนสูงจำนวน 30 ตำบล และศักยภาพปานกลางจำนวน 23 ตำบล จังหวัดพังงา เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพของชุมชนในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมากที่สุดในแง่ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในชุมชนที่จะให้

ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนต้องการให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 100 ด้วยเหตุผลเพื่อทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวชุมชน นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการท่องเที่ยวชุมชนร้อยละ 82.67 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต้องการท่องเที่ยวชุมชนร้อยละ 60.25 โดยมีเหตุผลในการท่องเที่ยวเหมือนกันดังนี้ 1) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย 2) ได้มีโอกาสได้สัมผัสกับความมีน้ำใจและโอบอ้อมอารีของคนในท้องถิ่น 3) ได้มีโอกาสมาสัมผัสกับธรรมชาติที่คนส่วนใหญ่ไม่เคยพบเห็น 4) การได้ชมชนบทรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น 5) ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) ได้เรียนรู้วิถีชีวิต และการประกอบอาชีพ 7) ได้สัมผัสกับคนพื้นเมืองอย่างแท้จริง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับชุมชน 2) ควรดูแลมาตรฐานการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 3) ควรพัฒนาความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างยั่งยืน

นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ และคณะ (2548) ได้ศึกษาศักยภาพของจังหวัดราชบุรีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาศักยภาพของท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีที่จะตอบสนองความต้องการในด้านการเสริมศักยภาพของท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้กับชุมชนและผู้ประกอบการ และเพื่อศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพและขีดความสามารถของชุมชนและผู้ประกอบการในด้านเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดราชบุรี โดยทำการศึกษาดัวยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ คือการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และจากอินเทอร์เน็ต และใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดราชบุรี จากผู้นำของจังหวัด ผู้นำท้องถิ่น สัมภาษณ์ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนนักท่องเที่ยว และกระบวนการ

ผลของการศึกษาปรากฏว่า 1) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับสูง โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและศิลปวัฒนธรรม) และทางวัฒนธรรม (การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยววิถีชนบท) ซึ่งมีอยู่ในทุกพื้นที่ 2) ศักยภาพขององค์ประกอบการท่องเที่ยวทุกอำเภอของจังหวัดราชบุรีมีความพร้อมที่จะให้บริการทางด้านคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม อาหารและภัตตาคาร ร้านขายของที่ระลึกตลอดจนความปลอดภัย 3) ศักยภาพของกลไกของจังหวัดราชบุรีที่ประกอบด้วย ผู้นำส่วนจังหวัด ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประกอบการเอกชน และประชาชนทุกอำเภอ มีศักยภาพในระดับสูงในการเสริมสร้างศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปใช้บริการได้ทุกฤดูกาล 4) ศักยภาพในการจัดการ พบว่า มีการประสานความร่วมมือและเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดการท่องเที่ยวระหว่างผู้นำส่วนจังหวัด ผู้นำท้องถิ่น

ผู้ประกอบการเอกชน และภาคประชาชนในทุกอำเภอของจังหวัดราชบุรีในระดับสูง 5) ศักยภาพด้านบริการข้อมูลด้านท่องเที่ยว ; ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว แผนที่แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลท่องเที่ยวคู่มือแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทาง อินเทอร์เน็ต ปรากฏว่าอยู่ในระดับที่สูง โดยภาพรวม จังหวัดราชบุรี จัดว่ามีศักยภาพเพียงพอในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแต่ละด้านการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรได้รับการศึกษาในเชิงลึกถึงสัมพันธภาพ ตลอดจนวิธีการเสริมสร้างสัมพันธภาพในการศึกษาครั้งต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวางแผนและมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาบริบทพื้นที่และตรวจสอบเอกสาร
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาบริบทพื้นที่และตรวจสอบเอกสาร

ผู้วิจัยศึกษาบริบทพื้นที่และตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับเกาะช้างในด้านข้อมูลทั่วไป สถิติด้านการท่องเที่ยว และแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อกำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัย หาแนวทางและพัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประชากร 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสถานที่พักแรม ได้แก่ สถานที่ประกอบการที่เปิดให้บริการที่พักแรมในรูปแบบของ โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์หรือที่พักแบบโฮมสเตย์แก่นักท่องเที่ยวบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด มีประชากรจำนวน 148 แห่ง
2. กลุ่มประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกับที่ตั้งของสถานที่พักแรม มีประชากรจำนวน 3,940ครัวเรือน
3. นักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ใช้บริการสถานที่พักแรมระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีดังนี้

1. กลุ่มสถานที่พักแรม กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 20 ของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง 21 แห่ง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเขตสถานที่ตั้งสถานที่พักแรม ดังนี้

1.1 เขต 1 ได้แก่บริเวณอ่าวคลองสน อ่าวสัปะรด หาดทรายขาว หาดไข่มุกและแหลมไชยเชษฐา จำนวน 7 แห่ง

1.2 เขต 2 ได้แก่บริเวณหาดคลองพร้าว หาดไก่แบ้ อ่าวโบลานและหาดท่าไม้ จำนวน 9 แห่ง

1.3 เขต 3 ได้แก่บริเวณชุมชนหาดบางเบ้า อ่าวสลักเพชร-สลักคอกและชายหาดฝั่งตะวันออก จำนวน 5 แห่ง เขตที่ตั้งสถานที่พักแรมแสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 เขตที่ตั้งสถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตบนเกาะช้าง

2. กลุ่มประชาชนในพื้นที่ กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชีซี และมอร์แกน (มารยาท โยทองยศ และ ปราณี สวัสดิธรรม. 2552: 3-4) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 ครั้วเรือน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงโดยมีสัดส่วนเท่ากันตามเขตที่ตั้งของกลุ่มตัวอย่างสถานที่พักแรมทั้ง 3 เขต ได้กลุ่มตัวอย่างเขตละ 117 ครั้วเรือน มีตัวแทนครั้วเรือนเป็นผู้ให้ข้อมูล

3. กลุ่มนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 150 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงโดยมีสัดส่วนเท่ากันตามเขตที่ตั้งของกลุ่มตัวอย่างสถานที่พักแรมทั้ง 3 เขต ได้กลุ่มตัวอย่างเขตละ 50 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้มี 3 ชุด มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม

ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินชุดนี้โดยการประยุกต์มาตรฐานที่พักแรมเพื่อการท่องเที่ยวของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา คู่มือ “วิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย” ซึ่งจัดทำโดยสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมูลนิธิ Bumi Kita และมาตรฐานใบไม้เขียว ของมูลนิธิใบไม้เขียว ซึ่งมีเนื้อหาเหมาะสมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย มีประเด็นในการประเมิน 3 ประเด็นคือ 1) ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน และ 3) ประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้และเนื้อหาในแต่ละประเด็น ดังนี้

1.1 ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.1.1 การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ

หมายถึง สถานที่พักแรมมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีจิตสำนึกในการบริหารจัดการ ผลจากการดำเนินกิจการก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ฝ่ายบริหารกำหนดนโยบายที่เข้าใจง่ายนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

1.1.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ฝ่าย

บริหารตระหนักดีว่าการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงานช่วยให้พนักงานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวเมื่อเห็นการดำเนินงานที่จริงจังด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการย่อมเกิดความเข้าใจและเต็มใจให้ความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

1.2 ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.2.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การที่สถานที่พักแรมมุ่งสร้าง

สัมพันธ์ภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงการเบียดเบียนหรือก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น

1.2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน

หมายถึง สถานที่พักแรมร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น

1.3 ประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.3.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ หมายถึง สถานที่พัก

แรมจัดให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่น

1.3.2 ความปลอดภัย ความสะอาดและความสะดวกสบายในสถานที่พักแรม หมายถึง การที่อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย มีบริการที่หลากหลาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากเพียงพอและอยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งาน

1.3.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้สนุกสนานและเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดยกิจกรรมที่ผู้สถานที่พักแรมจัดเตรียมไว้

แบบประเมินชุดนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานที่พักแรม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ
จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ
(Check list) จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 3 ความเป็นมิตรกับชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)
จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 4 ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ
(Check list) จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน
2 ข้อ

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามชุดนี้โดยการประยุกต์มาตรฐานที่พักแรมเพื่อการท่องเที่ยวของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาและคู่มือ “วิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย” เช่นเดียวกับแบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อสถานที่พักแรมใน 2 ประเด็น คือ 1) ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 2) ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มีตัวบ่งชี้และเนื้อหาในแต่ละประเด็น ดังนี้

2.1 ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.1.1 การวางแผนและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีเจตนารมณ์และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ผลจากการดำเนินกิจการไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.1.2 ผลกระทบจากการดำเนินงานที่มีต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีการดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2 ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.2.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนมุ่งสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงการเบียดเบียนหรือก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น

2.2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามชุดนี้โดยการประยุกต์มาตรฐานที่พักแรมเพื่อการท่องเที่ยวของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาและคู่มือ “วิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย” เช่นเดียวกับแบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมบน ใน 2 ประเด็น คือ 1) ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 2) ประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้และเนื้อหาในแต่ละประเด็น ดังนี้

3.1 ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1.1 การวางแผนและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวสังเกตเห็นและรับทราบถึงการดำเนินงานของสถานที่พักแรมการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันเป็นผลจากเจตนารมณ์ที่ชัดเจนด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

3.2 ประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.2.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่น

3.2.2 ความปลอดภัย ความสะอาดและความสะดวกสบายในสถานที่พักผ่อน หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบสถานที่พักผ่อน ห้องพักและส่วนบริการต่างๆ สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการหลากหลาย มากเพียงพอและอยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งาน

3.2.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการนำเสนอและอำนวยความสะดวกของสถานที่พักผ่อน

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและนักท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

กรอบและประเด็นในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงในตาราง 5

ตาราง 5 กรอบและแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กรอบและแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย					
สิ่งที่ ประเมิน/ศึกษา	ประเด็นการประเมิน	ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การ ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ ในการประเมิน	แหล่งข้อมูล
ศักยภาพ สถานที่พัก สถานที่พัก แรม	1. <u>ความเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม</u> - สถาน ประกอบการออกแบบ และบริหารจัดการสถาน ประกอบการโดยคำนึงถึง การลดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมและส่งเสริม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	1. การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ - มี เจตนาผสมผสานทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีจิตสำนึกใน การบริหารจัดการ ผลจากการดำเนินกิจการก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ฝ่ายบริหารกำหนดนโยบายที่เข้าใจง่ายนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง	คำร้อยละคะแนน ศักยภาพในแต่ละ ระดับตั้งแต่สูง กว่าร้อยละ 66.5 ถือว่าผ่านเกณฑ์ การประเมิน	แบบประเมิน ศักยภาพสถานที่ พักแรม	ตัวแทน ผู้ประกอบการ สถานที่พัก แรม
	2. <u>ความเป็นมิตรกับ ชุมชน</u> - สถาน ประกอบการมีส่วนร่วมช่วยให้ คนในชุมชนเกิดอยู่ดีและ ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นที่ ดำเนินกิจการที่ไม่ ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับ ชุมชนท้องถิ่น	1. การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงานช่วย ให้พนักงานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่นเดียวกับแขก ผู้เข้าพักเมื่อเห็นการดำเนินงานที่จริงจังด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการย่อม เกิดความเข้าใจและเต็มใจให้ความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น			
	2. <u>ความเป็นมิตรกับ ชุมชน</u> - สถาน ประกอบการมีส่วนร่วมช่วยให้ คนในชุมชนเกิดอยู่ดีและ ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นที่ ดำเนินกิจการที่ไม่ ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับ ชุมชนท้องถิ่น	1. <u>ความสัมพันธ์กับชุมชน</u> - สถานประกอบการมุ่งสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับชุมชน เพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลักเลือกการเป็นพันธมิตรกับความ ขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น			
		2. <u>ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน</u> - ส่งเสริม เศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้าง รายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น			

ตาราง 5 (ต่อ)

กรอบและแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย					
สิ่งที่ ประเมิน/ ศึกษา	ประเด็นการประเมิน	ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การ ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ใน การประเมิน	แหล่งข้อมูล
	3. <u>ความเป็นมิตรกับ นักท่องเที่ยว</u> - สถานประกอบการ ให้การพื้นฐานนักท่องเที่ยวได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ นักท่องเที่ยวได้สนุกสนานไปกับ การชื่นชมธรรมชาติและวัฒนธรรม ท้องถิ่น	1. การรักษาสภาพเดิมและความงามของสถานที่ - จัดให้ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่า จะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่น 2. <u>ความปลอดภัย และความสะอาดและความสะดวกสบายในสถานที่พัก</u> <u>แรม</u> - สถานประกอบการและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย บริการที่หลากหลาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากเพียงพอและ อยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งาน 3. การเปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและ วัฒนธรรมท้องถิ่น - แขกผู้เข้าพักมีโอกาสได้สนุกสนานและเรียนรู้เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยกิจกรรมที่ผู้ประกอบการจัดเตรียม ไว้	คำร้อยละ คะแนน ศักยภาพในแต่ละ ประเด็นสูง กว่าร้อยละ 66.5 ถือว่าผ่าน เกณฑ์การ ประเมิน	แบบประเมิน ศักยภาพสถานที่ พักแรม	ตัวแทน ผู้ประกอบการ สถานที่พัก แรม

ตาราง 5 (ต่อ)

กรอบและแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย				
สิ่งที่ ประเมิน/ศึกษา	ประเด็นการประเมิน	ตัวบ่งชี้	เครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมิน	แหล่งข้อมูล
ความคิดเห็น ของประชาชน ที่มีต่อสถานที่ พักแรม	1. ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - ประชาชนในชุมชนชื่นชอบกับการ การออกแบบ การก่อสร้างและการ บริหารจัดการของสถานที่พักแรมที่ คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	1. การวางแผนและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น - ประชาชนในชุมชนมีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีเจตนา และมีนโยบาย ด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ผลจากการดำเนินการไม่ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 2. ผลกระทบจากการดำเนินงานที่มีต่อสิ่งแวดล้อม - ประชาชนในชุมชน มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีการดำเนินการที่ก่อให้เกิดมลภาวะและ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	แบบสอบถามความ คิดเห็นของประชาชนที่มี ต่อสถานที่พักแรม	ตัวแทนครัวเรือนที่อาศัย อยู่ในชุมชนเดียวกับ สถานที่พักแรมที่ได้รับ การเลือกเป็นกลุ่ม ตัวอย่าง

ตาราง 5 (ต่อ)

กรอบและแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย				
สิ่งที่จะประเมิน/ศึกษา	ประเด็นการประเมิน	ตัวบ่งชี้	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	แหล่งข้อมูล
	2. ความเป็นมิตรกับชุมชน - ประชาชนเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนมีส่วนช่วยให้คนในชุมชนกินดีอยู่ดี ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นที่ พัฒนาสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อขยายการเข้าถึง	1. ความสัมพันธกับชุมชน - ประชาชนในชุมชนมีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนมีส่วนช่วยเสริมศักยภาพของคนในชุมชนให้รู้จักเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน - ประชาชนในชุมชนมีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น	แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม	ตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันกับสถานที่พักแรมที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม	1. ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - นักท่องเที่ยวชื่นชอบกับการออกแบบและจัดการสถานที่พักแรมโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	1. การวางแผนและดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น - นักท่องเที่ยวสังเกตเห็นและรับทราบถึงการดำเนินงานของสถานที่พักแรมทางด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันเป็นผลจากเจตนาของนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่แขกผู้เข้าพัก	แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม	นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรม

ตาราง 5 (ต่อ)

กรอบและแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย				
สิ่งที่ ประเมิน/ศึกษา	ประเด็นการประเมิน	ตัวบ่งชี้	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	แหล่งข้อมูล
	2. <u>ความเป็นมิตรกับ</u> <u>นักท่องเที่ยว</u> - นักท่องเที่ยว สนุกสนานไปกับการชื่นชม ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับการบริการอย่างมี ประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อม	1. <u>การรักษาสภาพเดิมและความคงทนของสถานที่</u> - นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่น 2. <u>ความปลอดภัย ความสะอาดและความสะดวกสบายในสถานที่พักแรม</u> - นักท่องเที่ยวชื่นชมสถานที่พักแรม ห้องพักและส่วนบริการต่างๆ สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการหลากหลาย มากเพียงพอและอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน 4. <u>การเปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น</u> นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่าน การนำเสนอและอำนวยความสะดวกของสถานที่พักแรม	แบบสอบถามความ คิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่ มีต่อสถานที่พักแรม	นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ สถานที่พักแรม

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำส่งเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมิน ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่เกาะช้าง อ. เกาะช้าง จ.ตราด ตรวจสอบคุณภาพ
2. นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอประธานควบคุม ปริญญาพันธ์เพื่อสรุปและชี้แจงข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ
3. ดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือในประเด็นที่ได้รับการเห็นชอบจากประธานควบคุม ปริญญาพันธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้บริหาร ของสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการทำแบบประเมิน
2. เมื่อได้หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยติดต่อสถานที่พักแรมเพื่อทำการนัดหมายวันและเวลาในการเข้าพบกับตัวแทนของสถานที่พักแรมและเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนสถานที่พักแรมและประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมแต่ละแห่งด้วยตนเองระหว่างวันที่ 23 - 26 มกราคม พ.ศ. 2553 และเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวระหว่างวันที่ 23 มกราคม – 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553
4. นำแบบประเมินที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. **การจัดกระทำข้อมูล** ผู้วิจัยนำแบบประเมินและแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วมาจัดระเบียบข้อมูลและลงรหัส
2. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและการวิเคราะห์เนื้อหา
3. **สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละและค่าคะแนนเฉลี่ย มีรายละเอียดการแปลผล ดังนี้

3.1 แปลผลคะแนนศักยภาพสถานที่พักแรมในแต่ละตัวบ่งชี้และประเด็นการประเมินโดยการกำหนดค่าน้ำหนัก เมื่อได้ผลคะแนนในแต่ละข้อนำมาหาค่าร้อยละในแต่ละตัวบ่งชี้และประเด็นการประเมิน ใช้ค่าร้อยละในการอธิบายผล

3.2 แปลผลแบบสอบถามความคิดเห็นประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละเพื่ออธิบายความคิดเห็น

4. เกณฑ์การประเมิน

4.1 กำหนดค่าน้ำหนักประเด็นการประเมินทั้ง 3 ประเด็น ประเด็นละ 100 คะแนน ให้ค่าน้ำหนักในแต่ละข้อคำถามและตัวบ่งชี้ตามความสำคัญของเนื้อหา คะแนนที่ได้ในแต่ละตัวบ่งชี้และประเด็นนำมาคิดค่าร้อยละ การให้ค่าน้ำหนักแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าน้ำหนักประเด็นการประเมินและตัวบ่งชี้

ประเด็นและตัวบ่งชี้	จำนวนข้อคำถาม	ค่าน้ำหนัก (ร้อยละ)
ประเด็นที่ 1 ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		
1.1 การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ	10	60
1.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม	5	40
รวม	15	100
ประเด็นที่ 2 ความเป็นมิตรกับชุมชน		
2.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน	4	50
2.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน	8	50
รวม	12	100
ประเด็นที่ 3 ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว		
3.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่	4	30
3.2 ความปลอดภัยและความสะอาดในสถานที่พักแรม	6	45
3.3 การเปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น	2	25
รวม	12	100

4.2 เปรียบเทียบค่าร้อยละในแต่ละตัวบ่งชี้และประเด็นการประเมินกับเกณฑ์

มาตรฐานของมูลนิธิไปไม่เขี้ยว ผู้วิจัยกำหนดค่าร้อยละ 66.5 ซึ่งเป็นคะแนนสูงสุดเป็นเกณฑ์ในการประเมินของมูลนิธิไปไม่เขี้ยวและครอบคลุมประเด็นการประเมินทั้ง 3 ประเด็น สถานที่พักแรมที่มีค่าร้อยละมากกว่า 66.5 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ภายใต้หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีประเด็นการประเมิน 3 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

ตอนที่ 4 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมเปรียบเทียบผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

ตอนที่ 1 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม

ผู้วิจัยประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม ภายใต้หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ใช้แบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมเป็นเครื่องมือ มีประเด็นในการประเมิน 3 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินสถานที่พักแรมทั้ง 21 แห่งด้วยตนเอง ผู้ให้ข้อมูลคือตัวแทนผู้ประกอบการสถานที่พักแรม มีผลการประเมิน ดังนี้

1. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม โดยการให้คะแนนตามคำแนะนำในแต่ละข้อคำถาม คิดค่าร้อยละของคะแนนตามตัวบ่งชี้และประเด็นการประเมินทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 จึงถือว่าผ่านการประเมิน ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในแต่ละเขต

เขต ที่ตั้ง	ที่ พัก แรม	ประเด็นที่ 1 ความเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม		ประเด็นที่ 2 ความเป็นมิตรกับ ชุมชน		ประเด็นที่ 3 ความเป็นมิตรกับ นักท่องเที่ยว		รวม 3 ประเด็น	
		คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน
เขต 1	1	18.00	ไม่ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน	41.00	ไม่ผ่าน
	2	87.00	ผ่าน	75.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	87.33	ผ่าน
	3	37.00	ไม่ผ่าน	45.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน	49.00	ไม่ผ่าน
	4	77.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน	90.00	ผ่าน	79.00	ผ่าน
	5	57.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	90.00	ผ่าน	69.00	ผ่าน
	6	17.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	70.00	ผ่าน	49.00	ไม่ผ่าน
	7	57.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	80.00	ผ่าน	65.67	ไม่ผ่าน
รวม		50.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	78.57	ผ่าน	62.85	ไม่ผ่าน
เขต 2	8	47.00	ไม่ผ่าน	85.00	ผ่าน	80.00	ผ่าน	70.67	ผ่าน
	9	92.00	ผ่าน	80.00	ผ่าน	95.00	ผ่าน	89.00	ผ่าน
	10	77.00	ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน	100.00	ผ่าน	77.33	ผ่าน
	11	17.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน	70.00	ผ่าน	47.33	ไม่ผ่าน
	12	17.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน	45.67	ไม่ผ่าน
	13	47.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน	100.00	ผ่าน	70.67	ผ่าน
	14	27.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	45.00	ไม่ผ่าน	44.00	ไม่ผ่าน
	15	91.00	ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน	100.00	ผ่าน	85.33	ผ่าน
	16	91.00	ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน	80.00	ผ่าน	75.33	ผ่าน
รวม		56.22	ไม่ผ่าน	63.89	ไม่ผ่าน	81.67	ผ่าน	67.26	ผ่าน
เขต 3	17	63.00	ไม่ผ่าน	85.00	ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน	67.67	ผ่าน
	18	17.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	90.00	ผ่าน	55.67	ไม่ผ่าน
	19	27.00	ไม่ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน	44.00	ไม่ผ่าน
	20	57.00	ไม่ผ่าน	70.00	ผ่าน	85.00	ผ่าน	70.67	ผ่าน
	21	23.00	ไม่ผ่าน	45.00	ไม่ผ่าน	15.00	ไม่ผ่าน	27.67	ไม่ผ่าน
รวม		37.40	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	62.00	ไม่ผ่าน	53.14	ไม่ผ่าน
รวมทั้งหมด		49.67	ไม่ผ่าน	61.67	ไม่ผ่าน	75.95	ผ่าน	62.43	ไม่ผ่าน

จากตาราง 7 พบว่าผลการประเมินโดยภาพรวม สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตไม่ผ่านการประเมิน เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งมีผลการประเมิน ดังนี้

สถานที่พักแรมในเขต 2 ผ่านการประเมินในภาพรวม เมื่อพิจารณาตามรายละเอียดพบว่าผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว แต่ไม่ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่ามียอดสถานที่พักแรมจำนวน 6 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวม ในจำนวน 6 แห่งนี้มีจำนวน 1 แห่งผ่านการประเมินทั้ง 3 ประเด็น และมีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 3 ประเด็น

สถานที่พักแรมในเขต 1 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวม เมื่อพิจารณาตามรายละเอียดพบว่าผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว แต่ไม่ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชนเช่นเดียวกับสถานที่พักแรมในเขต 2 เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 3 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวม ในจำนวน 3 แห่งนี้มีจำนวน 2 แห่งผ่านการประเมินทั้ง 3 ประเด็น และมีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 3 ประเด็น

สถานที่พักแรมในเขต 3 ไม่ผ่านการประเมินในทุกประเด็น เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวม ในจำนวน 2 แห่งนี้ไม่มีแห่งใดที่ผ่านการประเมินหมดทั้ง 3 ประเด็น และมีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 3 ประเด็น

โดยสรุป ในภาพรวมสถานที่พักแรมในเขต 2 มีศักยภาพมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานที่พักแรมในเขตอื่น

2. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1 การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ และตัวบ่งชี้ 1.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม โดยการให้คะแนนตามค่าน้ำหนักในแต่ละข้อคำถาม คิดค่าร้อยละของคะแนนตามตัวบ่งชี้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 จึงถือว่าผ่านการประเมิน ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้

เขตที่ตั้ง	ที่พักแรม	ตัวบ่งชี้ 1.1		ตัวบ่งชี้ 1.2		คะแนนรวม (ร้อยละ)	ผลการประเมิน
		คะแนน (ร้อยละ)	ผลการประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการประเมิน		
เขต 1	1	13.33	ไม่ผ่าน	25.00	ไม่ผ่าน	18.00	ไม่ผ่าน
	2	86.67	ผ่าน	87.50	ผ่าน	87.00	ผ่าน
	3	61.67	ไม่ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	37.00	ไม่ผ่าน
	4	78.33	ผ่าน	75.00	ผ่าน	77.00	ผ่าน
	5	78.33	ผ่าน	25.00	ไม่ผ่าน	57.00	ไม่ผ่าน
	6	28.33	ไม่ผ่าน	25.00	ไม่ผ่าน	17.00	ไม่ผ่าน
	7	78.33	ผ่าน	25.00	ไม่ผ่าน	57.00	ไม่ผ่าน
รวม		60.71	ไม่ผ่าน	37.50	ไม่ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน
เขต 2	8	53.33	ไม่ผ่าน	37.50	ไม่ผ่าน	47.00	ไม่ผ่าน
	9	86.67	ผ่าน	100.00	ผ่าน	92.00	ผ่าน
	10	86.67	ผ่าน	62.50	ไม่ผ่าน	77.00	ผ่าน
	11	28.33	ไม่ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	17.00	ไม่ผ่าน
	12	28.33	ไม่ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	17.00	ไม่ผ่าน
	13	78.33	ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	47.00	ไม่ผ่าน
	14	28.33	ไม่ผ่าน	25.00	ไม่ผ่าน	27.00	ไม่ผ่าน
	15	93.33	ผ่าน	87.50	ผ่าน	91.00	ผ่าน
	16	93.33	ผ่าน	87.50	ผ่าน	91.00	ผ่าน
รวม		64.07	ไม่ผ่าน	44.44	ไม่ผ่าน	56.22	ไม่ผ่าน

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตที่ตั้ง	ที่พัก แรม	ตัวบ่งชี้ 1.1		ตัวบ่งชี้ 1.2		คะแนน รวม (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน
		คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน		
เขต 3	17	63.33	ไม่ผ่าน	62.50	ไม่ผ่าน	63.00	ไม่ผ่าน
	18	28.33	ไม่ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	17.00	ไม่ผ่าน
	19	20.00	ไม่ผ่าน	37.50	ไม่ผ่าน	27.00	ไม่ผ่าน
	20	78.33	ผ่าน	25.00	ไม่ผ่าน	57.00	ไม่ผ่าน
	21	21.67	ไม่ผ่าน	25.00	ไม่ผ่าน	23.00	ไม่ผ่าน
รวม		42.33	ไม่ผ่าน	30.00	ไม่ผ่าน	37.40	ไม่ผ่าน
รวมทั้งหมด		57.78	ไม่ผ่าน	38.69	ไม่ผ่าน	49.67	ไม่ผ่าน

จากตาราง 8 พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวม สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตไม่ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งมีผลการประเมิน ดังนี้

สถานที่พักแรมในเขต 2 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1 ด้านการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ และตัวบ่งชี้ 1.2 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 4 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในจำนวน 4 แห่งนี้ มีจำนวน 3 แห่งผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้

สถานที่พักแรมในเขต 1 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 1.1 ด้านการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ และตัวบ่งชี้ 1.2 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้ง 2 แห่งนี้ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้

สถานที่พักแรมในเขต 3 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 1.1 ด้านการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ และตัวบ่งชี้ 1.2 ด้านการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่าไม่มีสถานที่พักแรมแห่งใดผ่านการประเมินในประเด็นนี้

โดยสรุป ในภาพรวมสถานที่พักแรมในเขต 2 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาผลคะแนนพบว่ามียุทธศาสตร์มากที่สุดในประเด็นนี้ โดยเฉพาะในด้านการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการเมื่อเปรียบเทียบกับสถานที่พักแรมในเขตอื่น

3. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน และ 2.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน โดยการให้คะแนนตามค่าน้ำหนักในแต่ละข้อคำถาม คิดค่าร้อยละของคะแนนตามตัวบ่งชี้ เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 จึงถือว่าผ่านการประเมิน ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้

เขตที่ตั้ง	ที่พักแรม	ตัวบ่งชี้ 2.1		ตัวบ่งชี้ 2.2		คะแนนรวม (ร้อยละ)	ผลการประเมิน
		คะแนน (ร้อยละ)	ผลการประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการประเมิน		
เขต 1	1	50.00	ไม่ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน
	2	80.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน	75.00	ผ่าน
	3	50.00	ไม่ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน	45.00	ไม่ผ่าน
	4	70.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน
	5	70.00	ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน
	6	70.00	ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน
	7	50.00	ไม่ผ่าน	70.00	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน
รวม		62.86	ไม่ผ่าน	57.14	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน

ตาราง 9 (ต่อ)

เขตที่ตั้ง	ที่พัก แรม	ตัวบ่งชี้ 2.1		ตัวบ่งชี้ 2.2		คะแนนรวม (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน
		คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน		
เขต 2	8	100.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน	85.00	ผ่าน
	9	80.00	ผ่าน	80.00	ผ่าน	80.00	ผ่าน
	10	70.00	ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน
	11	70.00	ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน
	12	50.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน
	13	70.00	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน
	14	70.00	ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน
	15	70.00	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน
	16	70.00	ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน
รวม		72.22	ผ่าน	55.56	ไม่ผ่าน	63.89	ไม่ผ่าน
เขต 3	17	70.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	85.00	ผ่าน
	18	70.00	ผ่าน	50.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน
	19	50.00	ไม่ผ่าน	30.00	ไม่ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน
	20	70.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน
	21	50.00	ไม่ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน	45.00	ไม่ผ่าน
รวม		62.00	ไม่ผ่าน	58.00	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน
รวมทั้งหมด		66.67	ผ่าน	56.67	ไม่ผ่าน	61.67	ไม่ผ่าน

จากตาราง 9 พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวม สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตไม่ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งมีผลการประเมิน ดังนี้

สถานที่พักแรมในเขต 2 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน แต่เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ 2.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แต่ไม่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ 2.1 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน ทั้ง 2 แห่งนี้ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้

สถานที่พักแรมในเขต 1 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 2.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และตัวบ่งชี้ 2.1 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่ามีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน ทั้ง 2 แห่งนี้ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้

สถานที่พักแรมในเขต 3 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 2.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และตัวบ่งชี้ 2.1 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่ามีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน ทั้ง 2 แห่งนี้ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้

โดยสรุป ในภาพรวมสถานที่พักแรมในเขต 2 ถึงแม้ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน แต่เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่ามียุทธศาสตร์ในประเด็นนี้ โดยเฉพาะในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเมื่อเปรียบเทียบกับสถานที่พักแรมในเขตอื่น

4. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ ตัวบ่งชี้ 3.2 ความปลอดภัยและความสะอาดในสถานที่พักแรม และ ตัวบ่งชี้ 3.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการให้คะแนนตามค่าน้ำหนักในแต่ละข้อคำถาม คิดค่าร้อยละของคะแนนตามตัวบ่งชี้ เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 จึงถือว่าผ่านการประเมิน ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว แสดง
รายละเอียดตามตัวบ่งชี้

เขต ที่ ตั้ง	ที่ พัก แรม	ตัวบ่งชี้ 3.1		ตัวบ่งชี้ 3.2		ตัวบ่งชี้ 3.3		คะแนน รวม (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน
		คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน	คะแนน (ร้อยละ)	ผลการ ประเมิน		
เขต 1	1	50.00	ไม่ผ่าน	33.33	ไม่ผ่าน	100.00	ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน
	2	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน
	3	100.00	ผ่าน	44.44	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน
	4	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	90.00	ผ่าน
	5	100.00	ผ่าน	77.78	ผ่าน	100.00	ผ่าน	90.00	ผ่าน
	6	100.00	ผ่าน	55.56	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	70.00	ผ่าน
	7	100.00	ผ่าน	77.78	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	80.00	ผ่าน
รวม		92.86	ผ่าน	69.84	ผ่าน	77.14	ผ่าน	78.57	ผ่าน
เขต 2	8	100.00	ผ่าน	77.78	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	80.00	ผ่าน
	9	83.33	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	95.00	ผ่าน
	10	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน
	11	83.33	ผ่าน	44.44	ไม่ผ่าน	100.00	ผ่าน	70.00	ผ่าน
	12	100.00	ผ่าน	44.44	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน
	13	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน
	14	100.00	ผ่าน	33.33	ไม่ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	45.00	ไม่ผ่าน
	15	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน
	16	100.00	ผ่าน	77.78	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	80.00	ผ่าน
รวม		96.30	ผ่าน	75.31	ผ่าน	75.56	ผ่าน	81.67	ผ่าน
เขต 3	17	66.67	ผ่าน	55.56	ไม่ผ่าน	40.00	ไม่ผ่าน	55.00	ไม่ผ่าน
	18	100.00	ผ่าน	100.00	ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	90.00	ผ่าน
	19	66.67	ผ่าน	44.44	ไม่ผ่าน	100.00	ผ่าน	65.00	ไม่ผ่าน
	20	100.00	ผ่าน	66.67	ผ่าน	100.00	ผ่าน	85.00	ผ่าน
	21	50.00	ไม่ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	0.00	ไม่ผ่าน	15.00	ไม่ผ่าน
รวม		76.67	ผ่าน	53.33	ไม่ผ่าน	60.00	ไม่ผ่าน	62.00	ไม่ผ่าน
รวมทั้งหมด		90.48	ผ่าน	68.25	ผ่าน	72.38	ผ่าน	75.95	ผ่าน

จากตาราง 10 พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวม สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งมีผลการประเมิน ดังนี้

สถานที่พักแรมในเขต 1 ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าผ่านการประเมินทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 3.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ ตัวบ่งชี้ 3.2 ความปลอดภัยและความสะอาดในสถานที่พักแรม และ ตัวบ่งชี้ 3.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 5 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ในจำนวน 5 แห่งนี้ มีจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินทั้ง 3 ตัวบ่งชี้

สถานที่พักแรมในเขต 2 ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าผ่านการประเมินทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 3.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ ตัวบ่งชี้ 3.2 ความปลอดภัยและความสะอาดในสถานที่พักแรม และ ตัวบ่งชี้ 3.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 7 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ในจำนวน 7 แห่งนี้ มีจำนวน 4 แห่งที่ผ่านการประเมินทั้ง 3 ตัวบ่งชี้

สถานที่พักแรมในเขต 3 ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ 3.1 การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ แต่ไม่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ 3.2 ความปลอดภัยและความสะอาดในสถานที่พักแรม และ ตัวบ่งชี้ 3.3 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ในจำนวน 2 แห่งนี้ มีจำนวน 1 แห่งที่ผ่านการประเมินทั้ง 3 ตัวบ่งชี้

โดยสรุป สถานที่พักแรมในภาพรวมมีศักยภาพด้านความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละเขตพบว่า สถานที่พักแรมในเขต 1 และ 2 มีศักยภาพมากกว่าสถานที่พักแรมในเขต 3 ในทุกด้าน คือ ด้านการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ แต่ไม่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ ด้านความปลอดภัยและความสะอาดในสถานที่พักแรม และ ด้านการเปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

5. ผลการวิเคราะห์จุดเด่น – จุดด้อยของสถานที่พักแรม

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อคำถามปลายเปิดในแบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น รวมถึงความพร้อมและขีดความสามารถ และ จุดด้อย รวมถึงอุปสรรค ในการพัฒนานักกิจกรรมสถานที่พักแรมภายใต้หลักการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน 3 ประเด็น คือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชนและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีตัวแทนสถานที่พักแรม 6 แห่งให้ข้อมูลในส่วนนี้ นำความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล มาวิเคราะห์เนื้อหาที่สอดคล้องกัน นับความถี่และหาค่าร้อยละของความคิดเห็น ได้ผลดังนี้

5.1 จุดเด่น

จุดเด่นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

- มีนโยบายและการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน (ร้อยละ 9.52) จุดเด่นด้านความเป็นมิตรกับชุมชน มีดังนี้

- สถานที่พักแรมมีความคุ้นเคยกับชุมชน มีการพึ่งพาอาศัยกัน (ร้อยละ 14.28)

จุดเด่นด้านความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีดังนี้

- การออกแบบตกแต่งอาคารและห้องพักที่เป็นเอกลักษณ์ กลมกลืนกับท้องถิ่น (ร้อยละ 28.57)

- ความมีประสิทธิภาพและความเป็นกันเองในการให้บริการของพนักงาน (ร้อยละ 23.80)

- ความเป็นธรรมชาติและภูมิทัศน์ที่สวยงามภายในสถานที่พักแรม (ร้อยละ 19.04)

- มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน (ร้อยละ 9.52)

5.2 จุดด้อย

จุดด้อยด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

- ขาดความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับกิจกรรมของตน

- มีปัญหาด้านเงินทุนในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

- ขาดการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมจากภาครัฐ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมนั้น ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมเป็นเครื่องมือ มีประเด็นในการสอบถาม 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มีตัวแทนครัวเรือน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1 สถานที่พักแรมมีเจตนารมณ์ และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ผลจากการดำเนินกิจการไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และ ตัวบ่งชี้ 1.2 สถานที่พักแรมมีการดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคิดค่าร้อยละของความคิดเห็นที่ตรงกับตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้

เขตที่ตั้ง สถานที่พักแรม	ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		
	คะแนนตัวบ่งชี้ 1.1 (ร้อยละ)	คะแนนตัวบ่งชี้ 1.2 (ร้อยละ)	คะแนนรวม (ร้อยละ)
เขต 1	54.06	70.02	61.28
เขต 2	60.00	68.83	63.95
เขต 3	54.87	65.81	59.73
รวม	56.31	68.22	61.64

จากตาราง 11 พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมที่ตั้งอยู่ในชุมชนของตนมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งสถานที่พักแรมพบว่า ประชาชนในเขตที่ 2 มีความเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประชาชนในเขต 3 และ 1 ตามลำดับ

เมื่อนำค่าร้อยละความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอ้างอิงจากเกณฑ์การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 พบว่า ในภาพรวมสถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตมีคะแนนรวมต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.1 สถานที่พักแรมในชุมชนมุ่งสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงการเบียดเบียน

หรือก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น และ ตัวบ่งชี้ 2.2 สถานที่พักแรมในชุมชนร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยคิดค่าร้อยละของความคิดเห็นที่ตรงกับตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้

เขตที่ตั้ง สถานที่พักแรม	ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน		
	คะแนนตัวบ่งชี้ 2.1 (ร้อยละ)	คะแนนตัวบ่งชี้ 2.2 (ร้อยละ)	คะแนนรวม (ร้อยละ)
เขต 1	56.53	73.07	65.71
เขต 2	63.46	76.92	70.94
เขต 3	44.87	75.90	62.11
รวม	54.96	75.30	66.25

จากตาราง 12 พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมที่ตั้งอยู่ในชุมชนของตนมีความเป็นมิตรกับชุมชน เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งสถานที่พักแรมพบว่า ประชาชนในเขตที่ 2 มีความเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประชาชนในเขต 3 และ 1 ตามลำดับ

เมื่อนำค่าร้อยละความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชนอ้างอิงจากเกณฑ์การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 พบว่า ในภาพรวมสถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตมีคะแนนรวมต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อความปลายเปิดในแบบ สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดี – ข้อเสียของการมีสถานที่พักแรมเปิดดำเนินการในชุมชน ในด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน มีตัวแทนครัวเรือนจำนวน 89 คนให้ข้อมูลในส่วนนี้ นำความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาที่สอดคล้องกัน นับความถี่และหาค่าร้อยละของความคิดเห็น ได้ผลดังนี้

3.1 ข้อดีของการมีสถานที่พักแรมเปิดดำเนินการในชุมชน

ข้อดีด้านชุมชน มีดังนี้

- เศรษฐกิจดีขึ้น ชาวบ้านมีงานทำและมีรายได้เพิ่มจากการค้าขายและให้บริการด้านการท่องเที่ยว (ร้อยละ 20.23)

- ชุมชนและเกาะช้างเจริญขึ้น เป็นที่รู้จักและมีนักท่องเที่ยวมากขึ้น (ร้อยละ 18.52)

- การเปิดบ้านเป็น Home Stay ทำให้ชุมชนช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมากขึ้น (ร้อยละ 1.43)

3.2 ข้อเสียของการมีสถานที่พักแรมเปิดดำเนินการในชุมชน

ข้อเสียด้านสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

- เริ่มมีปัญหาขยะและน้ำเน่าเสีย ท่วมขัง (ร้อยละ 24.22)

- ปัญหาความแออัด (ร้อยละ 21.94)

- การรุกร้าพื้นที่สาธารณะและอุทยาน เช่น ชายหาด (ร้อยละ 11.68)

ข้อเสียด้านชุมชน มีดังนี้

- มีนายทุนเข้ามาลงทุนมากขึ้น แรงงานต่างถิ่นเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 5.42)

- สถานที่พักแรมไม่ได้ช่วยเหลือหรือสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน (ร้อยละ 3.14)

- ชาวบ้านปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา (ร้อยละ 1.14)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมนั้น ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมเป็นเครื่องมือ มีประเด็นในการสอบถาม 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มี 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1 นักท่องเที่ยวสังเกตเห็นและรับทราบถึงการดำเนินงานของสถานที่พักแรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยคิดค่าร้อยละของความคิดเห็นที่ตรงกับตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้

เขตที่ตั้ง สถานที่พักแรม	ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	
	คะแนนตัวบ่งชี้ 1.1 (ร้อยละ)	คะแนนรวม (ร้อยละ)
เขต 1	72.00	72.00
เขต 2	76.25	76.25
เขต 3	72.00	72.00
รวม	73.42	73.42

จากตาราง 13 พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งพบว่า นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรมในเขต 2 มีความเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรมในเขต 1 และ 3

เมื่อนำค่าร้อยละความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอ้างอิงจากเกณฑ์การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 พบว่า สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตมีคะแนนรวมสูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.1 นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ 2.2 นักท่องเที่ยวชื่นชอบสถานที่พักแรม ห้องพักและส่วนบริการต่างๆ สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการหลากหลาย มากเพียงพอและอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน ตัวบ่งชี้ 2.3 นักท่องเที่ยวชื่นชอบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพของพนักงาน และตัวบ่งชี้ 2.4 นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการนำเสนอและอำนวยความสะดวกของสถานที่พักแรม โดยคิดค่าร้อยละของความคิดเห็นที่ตรงกับตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับ
นักท่องเที่ยว แสดงรายละเอียดตามตัวบ่งชี้

เขตที่ตั้ง สถานที่พัก แรม	ประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว				
	คะแนน ตัวบ่งชี้ 2.1 (ร้อยละ)	คะแนน ตัวบ่งชี้ 2.2 (ร้อยละ)	คะแนน ตัวบ่งชี้ 2.3 (ร้อยละ)	คะแนน ตัวบ่งชี้ 2.4 (ร้อยละ)	คะแนนรวม (ร้อยละ)
เขต 1	70.00	83.20	98.50	91.00	85.86
เขต 2	90.00	90.00	93.00	74.00	88.57
เขต 3	84.67	84.00	90.50	75.00	84.71
รวม	81.56	85.73	85.45	80.00	86.38

จากตาราง 14 พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งพบว่า นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรมในเขต 2 มีความเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรมในเขต 1 และ 3 ตามลำดับ

เมื่อนำค่าร้อยละความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวอ้างอิงจากเกณฑ์การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 66.5 พบว่า สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตมีคะแนนรวมสูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อความปลายเปิดในแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม สอบถามประสบการณ์ระหว่างเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมของสถานที่พักแรมที่ส่งผลดี – ผลเสียต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนักท่องเที่ยวจำนวน 31 คนให้ข้อมูลในส่วนนี้ นำความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาที่สอดคล้องกัน นับความถี่และหาค่าร้อยละของความคิดเห็น ได้ผลดังนี้

3.1 กิจกรรม/การดำเนินงานของสถานที่พักแรมที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

- บริเวณภายในสถานที่พักแรมที่มีความสวยงาม ร่มรื่น มีความเป็นธรรมชาติ ใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติในการตกแต่ง (ร้อยละ 16.67)

- ห้องพักได้รับการออกแบบที่ดีช่วยให้ประหยัดพลังงาน ไม่ต้องเปิดเครื่องปรับอากาศและไฟฟ้าตลอดทั้งวัน และรับลมได้ดี (ร้อยละ14.00)

3.2 กิจกรรม/การดำเนินงานของสถานที่พักแรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

- พบเห็นการทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็น家在สถานที่พักแรม (ร้อยละ 19.34)
- พบเห็นการปล่อยน้ำเสียลงทะเล (ร้อยละ 6.00)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมเปรียบเทียบกับผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

การเปรียบเทียบผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมโดยผู้วิจัยกับผลการศึกษา

ความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว โดยเปรียบเทียบค่าร้อยละของคะแนนประเมินและความคิดเห็นเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ร้อยละ 66.5 ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมใน 3 ประเด็น เปรียบเทียบกับผลการศึกษา
ความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

ประเด็นการประเมิน / เขตที่ตั้งสถานที่พักแรม	ผลการประเมิน ของผู้วิจัย (ร้อยละ)		ความคิดเห็น ประชาชน (ร้อยละ)		ความคิดเห็น นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)	
<u>เขต 1</u>						
ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	50.00	ไม่ผ่าน	61.28	ไม่ผ่าน	72.00	ผ่าน
ความเป็นมิตรกับชุมชน	60.00	ไม่ผ่าน	65.71	ไม่ผ่าน		
ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	78.57	ผ่าน			85.86	ผ่าน
รวม	62.85	ไม่ผ่าน	63.50	ไม่ผ่าน	78.78	ผ่าน
<u>เขต 2</u>						
ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	56.22	ไม่ผ่าน	63.95	ไม่ผ่าน	76.25	ผ่าน
ความเป็นมิตรกับชุมชน	63.89	ไม่ผ่าน	70.94	ผ่าน		
ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	81.67	ผ่าน			88.57	ผ่าน
รวม	67.26	ผ่าน	67.45	ผ่าน	82.41	ผ่าน

ตาราง 15 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน / เขตที่ตั้งสถานที่พักแรม	ผลการประเมิน ของผู้วิจัย (ร้อยละ)		ความคิดเห็น ประชาชน (ร้อยละ)		ความคิดเห็น นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)	
<u>เขต 3</u>						
ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	37.40	ไม่ผ่าน	59.73	ไม่ผ่าน	72.00	ผ่าน
ความเป็นมิตรกับชุมชน	60.00	ไม่ผ่าน	62.11	ไม่ผ่าน		
ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	62.00	ไม่ผ่าน			84.71	ผ่าน
รวม	53.14	ไม่ผ่าน	60.92	ไม่ผ่าน	78.36	ผ่าน

จากตาราง 15 ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม มีรายละเอียดดังนี้

เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งสถานที่พักแรม พบว่า เขต 1 ในภาพรวมผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของประชาชนที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมในเขต 1 ไม่ผ่านการประเมิน ซึ่งขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวซึ่งผลคะแนนร้อยละของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผลการประเมินโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของประชาชนมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมไม่ผ่านการประเมิน แต่ขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวซึ่งผลคะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์การประเมิน ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน ผลการประเมินโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของประชาชนมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมไม่ผ่านการประเมิน ในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ผลการประเมินโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมผ่านการประเมิน

เขต 2 ในภาพรวมผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมโดยผู้วิจัย ความคิดเห็นของประชาชนและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมในเขต 2 ผ่านการประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผลการประเมินโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของประชาชนมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมไม่ผ่านการประเมิน แต่ขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวซึ่งผลคะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์การประเมิน ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน ผลการประเมินโดยผู้วิจัยขัดแย้งกับความคิดเห็นของประชาชน กล่าวคือผลการประเมินโดยผู้วิจัย สถานที่พักแรมไม่

ผ่านการประเมิน แต่ผลคะแนนความคิดเห็นของประชาชนผ่านเกณฑ์การประเมิน ในประเด็น
ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ผลการประเมินโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
สอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมผ่านการประเมิน

เขต 3 ในภาพรวมผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมโดยผู้วิจัยและความคิดเห็น
ของประชาชนที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่พักแรมในเขต 1 ไม่ผ่านการประเมิน ซึ่ง
ขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวซึ่งผลคะแนนร้อยละของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ในประเด็นความเป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม ผลการประเมินโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของประชาชนมีความสอดคล้องกัน
กล่าวคือ สถานที่พักแรมไม่ผ่านการประเมิน แต่ขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวซึ่งผล
คะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์การประเมิน ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน
ผลการประเมินโดยผู้วิจัยและความคิดเห็นของประชาชนมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานที่
พักแรมไม่ผ่านการประเมิน ในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว ผลการประเมินโดยผู้วิจัย
และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวขัดแย้งกัน กล่าวคือ ผลการประเมินโดยผู้วิจัย สถานที่พักแรมไม่
ผ่านการประเมิน แต่ผลคะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์การประเมิน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ภายใต้หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีประเด็นการประเมิน 3 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. สถานที่พักแรม มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 แห่ง
2. ประชาชนในพื้นที่ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน
3. นักท่องเที่ยว มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

1. แบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม มีประเด็นในการประเมิน 3 ประเด็นคือ ประเด็น ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชนและประเด็นความเป็นมิตรกับ นักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 5 ตอน มีข้อคำถามรวมทั้งหมด 49 ข้อ
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม มีประเด็นในการสอบถาม 2 ประเด็นคือ ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีข้อคำถามรวมทั้งหมด 25 ข้อ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม มีประเด็นในการสอบถาม 2 ประเด็นคือ ประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีข้อ คำถามรวมทั้งหมด 32 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม

ผลจากการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน มีประเด็นในการประเมิน 3 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชน และความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว สรุปผลการประเมินตามเขตที่ตั้งสถานที่พักแรม ดังนี้

1.1 สถานที่พักแรมเขต 1 พบว่า ไม่ผ่านการประเมินในภาพรวมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เมื่อพิจารณาตามประเด็นการประเมินประกอบกับตัวบ่งชี้พบว่า สถานที่พักแรมในเขตนี้ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ มีศักยภาพมากที่สุดในการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความสะอาดในสถานที่พักแรมตามลำดับ ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สถานที่พักแรมในเขต 1 ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ ขาดศักยภาพในการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน และขาดการส่งเสริมด้านอนุรักษ์และการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน สถานที่พักแรมเขต 1 ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ ขาดศักยภาพด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน

เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า ในเขต 1 มีสถานที่พักแรม 3 แห่งจากทั้งหมด 7 แห่งในเขตนี้ที่ผ่านการประเมินในภาพรวมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ 2 ใน 3 แห่งนี้ผ่านการประเมินในทุกประเด็น

1.2 สถานที่พักแรมเขต 2 พบว่า ผ่านการประเมินในภาพรวมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เมื่อพิจารณาตามประเด็นการประเมินประกอบกับตัวบ่งชี้พบว่า สถานที่พักแรมในเขตนี้ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ มีศักยภาพมากที่สุดในการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความสะอาดในสถานที่พักแรมตามลำดับ ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สถานที่พักแรมในเขต 2 ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน สถานที่พักแรมในเขต 2 ไม่ผ่านการประเมิน แต่เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าผ่านการประเมินในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แต่ไม่ผ่านการประเมินด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน

เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า ในเขต 2 มีสถานที่พักแรม 6 แห่งจากทั้งหมด 9 แห่งในเขตนี้ที่ผ่านการประเมินในภาพรวมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ 1 ใน 6 แห่งนี้ผ่านการประเมินในทุกประเด็น

1.3 สถานที่พักแรมเขต 3 พบว่า ไม่ผ่านการประเมินภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เมื่อพิจารณาตามประเด็นการประเมินประกอบกับตัวบ่งชี้พบว่า สถานที่พักแรมในเขตนี้ไม่ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ ขาดศักยภาพในการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน และขาดการส่งเสริมด้านอนุรักษ์และการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน สถานที่พักแรมเขต 3 ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ ขาดศักยภาพด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน ในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว สถานที่พักแรมเขต 3 ไม่ผ่านการประเมิน แต่เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้พบว่าผ่านการประเมินในด้านการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ ตัวบ่งชี้ แต่ไม่ผ่านการประเมินในด้านมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความสะอาดในสถานที่พักแรม และการเปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า ในเขต 3 มีสถานที่พักแรม 2 แห่งจากทั้งหมด 5 แห่งในเขตนี้ที่ผ่านการประเมินในภาพรวมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักแรม

มีประเด็นในการสอบถาม 2 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน สรุปผลการประเมินตามเขตที่ตั้งสถานที่พักแรม ดังนี้

2.1 สถานที่พักแรมเขต 1 พบว่า ประชาชนร้อยละ 61.28 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยร้อยละ 70.02 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีการดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 54.06 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีเจตนาธรรม และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ผลจากการดำเนินกิจการไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประชาชนร้อยละ 65.71 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับชุมชน โดยร้อยละ 73.03 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น ร้อยละ 56.53 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนมุ่งสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงการเบียดเบียนหรือก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น

2.2 สถานที่พักแรมเขต 2 พบว่า ประชาชนร้อยละ 63.95 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยร้อยละ 68.83 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีการดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 60.54.06 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีเจตนารมณ์ และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ผลจากการดำเนินกิจการไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประชาชนร้อยละ 70.94 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับชุมชน โดยร้อยละ 76.92 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น ร้อยละ 63.46 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนมุ่งสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงการเบียดเบียนหรือก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น

2.3 สถานที่พักแรมเขต 3 พบว่า ประชาชนร้อยละ 59.73 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยร้อยละ 65.81 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีการดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 54.87 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีเจตนารมณ์ และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ผลจากการดำเนินกิจการไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประชาชนร้อยละ 62.11 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับชุมชน โดยร้อยละ 75.90 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น ร้อยละ 44.87 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมในชุมชนมุ่งสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงการเบียดเบียนหรือก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

มีประเด็นในการสอบถาม 2 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน สรุปผลการประเมินตามเขตที่ตั้งสถานที่พักแรม ดังนี้

3.1 สถานที่พักแรมเขต 1 พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 72 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวสังเกตเห็นและรับทราบถึงการดำเนินงานของสถานที่พักแรมในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การกระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวร้อยละ 85.86 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว โดยร้อยละ 98.50 มีความชื่นชอบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพของพนักงาน ร้อยละ 91 มีความเห็นว่านักท่องเที่ยวมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการนำเสนอ

และอำนวยความสะดวกของสถานที่พักแรม ร้อยละ 83.20 มีความชื่นชอบสถานที่พักแรม ห้องพักและส่วนบริการต่างๆ สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการหลากหลาย มากเพียงพอและอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน ร้อยละ 70 ชื่นชอบสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่นของสถานที่พักแรม

3.2 สถานที่พักแรมเขต 2 พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 76.25 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวสังเกตเห็นและรับทราบถึงการดำเนินงานของสถานที่พักแรมในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การกระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวร้อยละ 88.57 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว โดยร้อยละ 93 มีความชื่นชอบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพของพนักงาน ร้อยละ 90 มีความชื่นชอบสถานที่พักแรม ห้องพักและส่วนบริการต่างๆ สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการหลากหลาย มากเพียงพอและอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน และชื่นชอบสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่นของสถานที่พักแรม ร้อยละ 74 มีความเห็นว่านักท่องเที่ยวมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการนำเสนอและอำนวยความสะดวกของสถานที่พักแรม

3.3 สถานที่พักแรมเขต 3 พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 72 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวสังเกตเห็นและรับทราบถึงการดำเนินงานของสถานที่พักแรมในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การกระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวร้อยละ 84.71 มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมมีความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว โดยร้อยละ 90.50 มีความชื่นชอบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพของพนักงาน ร้อยละ 84.67 ชื่นชอบสิ่งแวดล้อมในสภาพเดิมที่สงบและสวยงามไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างตามแบบท้องถิ่นของสถานที่พักแรม ร้อยละ 84 มีความชื่นชอบสถานที่พักแรม ห้องพักและส่วนบริการต่างๆ สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลให้สะอาด ปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการหลากหลาย มากเพียงพอและอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน ร้อยละ 75 มีความเห็นว่านักท่องเที่ยวมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการนำเสนอและอำนวยความสะดวกของสถานที่พักแรม

4. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมเปรียบเทียบกับผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

เปรียบเทียบผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมโดยผู้วิจัยกับผลการศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมเมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้ง พบว่า สถานที่พักแรมในเขต 2 เป็นเขตเดียวที่ผ่านการประเมินในภาพรวมนั่นคือเมื่อพิจารณาผลการประเมินทั้ง 3 ประเด็นรวมกัน มีสถานที่พักแรมจำนวน 6 แห่งจาก 9 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวมและมี 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในทั้ง 3 ประเด็น กล่าวได้ว่าเป็นเขตที่มีศักยภาพมากที่สุดในด้านการดำเนินงานภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ปัจจัยที่ส่งผลให้สถานที่พักแรมในเขต 2 ผ่านการประเมินในภาพรวมได้นั้นมาจากคะแนนในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบผลการประเมินกับสถานที่พักแรมในเขต 1 ซึ่งปรากฏว่าทั้ง 2 เขตนี้ไม่ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน แต่ผ่านการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวเหมือนกัน เพียงแต่คะแนนการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวของสถานที่พักแรมในเขต 2 สูงกว่า สถานที่พักแรมส่วนใหญ่ในเขต 2 มีความชัดเจนในการดำเนินงานด้านการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ มาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความสะอาดในสถานที่พักแรม และการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในขณะที่สถานที่พักแรมในเขต 1 ซึ่งผ่านการประเมินในประเด็นนี้เช่นกัน มีจำนวนสถานที่พักแรมน้อยแห่งกว่าที่มีการดำเนินงานในหัวข้อดังกล่าวอย่างจริงจัง ส่วนมากยังขาดการดำเนินงานในส่วนของการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเป็นในส่วนของกิจกรรมเสริมที่สถานที่พักแรมสามารถอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้

เมื่อพิจารณาบริบทของสถานที่พักแรมในเขตที่ 2 แล้วพบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานที่พักแรมขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจในลักษณะการร่วมทุน มีระบบและระเบียบในการบริหารและเป็นมืออาชีพ มีกำลังทรัพย์และกำลังคนในการดำเนินกิจการให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากกว่า สถานที่พักแรมในเขตอื่น อีกทั้งที่ตั้งซึ่งได้แก่บริเวณหาดคลองพร้าว หาดไก่แก้ว อ่าวโบลานและหาดท่าน้ำซึ่งเป็นย่านที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีสถานที่พักแรมเปิดใหม่มากมายและมีการแข่งขันในด้านการให้บริการสูงทำให้สถานที่พักแรมแต่ละแห่งพยายามที่จะปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักแรมของตนให้เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ ในขณะที่เขต 1 ซึ่งได้แก่บริเวณอ่าวคลองสน อ่าวสับปะรด หาดทรายขาว หาดไข่มุกและแหลมไชยเชษฐา ซึ่งเป็นย่านที่มีความหนาแน่นของสถานที่พักแรมมากที่สุดและเป็นหาดต้นๆ ของเกาะ ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวเป็นเวลายาวนานแล้ว เป็นย่านที่มีนักท่องเที่ยวเข้าพักหนาแน่นที่สุดโดยเฉพาะหาดทรายขาว สถานที่

พักแรมส่วนใหญ่ในบริเวณนี้เป็นสถานที่พักแรมกลางเก่ากลางใหม่ มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก ดำเนินธุรกิจในลักษณะการร่วมทุนและกิจการภายในครอบครัว ถึงแม้จะเป็นเขตที่มีการแข่งขันทางด้านบริการสูงเช่นเดียวกับสถานที่พักแรมในเขต 2 แต่การดำเนินงานในรูปแบบของกิจการภายในครอบครัว ซึ่งขาดนโยบายและหลักปฏิบัติที่ชัดเจนในหลายๆ เรื่องส่งผลต่อผลการประเมินดังที่กล่าวมา

2. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมเขต 3 ไม่ผ่านการประเมินทั้งในภาพรวมและรายประเด็นทั้ง 3 ประเด็น อาจกล่าวได้ว่าเป็นเขตที่มีศักยภาพด้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานที่พักแรมในเขตอื่น เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้ในประเด็นต่างๆ พบว่ามีเพียงหัวข้อเดียวที่ผ่านการประเมินในภาพรวมนั่นคือ การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 2 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวม และใน 2 แห่งนี้ ไม่มีแห่งใดเลยที่ผ่านการประเมินในทุกประเด็น

เมื่อพิจารณาผลการประเมินและบริบทพื้นที่แล้วพบว่า ที่ตั้งซึ่งได้แก่บริเวณชุมชนหาดบางเบ้า อ่าวสลักเพชร-สลักคอกและชายหาดฝั่งตะวันออก เป็นย่านที่เป็นชุมชนเก่าแก่ของเกาะ ยังไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับเขตอื่นๆ สถานที่พักแรมส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่นี้เป็นสถานที่พักแรมขนาดเล็ก บางแห่งเป็นที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ มีลักษณะเป็นกิจการภายในครอบครัว ดังนั้นการบริหารงานจึงเป็นการดำเนินงานแบบเป็นกันเอง ไม่มีนโยบาย ไม่มีมาตรการ ไม่มีขั้นตอนปฏิบัติที่ตายตัว นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการสถานที่พักแรมในเขตนี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเฉพาะ และแตกต่างจากนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ กล่าวคือ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ทราบดีว่าสถานที่พักแรมในเขตนี้เป็นสถานที่พักแรมขนาดเล็ก ราคาย่อมเยา รูปทรงของสิ่งปลูกสร้างมีความเรียบง่ายกลมกลืนกับสภาพท้องถิ่น ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นเดียวกับสถานที่พักแรมขนาดใหญ่ และส่วนหนึ่งต้องการสัมผัสความดั้งเดิมของชุมชนเกาะช้าง เรียนรู้วิถีชีวิตชาวบ้าน จึงเลือกเข้าใช้บริการสถานที่พักแรมในเขตนี้ ทั้งนี้จึงเป็นผลให้สถานที่พักแรมในเขต 3 ไม่ผ่านการประเมินทั้ง 3 ประเด็น แต่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ด้านการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่

3. ผลการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมสถานที่พักแรมไม่ผ่านการประเมินทั้ง 3 เขต เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 6 แห่งที่ผ่านการประเมิน ในจำนวน 6 แห่งนี้อยู่ในเขต 1 จำนวน 2 แห่งอยู่ในเขต 2 จำนวน 4 แห่ง ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่าสถานที่พักแรมส่วนใหญ่ขาดศักยภาพในด้านการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ และขาดการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานที่พักแรมส่วนใหญ่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาบริบทสถานที่พักแรมที่ผ่านการประเมินในประเด็นนี้พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานที่พักแรมขนาดใหญ่ มีลักษณะการดำเนินงานแบบธุรกิจร่วมทุน ให้ความสำคัญเรื่องสิ่งแวดล้อม มีนโยบายและ

แผนการดำเนินงานด้านนี้ชัดเจน ในขณะที่สถานที่พักแรมแห่งอื่นๆ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เท่าที่ควร ดังนั้นลักษณะการดำเนินงานหรือการบริหารงาน ประกอบกับประเภทของสถานที่พักแรมมีผลต่อการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินของผู้วิจัยกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่พบว่ามีความสอดคล้องกัน ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าสถานที่พักแรมยังแสดงออกถึงเจตนารมณ์และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่ชัดเจน มีการดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากจนเกินไป แต่ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง ประชาชนบางส่วนเห็นว่าการมีสถานที่พักแรมเปิดดำเนินการในชุมชนก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าผลดี เช่น เริ่มมีปัญหายุหะ ปัญหาน้ำเน่าเสียและท่วมขัง ปัญหาความแออัด มีการรุกร้าพื้นที่อุทยานและพื้นที่สาธารณะ

4. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชน ในภาพรวมสถานที่พักแรมไม่ผ่านการประเมินทั้ง 3 เขต เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่าสถานที่พักแรมจำนวน 6 แห่งที่ผ่านการประเมิน ในจำนวน 6 แห่งนี้ตั้งอยู่ในเขต 1 เขต 2 และเขต 3 เขตละ 2 แห่ง

จากผลคะแนนโดยรวมพบว่า สถานที่พักแรมในเขต 2 มีคะแนนในประเด็นนี้สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเขตอื่นและผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ปัจจัยที่มีผลทำให้สถานที่พักแรมส่วนใหญ่ไม่ผ่านการประเมินคือ การขาดความตระหนักในเรื่องของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน สถานที่พักแรมส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญว่าเหตุใดจึงควรสร้างสัมพันธภาพอันดีแก่ชุมชน และเหตุใดควรส่งเสริมให้ชุมชนมีความกินดีอยู่ดี ร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สถานที่พักแรมส่วนใหญ่เข้าใจว่าการที่ไม่มีปัญหาขัดแย้งใดๆ กับชุมชนถือว่าเพียงพอแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีการดำเนินงานด้านชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินของผู้วิจัยกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่พบว่ามีความสอดคล้องกัน ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า สถานที่พักแรมในชุมชนบางแห่งมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น ในปัจจุบันยังไม่มีการก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่สถานที่พักแรมในชุมชนยังไม่ได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในการร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น แม้เกาะช้างจะเป็นที่รู้จักมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยวและเศรษฐกิจโดยรวมของเกาะดีขึ้น แต่ชาวบ้านบางส่วนกลับมีความเห็นว่าสถานที่พักแรมไม่ได้ช่วยเหลือหรือสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนอย่างจริงจัง มีนายทุนเข้ามาลงทุนมากขึ้น แต่แรงงานท้องถิ่นก็เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ชาวบ้านบางกลุ่มปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

5. ผลการประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมโดยผู้วิจัยเมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์จุดเด่น – จุดด้อยของสถานที่พักแรม ในการพัฒนามากิจการสถานที่พักแรมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ตัวแทนสถานที่พักแรมเป็นผู้ให้ข้อมูลมีความสอดคล้องและใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ตัวแทนสถานที่พักแรมมีความคิดเห็นว่าเป็นสถานที่พักแรมของตนมีจุดด้อยในเรื่องสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เรื่องที่มีความเห็นว่าเป็นจุดด้อยหรืออุปสรรค ได้แก่ ขาดความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับกิจการของตน ปัญหาด้านเงินทุนในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และการขาดการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมจากภาครัฐ เรื่องที่มีความคิดเห็นว่าเป็นจุดเด่นที่สุด ได้แก่ การออกแบบตกแต่งอาคารและห้องพักที่เป็นเอกลักษณ์ กลมกลืนกับท้องถิ่น ความเป็นประเพณีภาพและความเป็นกันเองในการให้บริการของพนักงาน ความเป็นธรรมชาติและภูมิทัศน์ที่สวยงามภายในสถานที่พักแรม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้ประกอบการสถานที่พักแรมต้องเริ่มศึกษาและทำความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นมิตรกับชุมชนและเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวอันเป็นหลักการพื้นฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมูลนิธิใบไม้เขียว เมื่อผู้ประกอบการเข้าใจในหลักการพื้นฐานนี้แล้วจึงจะสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานประกอบการของตนได้

ในขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการสถานที่พักแรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งมีข้อจำกัดในการดำเนินงานและการบริหารจัดการสถานที่พักแรม โดยการให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้ประกอบการในการบริหารจัดการสถานที่พักแรมภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อีกทั้งต้องเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานที่พักแรมแต่ละแห่งโดยเฉพาะในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนเนื่องจากภาครัฐเป็นผู้มีอำนาจเต็มในการดูแลและพัฒนาพื้นที่ การตรวจสอบและติดตามผลนี้สามารถดำเนินการควบคู่ไปกับการให้ความรู้ที่ถูกต้องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

2. ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สถานที่พักแรมขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งส่วน

ใหญ่ไม่ผ่านการประเมินในประเด็นนี้ควรเริ่มต้นจากการศึกษาตัวบ่งชี้ในประเด็นนี้ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างง่ายและเหมาะสมกับสถานที่พักแรมของตนโดยไม่ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก ดังนี้

2.1 การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ หมายถึง สถานที่พักแรมมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีจิตสำนึกในการบริหารจัดการ ผลจากการดำเนินกิจการก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ฝ่ายบริหารกำหนดนโยบายที่เข้าใจง่ายนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง ซึ่งผู้ประกอบการสถานที่พักแรมสามารถเริ่มต้นจากการกำหนดกฎระเบียบง่ายๆ ที่สามารถปฏิบัติได้จริงในสถานที่พักแรมของตนและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและนำเสนอสื่อสารกับนักท่องเที่ยวและการตรวจสอบในอนาคต ในส่วนอาคารสถานที่นั้น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ออกแบบและปลูกสร้างให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมอยู่แล้ว ดังนั้นจึงควรมุ่งประเด็นไปที่การเลือกวัสดุในท้องถิ่นมาตกแต่งหรือใช้ภายในสถานที่พักแรมมากกว่าซึ่งเป็นการประหยัดต้นทุนไปในตัว

2.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ฝ่ายบริหารตระหนักดีว่าการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงานช่วยให้พนักงานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวเมื่อเห็นการดำเนินงานที่จริงจังด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการย่อมเกิดความเข้าใจและเต็มใจให้ความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น การให้ความรู้ที่ถูกต้องด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์อาจเป็นในรูปแบบของการฝึกอบรมหรือการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านนี้ในส่วนพนักงานจัดทำป้ายประกาศหรือให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการช่วยกันอนุรักษ์พลังงานอย่างง่ายๆ ในสถานที่พักแรมหรือการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม อีกทั้งสามารถจัดกิจกรรมหรือรณรงค์เกี่ยวกับการช่วยกันอนุรักษ์พลังงานและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมภายในสถานที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวและพนักงานเข้ามามีส่วนร่วมได้

3. ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชนซึ่งสถานที่พักแรมส่วนใหญ่ไม่ผ่านการประเมินควรเริ่มต้นจากการศึกษาตัวบ่งชี้ในประเด็นนี้ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างง่ายและเหมาะสมกับสถานที่พักแรมของตนโดยไม่ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การที่สถานที่พักแรมมุ่งสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับชุมชนเพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงการเบียดเบียนหรือก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น เช่น จัดให้มีการพบปะพูดคุยกับตัวแทนจากชุมชนเป็นประจำ มีการปรึกษาและชี้แจงกับชุมชนก่อนเริ่มโครงการ การก่อสร้างหรือกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องและอาจส่งผลกระทบกับ

ชุมชน มีการจัดกิจกรรม ให้ความรู้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชุมชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจทางอ้อมอีกด้วย

3.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน หมายถึง สถานที่พักแรมร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน แบ่งปันและร่วมจัดสรรโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น เช่น จ้างชาวบ้านในชุมชนหรือท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นพนักงาน และให้การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและปรับตัวเข้ากับการทำงานด้านบริการได้ดีขึ้น การจ้างงานคนในชุมชนและการให้การฝึกอบรมทั้งในด้านการบริการและการอนุรักษ์นอกจากเป็นการส่งเสริมความกินดีอยู่ดีของชุมชนแล้วยังเป็นอีกหนทางหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจในอนาคตอีกด้วย

4. สถานที่พักแรมที่อยู่ในชุมชนเดียวกันควรรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม หรืออาจติดต่อขอเข้าเยี่ยมชมสถานที่พักแรมที่มีศักยภาพในด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและนำไปปรับใช้สถานที่พักแรมของตน นอกจากนี้การเพิ่มพูนประสบการณ์ในการดำเนินงานของตนแล้ว การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการรายย่อยที่มีข้อจำกัดในการบริหารจัดการ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการของตน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากสถานที่พักแรมบนเกาะช้างมีความแตกต่างกันมากทั้งในด้านขนาด ประเภท ลักษณะการดำเนินงานและกลุ่มลูกค้า จึงควรมีการศึกษาเพื่อสร้างมาตรฐานของสถานที่พักแรมแต่ละประเภทและกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมในการประเมินและการศึกษาในประเด็นอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

2. ในการศึกษาหรือการประเมินสถานที่พักแรมโดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการและการดำเนินงานเชิงลึกในอนาคตนั้นควรกำหนดของเขตประชากรที่เป็นสถานที่พักแรมให้มีความใกล้เคียงกันในด้านบริบท ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมในการเลือกใช้มาตรฐานและเกณฑ์ในการศึกษาวิจัยที่เหมาะสมกับประชากร

ทำ

3. ควรมีการศึกษาและประเมินสถานที่พักแรมเชิงลึกในแต่ละประเด็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดและชัดเจนในแต่ละประเด็นมากขึ้น ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนั้น ควรมีการศึกษาและประเมินทั้งระบบ อาจนำเอามาตรฐานใบไม้เขียวและมาตรฐานสิ่งแวดล้อมอื่นๆ มาปรับใช้และกำหนดเกณฑ์ในการประเมินเพื่อให้เห็นสภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ละเอียดและชัดเจนยิ่งขึ้น

4. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญต่อข้อมูลที่ได้เป็น อย่างยิ่ง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของสถานที่พักแรมนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมกับการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพในการดำเนินงานของสถานที่พักแรมใน ประเด็นอื่นๆ หรือต้องการศึกษาเชิงลึกควรพิจารณากำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างอย่างรัดกุมว่า กลุ่มตัวอย่างใดสามารถให้ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้อย่างชัดเจน เช่น กลุ่มผู้บริหาร กลุ่ม หัวหน้างาน หรือกลุ่มพนักงาน กลุ่มใดควรเป็นผู้ให้ข้อมูลได้ดีที่สุด และสุดท้ายอาจทำการวิพากษ์ผล การประเมินเพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). สถิตินักท่องเที่ยวประจำปี พ.ศ. 2550. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2551, จาก http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/712/koh%20chang_Book2007.xls.
- (2551). ข้อมูลท่องเที่ยวจังหวัดตราด. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2551, จาก <http://thai.tourismthailand.org/destination-guide/trat-23-1-1.html>.
- (2552). รายงานประจำปี พ.ศ. 2549 – 2550. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2552, จาก <http://thai.tourismthailand.org/about%20tat/about-tat-29-1.html>.
- เกียรติสกุล ชลคงคา. (2550). ศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.
- เจษฎา สุทธิอุดม. (2550). พฤติกรรมการบริโภคการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องศักยภาพของจังหวัดตราดบุรีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์; และคณะ. (2550). ศักยภาพด้านการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของภาคีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ วุฒิชัย; และคณะ. (2550). ผลกระทบจากกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนเกาะช้างที่มีต่อประชาชนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุปผา พิภูลแก้ว; และคณะ. (2550). แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

มารยาท โยทงยศ; และปราณี สวัสดิ์สรรพ. (2552). *การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย*.

กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม.

ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปรินิพนธ์ วท.ม.

(การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พงษ์ภาณุ ศรีสวัสดิ์; และคณะ. (2550). *ศึกษาผลกระทบและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัย. ถ่ายเอกสาร.

พิชญา โคตรชมภู. (2543). *ศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติภูกระดึง*

(ด้านบนหลังแป). รายงาน วท.บ. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. ขอนแก่น: คณะ

วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พิสนุ พงศ์ศรี. (2550). *เทคนิควิธีประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: บริษัทพรอเพอร์ตี้พริ้นท์.

เพทาย บำรุงจิตต์. (2549). *ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ศิลปะ*

และวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ถ่ายเอกสาร.

มัทนนา นวลเจริญ; และคณะ. (2548). *ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพของชุมชนในฐานะเป็น*

ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.

รักษ์พงศ์ วงศาโรจน์. (2550). *บทบาทขององค์กรภาครัฐหลักที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว*

ทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ:

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.

วัลย์ลดา วิวัฒน์พินชาติ; และคณะ. (2550). *อุปทานแรงงานสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง*

ธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ:

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.

วิรุณศิริ ไชมา; และอัครเวศ รักสุริยา. (2551). *ศักยภาพ บทบาท และความต้องการของภาคธุรกิจ*

จังหวัดเชียงราย ในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัด. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมูลนิธิ Bumi Kita. (2550). *การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย: วัฏปฏิบัติที่ดีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). *วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุจินดา สุขกำเนิด. (2549). *รายงานผลการศึกษาการประเมินศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) กับบทบาทที่กำลังเปลี่ยนแปลง*. ขอนแก่น: ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2551). *มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย*. สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2551, จาก <http://www.thaits.org/index.php?option=comcontent&task=view&id=33&Itemid=55>.
- (2551). *มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2551, จาก <http://www.thaits.org/downloads/Hotel%20Standard%202553.pdf>.
- (2551). *มาตรฐานที่พักประเภทรีสอร์ท*. สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2551, จาก <http://www.thaits.org/downloads/news/files/Resort%20Standard.pdf>.
- (2551). *สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2551, จาก <http://www.thaits.org/downloads/Hotel%20Resort%20List%200Name.pdf>.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อมรรัตน์ วิถีสวัสดิ์. (2550). *ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดย่านตามขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด*. ปริญญาโท วน.ม. (ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2549). *แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดตราด*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศร 0519.12/๐๒54

วันที่ 14 มกราคม 2553

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้อนุมัติ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คดีวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองทัพอย่างยั่งยืน" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ และ อาจารย์อุวรินทร์ ธนัญญา เป็นผู้ช่วยควบคุม แบบสอบถามความคิดเห็นด้านการให้บริการของสถานที่พักแรม/ แบบสอบถามความคิดเห็นด้าน ผลกระทบจากการจัดการสถานที่พักแรม และ แบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ช่วยฯ ให้ นางสาวสกุลกานต์ คดีวัฒน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส หัตถศักดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศบ 0519.12/0255

วันที่ 14 มกราคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คดีวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธวิกรม หิรัญศักดิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.วิกรมพงศ์ วงศาโรจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการให้บริการของสถานที่พักแรม / แบบสอบถามความคิดเห็นด้านผลกระทบจากการจัดการสถานที่พักแรม และ แบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสกุลกานต์ คดีวัฒน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ กธ 0519.12/ ๐๖๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขทัย 23 กรุงเทพฯ 10110

14 มกราคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเทศบาลตำบลเกาะช้าง

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภฉีวรรณ พืชรักดีโสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวนันทรี นพแก้ว นักวิชาการ ระดับ 5 เป็นผู้ช่วยฯ ตรวจสอบแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการให้บริการของสถานที่พักแรม / แบบสอบถามความคิดเห็นด้านผลกระทบจากการจัดการสถานที่พักแรม และ แบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ช่วยฯ ให้ นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 081-658-2124

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๕3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 มกราคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักผ่อนแบบเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ณัฏยา นะอ่อน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษเพื่อความถูกต้องทางการสื่อความและไวยากรณ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย กันตวิวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-658-2124

ที่ ทบ 0519.12/๑๘๑3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขออนุญาตกระทะเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการทั่วไป คลองพร้าว รีสอร์ท

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธวีรณ พืชรักดีโสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ Executive Housekeep ตอบแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม ในระหว่าง เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2553

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตกระทะ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ตันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-658-2124

ที่ ศษ 0519.12/๑๘๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอลาขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการทั่วไป ช้าง ปาร์ค รีสอร์ท แอนด์ สปา

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คลิวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิศุทธิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ ผู้จัดการต้อนรับส่วนหน้า คอยแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม ในระหว่าง เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสกุลกานต์ คลิวัฒน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-658-2124

ที่ ศธ 0519.12/๐๔๑1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการทั่วไป นิสา คามานำ เกาะช้าง

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ ศลิวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ หิรัญศักดิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ Front Office Manager คอบแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม ในระหว่าง เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสกุลกานต์ ศลิวัฒน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-658-2124

ที่ ศษ 0519.12/ ๑๖๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอลาขออนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการทั่วไป Aiyapuri Resort and Spa Koh Chang

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธวีระ พิศศักดิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ Front Office Manager คอบแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม ในระหว่าง เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ตันติวัฒน์กุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 081-658-2124

ที่ กธ 0519.12/๑๘๘๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการทั่วไป The Chill Koh Chang

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ คลิวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักผ่อนบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุธีรธรรม พิศศักดิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เกี่ยมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ Guest Service Manager คอบแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักผ่อน ในระหว่าง เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสกุลกานต์ คลิวัฒน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : ขอขอบคุณข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-658-2124

ที่ ศษ 0519.12/ ๘๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอบขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการทั่วไป Tropicana Resort and Spa Koh Chang

เนื่องด้วย นางสาวสกุลกานต์ ศดิวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักผ่อนบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ภายใต้หลักการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิศศักดิ์โสภณ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ Executive Housekeeper ตอบแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักผ่อน ในระหว่าง เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอบขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสกุลกานต์ ศดิวัฒน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-658-2124

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
ภายใต้หลักการพัฒนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ยุวรินทร์ ธนัญญา	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.รักษพงศ์ วงศาโรจน์	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นางสาวนันทรัน นพแก้ว	นักวิชาการ เทศบาลตำบลเกาะช้าง
5. อาจารย์นัยนาถ นะอ่อน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรม

การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง

แบบประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมชุดนี้ มีประเด็นในการประเมิน 3 ประเด็นคือ 1) ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) ความเป็นมิตรกับชุมชน และ 3) ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานที่พักแรม

ตอนที่ 2 ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 ความเป็นมิตรกับชุมชน

ตอนที่ 4 ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 5 ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม

แบบประเมินชุดนี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ข้อมูลที่ได้จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่กลับจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการสถานที่พักแรมของตนสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอให้ท่านได้โปรดตอบคำถามทุก ๆ ข้อให้ครบถ้วนและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของสถานที่พักแรม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลในช่องว่างและทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง ☐

1. ชื่อสถานประกอบการ
2. ที่ตั้ง
3. ชื่อผู้ทำแบบประเมิน
4. ตำแหน่ง
5. อัตราห้องพักต่อคืน

☐ ราคาตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป	☐ ราคา 2,001 - 2,500 บาท
☐ ราคา 1,501 - 2,000 บาท	☐ ราคา 1,001 - 1,500 บาท
☐ ราคาต่ำกว่า 1,000 บาท	
6. การดำเนินการในปัจจุบัน

☐ เป็นกิจการของตนเองและ/หรือครอบครัว
☐ เป็นการร่วมทุนกับผู้อื่น
☐ เป็นกิจการที่มีเครือข่ายทั่วประเทศ
7. จำนวนห้องพักในปัจจุบันมี ห้อง
8. ประเภทห้องพักที่เปิดให้บริการมี ประเภท ได้แก่

-	-
-	-
-	-
9. ลูกค้าที่ใช้บริการส่วนใหญ่

☐ เป็นชาวไทย	☐ เป็นชาวต่างชาติ
-------------------------------------	--
10. รายได้จากการประกอบการสถานที่พักแรมเฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท
☐ ระหว่าง 50,001 – 80,000 บาท
☐ ระหว่าง 80,001 – 110,000 บาท
☐ ระหว่าง 110,001 – 140,000 บาท
☐ มากกว่า 150,000 บาท
☐ อื่นๆ บาท

ตอนที่ 2: ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามอย่างพิจารณาและทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม ประเด็นการประเมินที่ 1: ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ใช่ / มี	ไม่ใช่ / ไม่มี
ตัวบ่งชี้ที่ 1: การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าด้วยนโยบายและการจัดการ - นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การออกแบบและการจัดการ		
1. สถานประกอบการแห่งนี้ได้รับการออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ใช้วัสดุและทรัพยากรท้องถิ่นที่สร้างใหม่ทดแทนได้ในการตกแต่งอาคารสถานที่		
2. สถานประกอบการแห่งนี้มีการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน การลดปริมาณการใช้สารเคมี การกำจัดและลดปริมาณขยะอย่างชัดเจน		
3. สถานประกอบการแห่งนี้มีการตรวจวัดผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน การลดปริมาณการใช้สารเคมี การกำจัดและลดปริมาณขยะอย่างสม่ำเสมอ		
4. สถานประกอบการแห่งนี้ได้รับการรับรองมาตรฐานที่פקเพื่อการท่องเที่ยวและมีตราสัญลักษณ์เครื่องหมายรับรองมาตรฐานจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือได้รับการรับรองมาตรฐานที่פקแรมเชิงนิเวศหรือการจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในสถานที่พักแรมจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น มูลนิธิใบไม้เขียว		
5. กรณีที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานในข้อ 4 ท่านมีโครงการที่จะขอรับการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานที่פקข้างต้นหรือไม่		
6. ท่านรู้ว่าเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด เป็นหนึ่งในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง จ.ตราด		
- ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์จากการก่อสร้างสถานที่พักแรมและการดำเนินกิจการ		
7. อาคารและโรงเรือนต่างๆ ในสถานประกอบการแห่งนี้ไม่ได้เบียดบังหรือรุกรานสิ่งแวดล้อมดั้งเดิม เช่น พื้นที่อุทยาน ป่า ชายหาดหรือทะเล		

ข้อคำถาม ประเด็นการประเมินที่ 1: ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ใช่ / มี	ไม่ใช่ / ไม่มี
8. พืชพรรณโดยรอบสถานที่พักแรมแห่งนี้^๕เป็นพืชที่ขึ้นเองตามธรรมชาติหรือพืชประจำถิ่น และได้รับการคงสภาพแวดล้อมเดิมไว้มากที่สุด		
ตัวบ่งชี้ที่2: การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม - การกระตุ้นจิตสำนึก ฝึกอบรมและชักชวนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม 9. มีการชี้แจงให้พนักงานทราบถึงนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของสถานประกอบการ		
10. มีการให้ความรู้ ฝึกอบรมและจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมแก่พนักงานอย่างสม่ำเสมอ		
11. ประชาสัมพันธ์ข่าวสิ่งแวดล้อมให้พนักงานรับทราบอย่างสม่ำเสมอ		
- การกระตุ้นจิตสำนึก ให้ข้อมูลและชักชวนให้แขกมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 12. มีการจัดทำป้ายประกาศหรือให้ข้อมูลแก่แขกผู้เข้าพักเกี่ยวกับการช่วยกันอนุรักษ์พลังงานและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม		
13. มีการจัดกิจกรรมหรือรณรงค์เกี่ยวกับการช่วยกันอนุรักษ์พลังงานและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมภายในสถานที่พักแรม		

ตอนที่ 3: ความเป็นมิตรกับชุมชน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามอย่างพิจารณาและทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม ประเด็นการประเมินที่ 2: ความเป็นมิตรกับชุมชน	ใช่ / มี	ไม่ใช่ / ไม่มี
ตัวบ่งชี้ที่ 1: ความสัมพันธ์กับชุมชน <u>- ความร่วมมือที่ดีกับชุมชนในท้องถิ่นและการป้องกันความขัดแย้ง</u> 14. สถานที่พักแรมแห่งนี้จัดให้มีการพบปะพูดคุยกับตัวแทนจากชุมชนเป็นประจำเพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีต่อกัน		
15. มีการปรึกษาและชี้แจงกับชุมชนก่อนเริ่มโครงการ การก่อสร้างหรือกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องและอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน		
<u>- ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม</u> 16. มีการจัดกิจกรรม ให้ความรู้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชุมชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม		
17. สถานที่พักแรมแห่งนี้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว เช่น อบต. อพท. อ.เกาะช้าง และอื่นๆ ในการจัดและร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ ส่งเสริมและพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม		
ตัวบ่งชี้ที่ 2: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน <u>- การจ้างงานคนท้องถิ่น</u> 18. สถานที่พักแรมแห่งนี้จ้างชาวบ้านในชุมชนหรือท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นพนักงาน		
19. สถานที่พักแรมแห่งนี้ให้การฝึกอบรมชาวบ้านเพื่อเพิ่มทักษะและปรับตัวเข้ากับการทำงานด้านบริการได้ดีขึ้น		
<u>- ใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ช่วยเหลือเรื่องการพัฒนาและจัดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง</u> 20. สถานที่พักแรมแห่งนี้ซื้อหาวัตถุดิบ อาหาร หรือสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นก่อน		
21. สถานที่พักแรมแห่งนี้ช่วยหาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้กับแขกผู้เข้าพัก เช่น การวางขายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในร้านขายของที่ระลึกในสถานที่พักแรม เป็นต้น		

ข้อคำถาม <u>ประเด็นการประเมินที่ 2: ความเป็นมิตรกับชุมชน</u>	ใช่ / มี	ไม่ใช่ / ไม่มี
- การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการและกิจกรรมท่องเที่ยว 22. สถานที่พักแรมแห่งนี้ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ		
23. สถานที่พักแรมแห่งนี้ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือทำงานร่วมกับท่านในด้านการท่องเที่ยว เช่น จ้างคนในท้องถิ่นเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว จ้างชาวประมงท้องถิ่นให้ขับเรือนำเที่ยว		
24. สถานที่พักแรมแห่งนี้ช่วยส่งเสริมศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นด้วยการใช้งานหัตถกรรมพื้นบ้านตกแต่งห้องพักและบริเวณโดยรอบ		
25. สถานที่พักแรมแห่งนี้ช่วยสนับสนุนกิจกรรมของศิลปินท้องถิ่นและร่วมจัดกิจกรรมอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม		

ตอนที่ 4: ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามอย่างพิจารณาและทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ใช่ / มี	ไม่ใช่ / ไม่มี
ประเด็นการประเมินที่ 3: ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว		
ตัวบ่งชี้ที่ 1: การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ - คุณภาพของพื้นที่รอบสถานที่พักแรม		
26. มีสถานที่น่าสนใจทางธรรมชาติที่อยู่ในรัศมี 1 – 5 กิโลเมตร		
27. จากสถานที่พักแรม นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อยู่ใกล้เคียงได้อย่างสะดวก		
- โอกาสในการชื่นชมความงามของทิวทัศน์โดยรอบจากห้องพักหรือมุมอื่นๆ		
28. ห้องพักได้รับการออกแบบให้ผู้เข้าพักสามารถชื่นชมความสวยงามตามธรรมชาติได้จากห้องพักของตน		
29. มีบริเวณพักผ่อนหรือลานกิจกรรมที่อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติให้แขกผู้เข้าพักได้พักผ่อนและใช้ประโยชน์		
ตัวบ่งชี้ที่ 2: ความปลอดภัยและความสะอาดในสถานที่พักแรม - คุณภาพที่พัก ห้องอาหารและส่วนบริการอื่นๆ		
30. มีพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลเรื่องความสะอาดภายในห้องพัก ห้องอาหาร ส่วนบริการและภูมิทัศน์โดยรอบโดยเฉพาะ		
31. มีการจัดตารางการทำความสะอาดและบำรุงรักษาห้องพัก ส่วนบริการต่างๆ และภูมิทัศน์โดยให้อยู่ในสภาพดี สะอาดและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ		
- มาตรการรักษาความปลอดภัย		
32. มีมาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อรับมือกับเหตุฉุกเฉิน		
33. มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นจัดเตรียมไว้พร้อมใช้เสมอและพนักงานทุกคนรู้ว่าชุดปฐมพยาบาลนี้เก็บอยู่ที่ใด		
34. มีหมายเลขโทรศัพท์โรงพยาบาลใกล้เคียงและหมายเลขฉุกเฉินเตรียมพร้อมไว้ และพนักงานทุกคนรู้ว่าจะหาหมายเลขเหล่านี้ได้จากที่ใดหรือกับเจ้าหน้าที่ท่านใด		
35. จัดทำป้ายเตือน ป้ายประกาศหรือมีวิธีการแจ้งให้แขกที่เข้าพักทราบเรื่องความปลอดภัยและข้อควรปฏิบัติในการทำกิจกรรมต่างๆ		

ข้อคำถาม ประเด็นการประเมินที่ 3: ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	ใช่ / มี	ไม่ใช่ / ไม่มี
<u>ตัวบ่งชี้ที่ 3: การเปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น</u> - การเตรียมข้อมูล คำอธิบายและกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น 36. มีการเตรียมข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้แขกผู้เข้าพักได้ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมและวิถีท้องถิ่น		
37. มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้แก่แขกผู้เข้าพักและจัดกิจกรรมให้แขกผู้เข้าพักได้สัมผัสวิถีชีวิตท้องถิ่นและร่วมทำกิจกรรมเล็กๆ น้อยๆ กับชาวบ้าน		

ตอนที่ 5: ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามต่อไปนี้

1. สถานที่ประกอบการแห่งนี้มี**จุดเด่นหรือมีความพร้อม**ประการใดที่แสดงให้เห็นว่ามีขีดความสามารถที่จะพัฒนากิจการไปในทิศทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน - มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นมิตรกับชุมชนและเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

[illegible]

2. ต่อเนื่องจากคำถามข้างต้น สถานที่ประกอบการแห่งนี้มีอุปสรรคหรือความไม่พร้อมประการใดในการที่จะพัฒนากิจการไปในทิศทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน - มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นมิตรกับชุมชนและเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

[illegible]

แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานที่พักผ่อน

การประเมินศักยภาพสถานที่พักผ่อนบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็น ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อสถานที่พักผ่อนบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ใน 2 ประเด็น คือ 1) ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 2) ความเป็นมิตรกับชุมชน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม

แบบสอบถามชุดนี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ข้อมูลที่ได้จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด จึงขอให้ท่านได้โปรดตอบคำถามทุก ๆ ข้อให้ครบถ้วนและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลในช่องว่างและทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง ☐

1. ชื่อผู้ทำแบบสอบถาม

2. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

3. อายุ

☐

15 – 24 ปี

☐

25 – 34 ปี

☐

35 – 44 ปี

☐

45 – 54 ปี

☐

55 – 64 ปี

☐

65 ปีขึ้นไป

4. อาชีพ

☐

เกษตรกรรม / ประมง

☐

ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

☐

พนักงานบริษัทเอกชน

☐

นักเรียน / นักศึกษา

☐

อื่นๆ

5. ระดับรายได้ต่อเดือน

☐

ไม่มีรายได้

☐

ต่ำกว่า 5,000 บาท

☐

5,001- 10,000 บาท

☐

10,001- 15,000 บาท

☐

15,001- 20,000 บาท

☐

20,001- 25,000 บาท

☐

25,001- 30,000 บาท

☐

30,001- 35,000 บาท

☐

35,001- 40,000 บาท

☐

มากกว่า 40,000 บาท

6. สถานที่พักผ่อนที่อยู่ในชุมชนหรือย่านที่พักอาศัยของท่าน

1)

2)

3)

4)

5)

6)

ตอนที่ 2: ความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามอย่างพิจารณาและทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อคำถาม	ใช่ / เห็นด้วย	ไม่ใช่ / ไม่เห็นด้วย
ประเด็นที่ 1: ความเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม		
ตัวบ่งชี้ที่ 1: การวางแผนและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น - นโยบายและการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม		
1. สถานที่พักแรมที่ตั้งอยู่ในชุมชนของท่านแสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนและ แจ้งให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม		
2. อาคารและโรงเรือนต่างๆ ในสถานที่พักแรมในชุมชนของท่านมีความ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของท่านดีแล้ว		
3. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านรักษามรดกภูมิทัศน์โดยรอบให้คงความเป็น ธรรมชาติและสภาพความงามแบบดั้งเดิม		
4. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านตั้งอยู่ในเขตสงวน พื้นที่อุทยานหรือ ชายหาดสาธารณะ		
5. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านรुक้าเขตชุมชน		
ตัวบ่งชี้ที่ 2: ผลกระทบจากการดำเนินงานที่มีต่อสิ่งแวดล้อม - ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม		
6. การดำเนินงานของสถานที่พักแรมในชุมชนของท่านก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบและก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทางธรรมชาติอย่าง เห็นได้ชัด		
7. การดำเนินงานของสถานที่พักแรมในชุมชนของท่านก่อให้เกิดมลภาวะ ทางเสียง เกิดปัญหาด้านขยะมูลฝอยและสารเคมี		
- การร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
8. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านแสดงความรับผิดชอบต่อผลการ ดำเนินงานที่ก่อให้เกิดมลภาวะด้านต่างๆ ที่ส่งผลเสียต่อสภาพแวดล้อม		
9. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านร่วมมือกับหน่วยงานราชการและชุมชน ในการทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		

ข้อคำถาม	ใช่ / เห็นด้วย	ไม่ใช่ / ไม่เห็นด้วย
ประเด็นที่ 2: ความเป็นมิตรกับชุมชน		
ตัวบ่งชี้ที่ 1: ความสัมพันธ์กับชุมชน - ความร่วมมือที่ดีกับชุมชนในท้องถิ่นและการป้องกันความขัดแย้ง		
10. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านจัดให้มีการพบปะพูดคุยกับตัวแทนจากชุมชนเป็นประจำเพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างกัน		
11. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านมีการปรึกษาและชี้แจงกับชุมชนก่อนเริ่มโครงการ การก่อสร้างหรือกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องและอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน		
12. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชุมชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม		
13. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านจัดกิจกรรมหรือการระดมทุนที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนใกล้เคียง		
ตัวบ่งชี้ที่ 2: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน		
14. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านจ้างชาวบ้านในหมู่บ้านหรือท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นพนักงาน		
15. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านช่วยหาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้กับแขกผู้เข้าพัก เช่น การวางขายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในร้านขายของที่ระลึกในสถานที่พักแรม เป็นต้น		
16. ท่านทราบว่าสถานที่พักแรมในชุมชนของท่านร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ		
17. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือทำงานในด้านการท่องเที่ยว เช่น จ้างคนในท้องถิ่นเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว จ้างชาวประมงท้องถิ่นให้ขับเรือนำเที่ยว		
18. สถานที่พักแรมในชุมชนของท่านช่วยสนับสนุนกิจกรรมของศิลปินท้องถิ่น จัดกิจกรรมอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น		

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามต่อไปนี้

1. ท่านคิดเห็นอย่างไรต่อสถานที่พักแรมที่เปิดให้บริการในชุมชนหรือย่านที่พักอาศัยของท่าน
มีข้อดี-ข้อเสียอย่างไร

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักผ่อน
บนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด**

การประเมินศักยภาพสถานที่พักผ่อนบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด
ภายใต้หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็นชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักผ่อนบนเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด ใน 2 ประเด็น คือ 1) ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 2) ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม

แบบสอบถามชุดนี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ข้อมูลที่ได้จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด จึงขอให้ท่านได้โปรดตอบคำถามทุก ๆ ข้อให้ครบถ้วนและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลในช่อง และทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง ☐

1. ชื่อผู้ทำแบบสอบถาม

2. ชื่อสถานที่พักแรมที่ท่านพัก

3. ท่านมีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคใด

☐ ไทย

☐ อเมริกาเหนือ

☐ อเมริกาใต้

☐ เอเชีย

☐ แอฟริกา

☐ ยุโรป

☐ ตะวันออกกลาง

☐ อื่นๆ

4. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

5. อายุ

☐ 15 – 24 ปี

☐ 25 – 34 ปี

☐ 35 – 44 ปี

☐ 45 – 54 ปี

☐ 55 – 64 ปี

☐ 65 ปีขึ้นไป

6. อาชีพ

☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว

☐ ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ พนักงานบริษัทเอกชน

☐ เกษตรกรรม / ประมง

☐ นักเรียน / นักศึกษา

☐ อื่นๆ

7. ระดับรายได้ต่อเดือน

☐ ไม่มีรายได้

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 10,001-15,000 บาท

☐ 15,001-30,000 บาท

☐ 30,001-45,000 บาท

☐ 45,001-60,000 บาท

☐ 60,001-75,000 บาท

☐ 75,001-90,000 บาท

☐ มากกว่า 90,000 บาท

8. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมายังเกาะช้าง

☐ ท่องเที่ยว / พักผ่อน

☐ ประชุม / สัมมนา

☐ ติดต่อธุรกิจ

☐ ปฏิบัติราชการ

☐ เยี่ยมญาติ / เพื่อน

☐ ชมนิทรรศการ / งานแสดงสินค้า

☐ ได้รับรางวัล

☐ อื่นๆ

ตอนที่ 2: ความคิดเห็นด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว
คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามอย่างพิจารณาและทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อคำถาม	ใช่ / เห็นด้วย	ไม่ใช่ / ไม่เห็นด้วย
ประเด็นที่ 1: ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		
ตัวบ่งชี้ที่ 1: การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏให้เห็น		
1. การออกแบบตกแต่งสถานที่พักแรมแห่งนี้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ใช้วัสดุธรรมชาติ		
2. ท่านสามารถใช้แสงธรรมชาติภายในห้องพักได้ในช่วงเวลากลางวัน		
3. ภายในห้องพักมีการระบายลมและอากาศที่ดี ท่านไม่ต้องเปิดเครื่องปรับอากาศอยู่ตลอดเวลา		
4. มีการจัดทำป้ายประกาศหรือแจ้งให้แขกผู้เข้าพักทราบเกี่ยวกับการช่วยกันอนุรักษ์พลังงานภายในสถานที่พักแรม		
5. มีการจัดทำป้ายประกาศหรือแจ้งให้แขกผู้เข้าพักทราบเกี่ยวกับการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมโดยรวม		
6. เจ้าหน้าที่ของสถานที่พักแรมแห่งนี้สามารถให้ข้อมูลและแนะนำการจัดการอนุรักษ์พลังงานและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมแก่ท่านได้		
7. ท่านพบเห็นการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่เหมาะสมภายในสถานที่พักแรม		
8. สถานที่พักแรมแห่งนี้ก่อมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน เช่น ทิ้งขยะปล่อยน้ำเสียลงทะเลหรือเขตชุมชน ก่อให้เกิดเสียงดัง		
ประเด็นที่ 2: ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว		
ตัวบ่งชี้ที่ 1: การรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่		
9. ท่านชื่นชมกับความสวยงามตามธรรมชาติและวิวทิวทัศน์โดยรอบที่มองเห็นได้จากห้องพักของท่าน		
10. ท่านชื่นชอบกับภูมิทัศน์และพืชพรรณประจำถิ่นภายในสถานที่พักแรมแห่งนี้ที่คงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้มากที่สุด		
11. ท่านชื่นชอบกับบริเวณพักผ่อนหรือลานกิจกรรมที่ทำให้ท่านได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ		

ข้อคำถาม	ใช่ / เห็นด้วย	ไม่ใช่ / ไม่เห็นด้วย
ตัวบ่งชี้ที่ 2: ความปลอดภัย ความสะอาดและความสะอาดสบาย - ความสะอาดและความสะอาดสบายของที่พักร้านอาหารและส่วนบริการ 12. ห้องพักรของท่านได้รับการดูแล สะอาด มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน		
13. ส่วนบริการต่างๆ เช่น ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ ลานกิจกรรม ฯลฯ สะอาดและเป็นระเบียบ มีอุปกรณ์เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกในส่วนให้บริการต่างๆ อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน		
14. ห้องอาหารได้รับการดูแล สะอาด มีอุปกรณ์เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับปริมาณแขกผู้ใช้บริการ		
- มาตรการรักษาความปลอดภัย 15. เมื่อท่านประสบอุบัติเหตุ เจ้าหน้าที่ของสถานที่พักร่วมช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้ท่านได้		
16. ท่านพบป้ายเตือน ป้ายประกาศหรือข้อมูลที่แจ้งให้ท่านทราบเรื่องความปลอดภัยและข้อควรปฏิบัติในการทำกิจกรรมต่างๆ		
ตัวบ่งชี้ที่ 3: พนักงานมีความเป็นมิตรและมีประสิทธิภาพในการทำงาน 17. พนักงานของสถานที่พักร่วมแห่งนี้พร้อมให้บริการอยู่เสมอและมีความเป็นมิตร		
18. พนักงานในสถานที่พักร่วมแห่งนี้ให้บริการท่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
19. ท่านพอใจกับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงและคำแนะนำในการท่องเที่ยวจากพนักงานของสถานที่พักร่วมแห่งนี้		
20. พนักงานและสถานที่พักร่วมแห่งนี้ยินดียินดีรับฟังความคิดเห็นจากท่านในฐานะผู้เข้าพัก		

ข้อคำถาม	ใช่ / เห็นด้วย	ไม่ใช่ / ไม่เห็นด้วย
ตัวบ่งชี้ที่ 4: การเปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น 21. มีการจัดเตรียมข้อมูลรูปแบบต่างๆ ชี้แนะในการท่องเที่ยวศึกษา ธรรมชาติในบริเวณใกล้เคียง เรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีท้องถิ่น		
22. ท่านได้ทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ สถานที่พักแรมเป็นผู้จัดขึ้นหรือช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วม กิจกรรม		

ตอนที่ 3: ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติม

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามต่อไปนี้

1. ท่านคิดเห็นอย่างไรต่อสถานที่พักแรมที่ท่านพักในมุมมองของการท่องเที่ยวเชิงของการอนุรักษ์ มีสิ่งใดที่ท่านเห็นว่าเป็นเรื่องที่โดดเด่นหรือเป็นตัวอย่างที่ดีในการร่วมรักษาสีงแวดล้อม

2. มีเรื่องใดบ้างที่ท่านพบเห็นระหว่างการเดินทางเข้าพักที่เป็นการกระทำที่ส่งผลเสียต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**Questionnaire: Opinions of tourists toward accommodation
in Koh Chang, Koh Chang District, Trat Province**

Potential Evaluation of Accommodation in Koh Chang, Koh Chang District, Trat under
Sustainable Tourism Development Principles

Explanation

The purpose of this questionnaire is to collect tourist opinions toward accommodations in Koh Chang, Koh Chang District, Trat Province in 2 aspects – 1) Nature-friendly and 2) Tourist-friendly. The questionnaire is divided into to 3 parts, which are;

Part 1 General information of the opinion giver

Part 2 Opinions on Nature-friendly and Tourist-friendly

Part 3 Additional information and opinion

This questionnaire does not purpose for correct or incorrect answers. The answers based only on your opinion therefore please kindly complete all items. Thank you very much for your time and supportive to the study.

Part 1: General information of the opinion giver

Explanation Please fill in the blank and mark X in the box ☐

1. Name / Surname
2. The hotel/resort you are staying at
3. Region of residence

☐ Thailand	☐ North America	☐ South America
☐ Asia	☐ Africa	☐ Europe
☐ Middle East	☐ Others	
4. Gender

☐ Male	☐ Female
-------------------------------	---------------------------------
5. Age

☐ 15 – 24	☐ 25 – 34	☐ 35 – 44
☐ 45 – 54	☐ 55 – 64	☐ 65 and above
6. Occupation

☐ Self-employed	☐ Government officers / agent
☐ Business section employee	☐ Student
☐ Agricultural / Farming	☐ Others
7. Income per year (in US Dollars)

☐ No income	☐ Under 20,000 USD
☐ 20,001 – 40,000 USD	☐ 40,001 – 60,000 USD
☐ 60,001 – 80,000 USD	☐ 80,001 – 100,000 USD
☐ Over 100,000 USD	
8. Purpose of visit

☐ Holidays / Leisure	☐ Seminar / Convention
---	---

Part 2: Opinions on Nature-friendly and Tourist-friendly

Explanation Read the questions carefully and mark X in the blank column as of your opinion

Questions	Yes / Agree	No / Disagree
<u>Aspect 1: Nature-friendly</u>		
<u>Indicator 1: Environmental action appeared</u>		
1. The design of the building and interior are harmonize to the surrounding. Natural products are used for decoration.		
2. You are able to use natural light in guest room during the day time – minimizing energy use.		
3. It is airy and ventilative in guest room. Therefore you do not have to turn on air-conditioning all the time.		
4. The resort put up signs asking guests for energy saving within the resort e.g. to switch off electrical devices when leaving the room.		
5. The resort put up signs asking guests for environmental awareness e.g. keep the beach clean.		
6. Resort staffs are able to provide information and tips about energy saving, environmental conservation to the guests when asking.		
7. You have seen misplace waste disposal or improper waste storage in the resort.		
8. You found that this resort causes pollutions which effect to both local community and environment e.g. make noise, dump waste waste/garbage into the sea or public land.		
<u>Aspect 2: Tourist-friendly</u>		
<u>Indicator 1: Pristine and aesthetic</u>		
9. You are able to overlook natural or traditional landscapes from your room.		
10. In the resort, natural surrounding – scenery, local vegetation and flora, have been conserved.		

Questions	Yes / Agree	No / Disagree
11. You are able to enjoy scenic views when using resort facilities such as terrace, swimming pool and etc. The resort provides relaxing area in natural surrounding.		
<u>Indicator 2: Safety, Cleanliness and Comfort</u> <u>- Quality of rooms, restaurant and facilities</u>		
12. Your room is clean, tidy and prepared well for new arrival. In-room facilities are in good condition. There is no unpleasant smell.		
13. Resort facilities e.g. swimming pool, living area or terrace are well maintained, clean and well equipped.		
14. The restaurant is clean, tidy and well equipped. Dining wares and other equipments are sufficient and well maintained.		
<u>- Safety measures</u>		
15. When you get accident or injured, resort staffs are able to perform first aid or able to follow Safety & Emergency procedures e.g. emergency call number is available and report incident.		
16. The resort put up warning signs or provides safety procedures when doing some certain activities e.g. outing, adventure activity, tracking through forest and etc.		
<u>Indicator 3: Friendly and efficient staffs</u>		
17. Staffs are friendly and have serviced-mind.		
18. You are satisfied with the staffs. They work efficiently.		
19. You are satisfied tourist information provide by the staffs, including useful tips and recommendation that make your trip more impressive.		
20. Staffs are willing to listen to your feedbacks about service and experiences of the stay in order to improve the services.		

Questions	Yes / Agree	No / Disagree
<u>Indicator 4:</u> Guest assistance to discover local nature and cultures		
21. The resort provides information, suggestion and instruction for guests to discover local nature, cultures and local lifestyle.		
22. You had participated in natural and cultural activities organized by the resort which gave you nice experiences to discover local nature, cultures and native lifestyle.		

Part 3: Additional information and opinion

Explanation Please give us information including your opinions regarding to the questions below.

1. What do you think about the resort you are staying at in the view of eco-tourism?

Is there any outstanding activity or service showing their 'green idea' or 'love the earth & nature' concept?

2. Have you ever experienced or witnessed improper management or action in the resort that effect to the nature and environment during your stay?

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสกุลกานต์ คติวัฒน์
วันเดือนปีเกิด	4 มีนาคม 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3/2 หมู่ 11 ถนนพหลโยธิน ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ประสานงานการฝึกอบรม ภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท โรช ไดแอ็กโนสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด อาคารรสา ทาวเวอร์ เลขที่ 555 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร เขตจตุจักร จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10900
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	การศึกษาระดับบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2553	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาการการประเมิน) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ